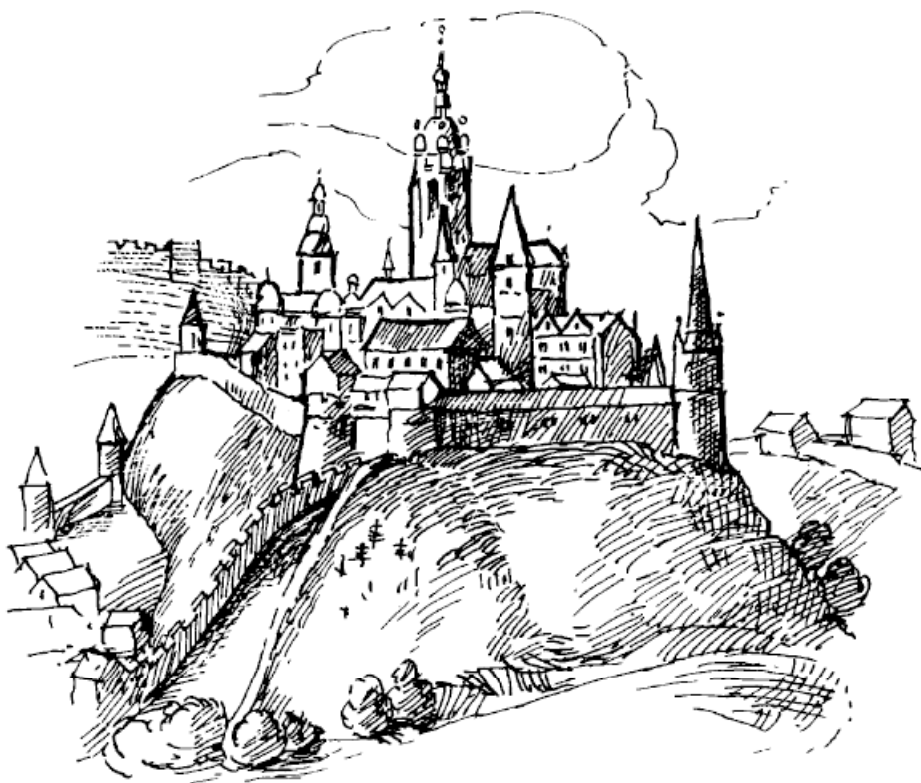
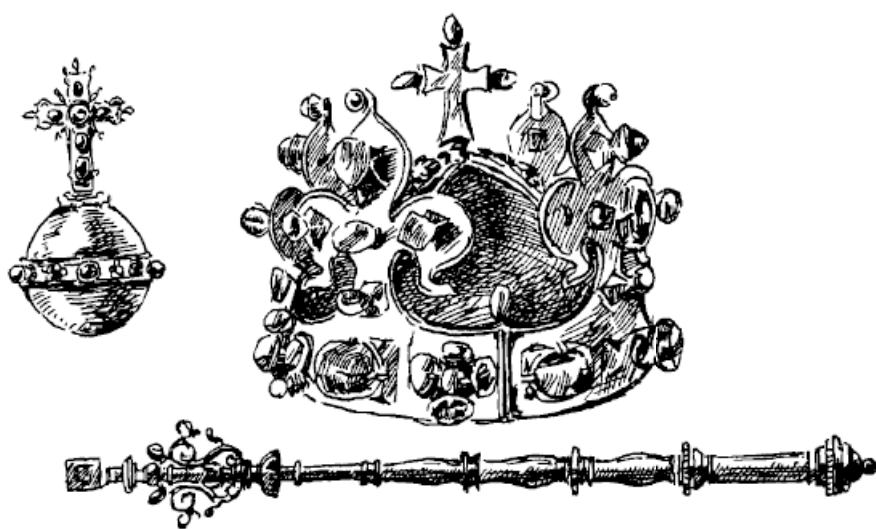

**SEZNAM VYBRANÝCH NEMOVITÝCH
KULTURNÍCH PAMÁTEK
PŘÍSTUPNÝCH PRO OSOBY
SE SNÍŽENOU
SCHOPNOSTÍ POHYBU**

Praha
2004

Octavianus.
Rex bohemie

Problematika bezbariérového zpřístupnění památkově chráněných objektů je poměrně složitá. Jak již vyplývá z podstaty věci, u středověkých hradů, renesančních a barokních zámků a dalších památkových objektů se situace zásadně liší od nově budovaných moderních staveb. Historické stavby mnohdy zpřístupnit nejde vůbec nebo jenom částečně, či za cenu zásahů, které by likvidovaly hodnotné konstrukce nebo zasahovaly do podstaty památky. Se vzrůstajícími nároky na integraci těchto jedinců do společnosti je však nutné se touto problematikou zabývat. Existuje již několik občanských sdružení a různé instituce, které se o programy pro handicapované osoby starají, je ovšem důležité podobné snahy nadále rozšiřovat a podporovat. Tato stručná publikace by měla soužit jako průvodce po vybraných památkově chráněných objektech v Čechách i na Moravě osobám tělesně handicapovaným, v některých případech jsou uvedeny i podmínky a možnosti prohlídky památek pro osoby se sníženou schopností orientace - nevidomé. Jde o první studii tohoto typu v rámci ústředního pracoviště Národního památkového ústavu v Praze díky finančnímu příspěvku Ministerstva kultury České republiky, která, jak doufáme, bude do budoucna prohlubována a doplňována o další objekty na celém našem území.

V současné době je aktuálním tématem příslušných institucí hledání nejvhodnějšího řešení zpřístupnění památkově chráněných staveb v podobě nejnutnějších stavebních úprav, jakými je například budování bezbariérových toalet pro vozíčkáře a samostatné zpřístupnění objektů pomocí různých nájezdných ramp, instalování schodolezů apod. Samostatným problémem je pak možnost zpřístupnění památek nevidomým osobám, v rámci kterého je nutné dodržovat také různé závazné normy. Nabízí se zde ale např. možnost budování expozic s odlitky vystavovaných předmětů či vhodně uzpůsobený průvodcovský výklad. V publikaci je uvedeno několik objektů, kde podobné služby již existují a kde mají s nevidomými návštěvníky zkušenosti.

Mezi základní pravidla stavebních úprav patří dodržení závazných norem, které stanovují jak parametry nájezdných ramp a komunikací, tak manipulačních prostor a ploch. U nájezdných ramp, které mohou řešit alternativní vstup do památkově chráněných objektů, v nichž nejsou možné větší stavební zásahy, je předepsaná minimální šířka 1300mm s podélným sklonem nejvýše 1:12 (8,33%). Pokud délka rampy nepřesahuje 3m, smí mít výjimečně maximální sklon 1:8 (12,5%). Po obou stranách musí být rampa opatřena vodící tyčí ve výšce 300mm. Aby mohl invalidní vozík projet vstupními dveřmi do objektu, musí být světlá průjezdná šířka křídla 900mm. Nejmenší manévrovací prostor pro invalidní vozík je 1200 x 1500mm. U toalet pro osoby těžce pohybově postižené musí být v případě rekonstrukčních úprav dodržen minimální půdorysný rozměr kabiny 1400 x 1400mm s minimální šířkou dveří 800mm. Dveře musejí být otevírané ven a opatřené zámkem, který je možné v nutném případě otevřít zvenčí. Přísnými normami je popsáno i vnitřní vybavení kabiny, od výšky horní hrany záchodové mísy (500mm nad podlahou) až po obsluhování splachování v maximální výšce 1000mm nad podlahou. V případě rekonstrukcí či adaptací je možné z důvodu omezeného prostoru hygienického zařízení umístit upravenou WC kabinu do dámského oddělení, přičemž ji mohou využívat muži i ženy.

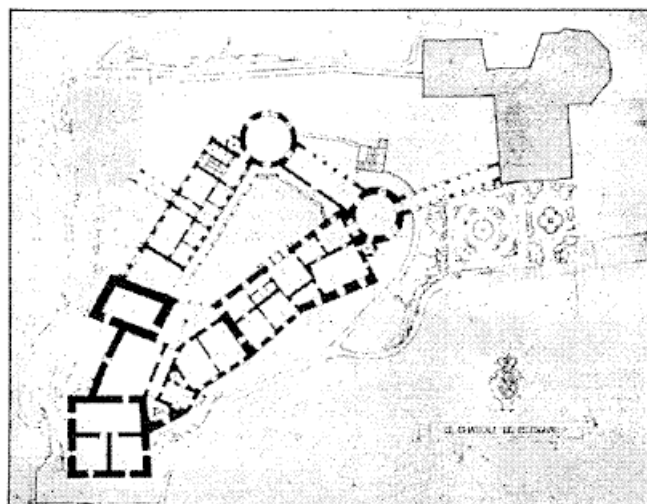
Navzdory technickým komplikacím, jež dodržování zmíněných pravidel vyžaduje, věříme, že možnosti handicapovaných spoluobčanů poznávat naše kulturní dědictví dokážeme nadále kultivovat a že předkládaná příručka není poslední svého druhu.

Kateřina Burešová

V Praze, 11/2004

Bečov nad Teplou, hrad a zámek (NKP)

Karlovarský kraj

Gotický hrad se čtyřpatrovou obytnou věží je zmiňován již v roce 1314, kdy ho vlastnil rod Hrabšiců. K nejcennější části hradu patří kaple Navštívení Panny Marie s původními freskami, místo, kde byl v roce 1985 objeven vzácný relikviář sv. Maura ze 12. století. Objekt vystřídal celou řadu majitelů, mezi nejvýznamnější patřili Pluhové z Rabštejna, kteří hrad vlastnili v letech 1495 - 1547 a kteří se zasloužili o stavební úpravy sídla. V areálu hradu je po nich pojmenován palác. Ještě v době třicetileté války fungoval hrad jako pevnost, roku 1648 byl obsazen švédskými vojsky.

Zámek s osmibokou věží byl postaven v předhradí hradu na místě původních goticko-renesančních budov, z nichž byly některé v průběhu třicetileté války strženy. Dnešní rozsah předhradí pochází z doby po roce 1752, z doby pánů Kouniců. Ti přispěli novým řešením fasád, které korespondovalo se starším, raně barokním členěním. O úpravu interiérů se zasloužili ještě o pár let později páni rodu de Beaufort-Spontini v letech 1861 - 1875. V rámci velkolepých projektů na přestavbu hradního areálu byl vévodou Alfrédem Beaufortem-Spontinim mezi jinými osloven i Josef Zitek. Myšlenka rozsáhlých úprav byla založená na snaze propojení starého zámku (hrad) s níže položenou částí. Projekt v takovém rozsahu nebyl nikdy realizován, mezi výraznější zásahy však patří adaptace horního patra věže na zámeckou kapli od Josefa Mockera.

Pro vozíčkáře je státní zámek Bečov přístupný za předchozího telefonického objednání a s doprovodem, který vozíky vynese.

V 1. prohlídkovém okruhu může návštěvník shlédnout prezentaci unikátních románských památek - relikviář sv. Maura s doprovodnou expozicí, ve 2. prohlídkovém okruhu jsou klasické zámecké interiéry s prezentací uměleckých děl mimořádné kvality, převážně ze sbírek posledních majitelů zámku, vévodského rodu Beaufort-Spontin.

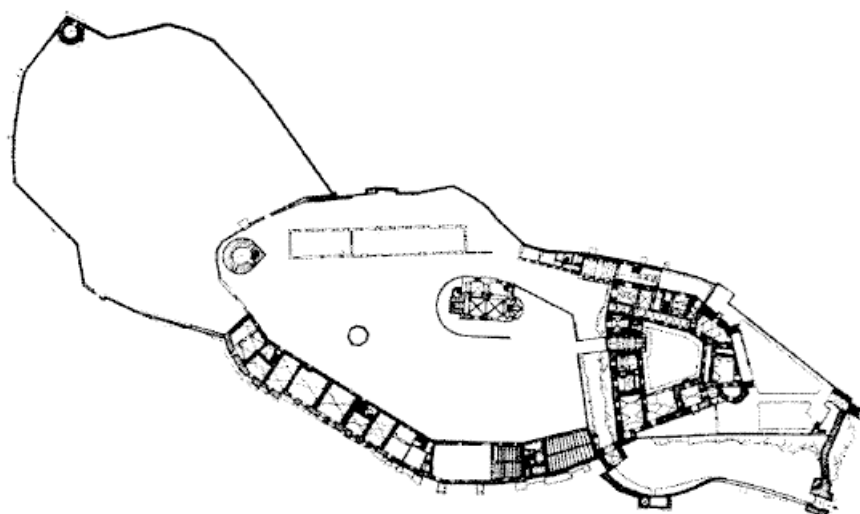
Toaleta upravená pro vozíčkáře v objektu není.

Parkování je možné přímo před zámkem, přístup na nádvoří je bezbariérový. U vstupní branky je zvonek označený logem pro invalidy, který přivolá správu objektu. U předem ohlášených skupin lze domluvit nadstandardní možnosti prohlídky. Nevidomým je umožňována prohlídka zámku, kde si vybrané exponáty mohou hmatem prohlédnout.

364 64 Bečov nad Teplou
tel./fax: 353 999 394
www.zamky-hrady.cz
www.cestujme.cz/becov
zamek-becov@volny.cz

Bítov, hrad (NKP)

Jihomoravský kraj

Bítov je jedním z nejstarších a největších moravských hradů, zmiňovaný již k roku 1046 v tzv. zakládací listině staroboleslavské kapituly. Předchůdcem vrcholně středověkého kamenného hradu na soutoku řek Dyje a Želetavky bylo středověké hradiště, vybudované v rámci hradské soustavy knížete Břetislava I. V průběhu času procházelo původní dřevěné hradiště postupnou přestavbou na kamenný hrad, až byly v době baroka všechny podoby stavebních etap sjednoceny v souvislý hradní masiv. Výrazně se do dějin hradu zapsal rod Daunů, který se zasloužil o poslední významnou stavební úpravu hradu. Počátkem 20. století koupil Bítov Jiří Haas z Hasensfeldu, majitel západočeských porcelánek ve Slavkově; jeho syn vlastnil hrad až do roku 1945.

Dnešní podoba hradu je v převážné míře výsledkem důsledné přestavby v romantickém duchu, v rámci regotizace byly upraveny exteriéry i interiéry. Návrhy na úpravu interiérů, zejména iluzivní výmalbu paláce, zpracoval v polovině 19. století malíř A. Schüller, autorem projektu přestavby kostela Nanebevzetí Panny Marie je zřejmě vídeňský stavitel A. Rücker.

Návštěvníkovi na vozíčku je přístupné nádvoří a dva výstavní sály v jižním křídle, kde jsou každoročně pořádané výstavy obrazů, plastik apod. Dále se návštěvník bez problémů dostane do restaurace, kde je i bezbariérová toaleta a do pokladny s prodejem upomínkových předmětů, která je spojena se vstupní expozicí hradu. Návštěva prohlídkové trasy v I. a II. patře je možná po zajištění vynesení vozíčkáře do pater po schodech. V prvním patře je možná prohlídka piana nobile, ve druhém patře na návštěvníka čeká unikátní soubor zvířecích vycpanin a výstava porcelánu.

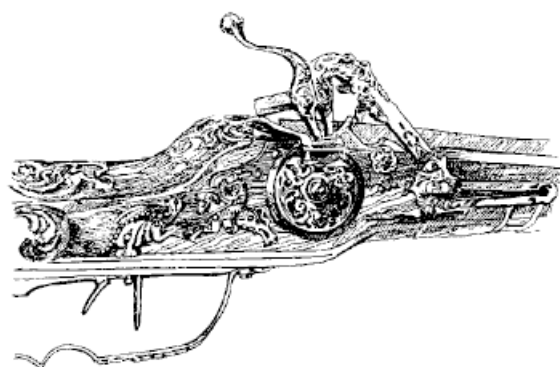
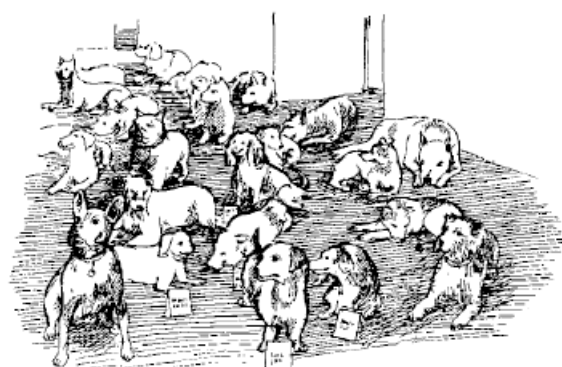
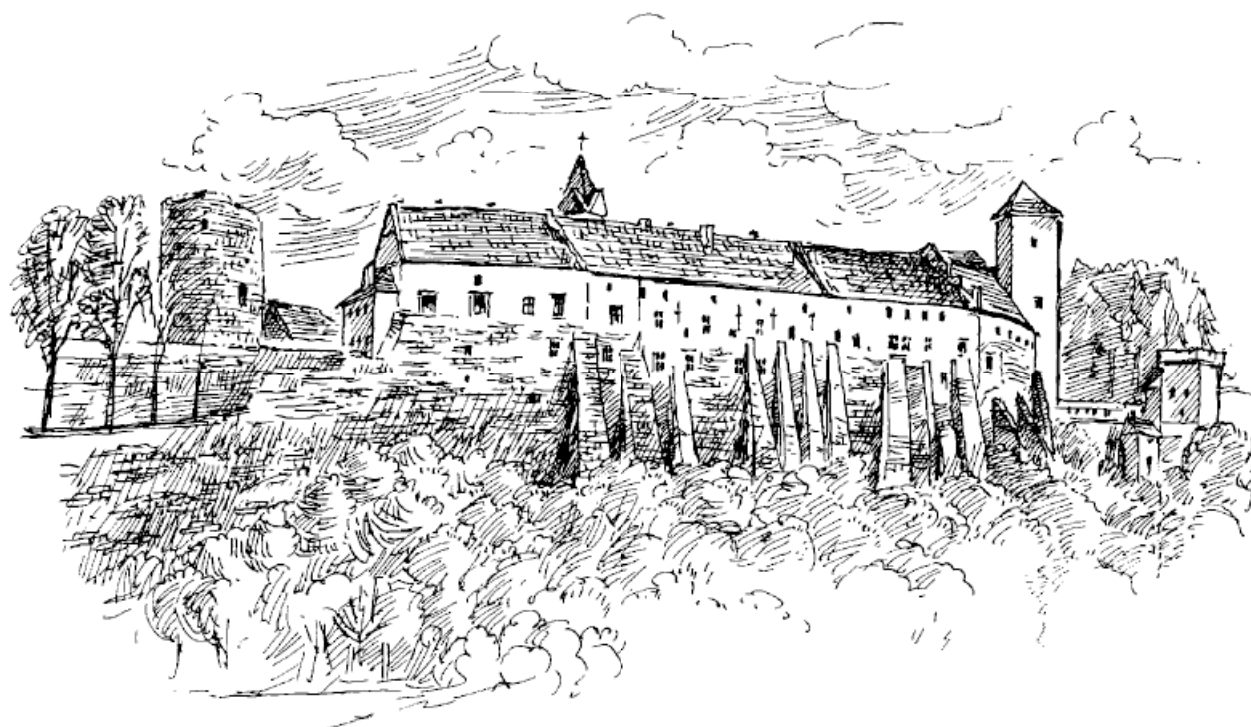
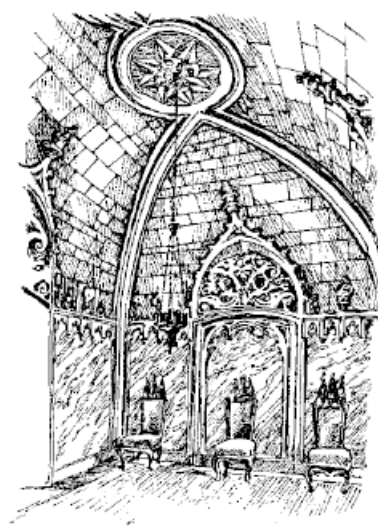
Parkoviště je 600m nad hradem, ale důchodcům a invalidním občanům je povoleno sjet až k hlavní bráně hradu.

671 10 Bítov

tel./fax: 515 294 736, 515 294 622, 515 294 018

www.zamky-hrady.cz

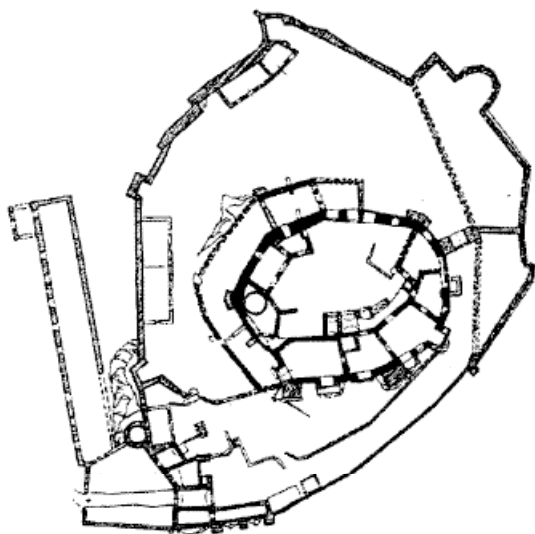
bitov@brno.npu.cz

Bítov

Boskovice, zámek

Jihomoravský kraj

Dnešní zámek stojí v těsné blízkosti stejnojmenného hradu na místě původního dominikánského kláštera ze 17. století, jenž byl v roce 1784 Josefem II. zrušen. Poté koupil objekt František z Ditrichsteina a ten pak sloužil jako továrna. Později byla stavba stejným majitelem v letech 1819 - 1826 přestavěna na empírový zámek podle plánů architekta Josefa Esche. Byla zachována původní čtyřkřídlá dispozice kláštera. Exteriéry zámku působí poměrně střízlivým dojmem, naproti tomu interiéry jsou vybaveny bohatým stylovým mobiliářem, především v reprezentačních prostorech v prvním patře, kde je unikátní sbírka empírového nábytku. Dalším majitelem boskovického panství se stal hraběcí rod Mensdorf-Pouilly, jenž je v dnešní době opět majitelem zámku. Za éry nových majitelů byla v zámeckém areálu postavena neogotická jízďárna. Dnes patří budova zámku s přilehlým parkem k nejvýznamnějším empírovým stavbám na Moravě, zároveň je svého typu jediným zpřístupněným zámekem na Jižní Moravě.

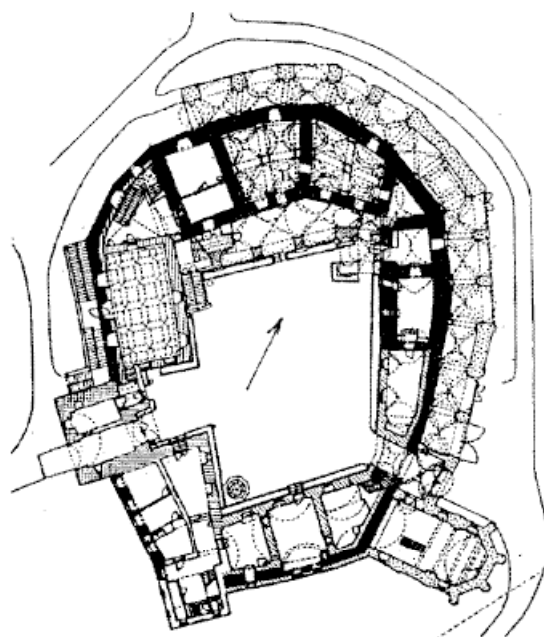
Návštěvníkům na vozíčku je objekt zámku bez problémů přístupný do místa hlavního vestibulu, nádvoří a zámecké zahrady. Vstup do prohlídkové trasy empírového interiéru je po schodišti, které je možné zdolat s pomocí. Samotná trasa prohlídky je bezbariérová.

Objekt nemá k dispozici bezbariérové WC, na toaletu vedou tři schody. Nejbližší parkoviště je vzdáleno cca 400m, v případě předem ohlášené rezervace vstupu je možný příjezd blíže k objektu, cca 80m.

Hradní 6, 680 01 Boskovice
tel./fax: 516 452 241, 516 454 605
www.zamky-hrady.cz
boskovice.zamek@mybox.cz

Březnice, zámek (NKP)

Středočeský kraj

Dnešní březnický zámek stojí na místě původní gotické tvrze rodu Buziců z poloviny 13. století. Dispozice byla okrouhlého uspořádání, k hradební zdi kolem volného nádvoří přiléhala zástavba. V 15. století gotický hrádek přestavěli tehdejší majitelé Zmrzlíkové ze Svojšína. V období husitských válek byla tvrz i s přilehlým městečkem dobyta a po určitém období, kdy byla opuštěná, byla na počátku 16. století za Petra Malovce z Chýnova opravena a rozšířena o vnější hradby s baštami. Je pravděpodobné, že se na fortifikaci podílel i slavný stavitel Benedikt Rejt. O postupnou přeměnu hrádku na zámek se zasloužil v druhé polovině 16. století Jiří z Lokšan, který do Březnice povolal italské stavitele a pověřil je přestavbou středověké tvrze na renesanční zámek. Z této doby se nám dochovaly nástěnné malby v knihovně. V důsledku konfiskací po bitvě na Bílé Hoře přišli Lokšané o svůj majetek a novým majitelem březnického zámku se stal Přibík Jeníšek z Újezda. V druhé polovině 17. století pak zámek dostal svou dnešní půdorysnou rozlohu, na níž se nic nezměnilo ani v rámci pozdějšího restaurování Březnice roku 1835 Krakovskými z Kolowrat.

kého zámku se stal Přibík Jeníšek z Újezda. V druhé polovině 17. století pak zámek dostal svou dnešní půdorysnou rozlohu, na níž se nic nezměnilo ani v rámci pozdějšího restaurování Březnice roku 1835 Krakovskými z Kolowrat.

Objekt je návštěvníkům na vozíku přístupný s cizí pomocí v celém rozsahu, tzn., že k vidění je rodová galerie, Africký salon, renesanční jídelna a interiéry 18. a 19. století, Hodovní sál, lokšanská knihovna a raně barokní kaple. Bez problémů je pak přístupný okolní areál - exteriéry, bylinná zahrádka a park, v jehož těsné blízkosti je parkoviště. Návštěvník se také může bez problémů občerstvit v kavárně u bylinné zahrádky. Objekt bohužel není vybaven bezbariérovou toaletou.

262 72 Březnice

tel./fax: 318 682 179, 318 683 605, byt správce 318 683 606

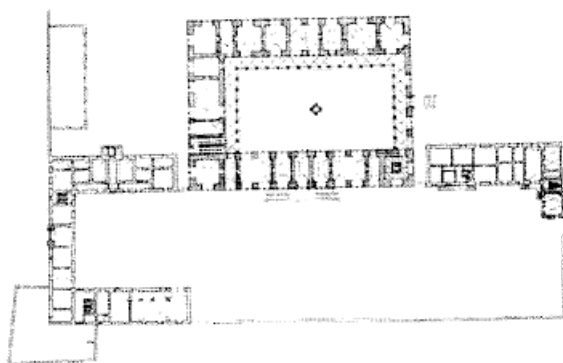
www.zamky-hrady.cz

breznice@stc.npu.cz

Bučovice, zámek (NKP)

Jihomoravský kraj

Bučovický zámek patří k nejvýznačnějším renesančním zámkům u nás. Jeho umělecká hodnota, vysoký stupeň zachování původního vzhledu a unikátní interiéry ho řadí mezi renesanční památky středoevropského významu.

Vybudování zámku v letech 1567 - 1582 v místě původní zaniklé tvrze mezi bažinami je spojeno s Janem Šemberou Černoohorským z Boskovic. Autorem projektu je brněnský stavitel italského původu Pietro Gabri. Původní sídlo obdélného tvaru bylo obeháno zdí se čtyřmi nárožními věžemi a obklopeno dlážděným vodním příkopem. Ve východní části areálu byl situován zámek s předzámčím, západní část zabrala pravidelná renesanční zahrada s broderiemi. Zámek

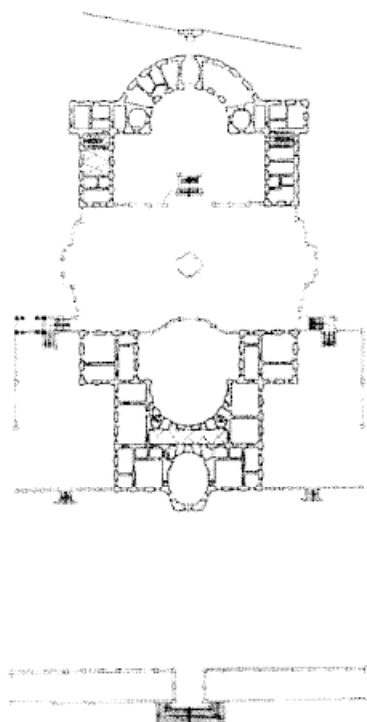
vynikal vzdušnými arkádami s jejich bohatě zdobenými sloupy, štuky velkolepě vyzdobeného tzv. Císařského sálu a přilehlých prostor; vzácným nábytkem a uměleckořemeslnými předměty. V roce 1597, se smrtí Jana Šembery, vymřel rod Boskovických po meči. Tím, že se jeho dvě dcery provdaly za bratry Lichtenšteiny, se stal bučovický zámek součástí lichtenšteinských držav na Moravě. Z jejich éry pochází dodatečně zřízená kaple s výzdobou od vídeňského umělce Bernarda Bianchiho. Do arkádového nádvoří pak byla roku 1635 osazena manýristická fontána Pietra Materny. Od 20. let 18. století prošel zámek nepříliš příznivými úpravami, byla sem přenesena správa statků, vnitřní prostory byly adaptovány na byty úředníků. Až po roce 1945, kdy byl objekt převeden do majetku státu, došlo k postupné památkové obnově zámku i zahrady.

Pro návštěvníky na vozíčku je přístupné nádvoří, zámecká zahrada i 90% expozice v přízemí se stylými zámeckými interiéry. Pro předem ohlášené návštěvníky je možné zajištění parkování v blízkosti zámku, jako i maximální vstřícnost ze strany správy objektu. Bohužel není k dispozici bezbariérová toaleta.

685 01 Bučovice
tel./fax: 517 383 135, 517 383 831
www.zamky-hrady.cz
kastelan@bucovice-zamek.cz

Buchlovice, zámek (NKP)

Zlínský kraj

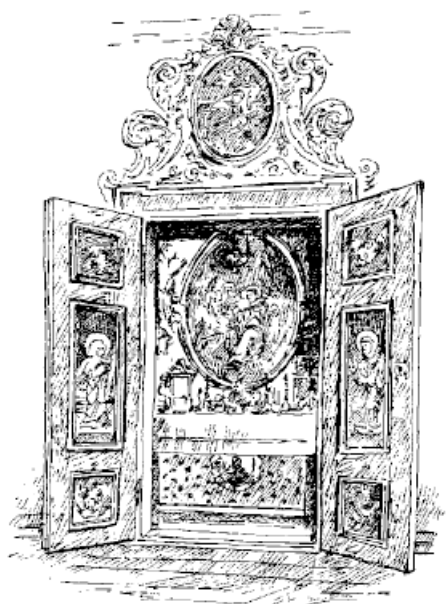
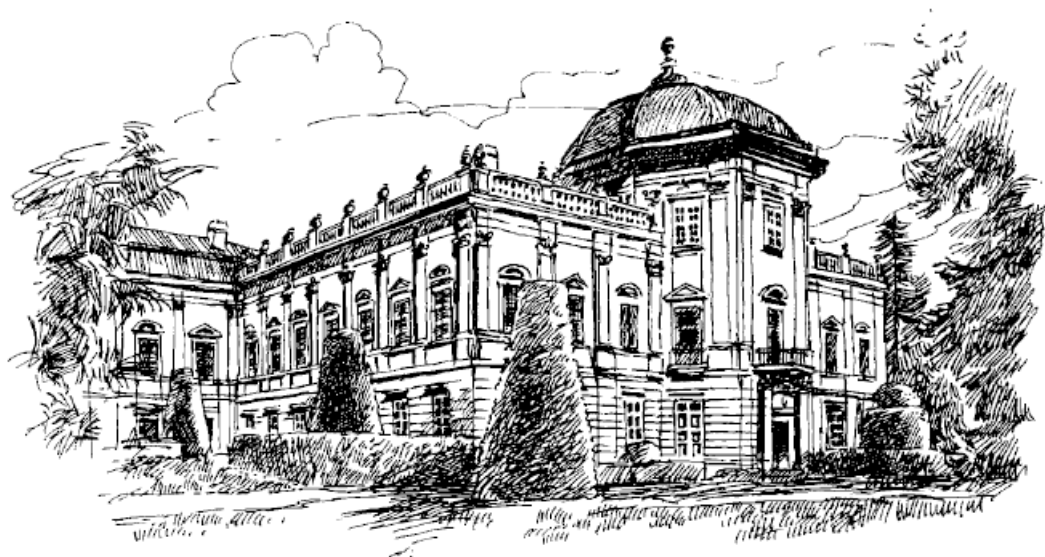

Mimořádně hodnotný barokní zámek ve stylu rozlehlé italské vily s parkem dal pro svou druhou ženu Marii Annu Nosticovou v letech 1707-1738 vybudovat Jan Dětřich z Petřvaldu. Jednalo se o vůbec první uplatnění stavby tohoto typu v našich zemích. Zámecký komplex je koncipovaný jako dvě zrcadlově postavené samostatné budovy podkovovitého půdorysu, jež svými křídly vytvářejí prostor nádvoří. Ve stavebním projektu bylo náležitě využito i mírně se svažujícího terénu - tzv. Dolní zámek, který měl svou vnější podobou a vnitřním uspořádáním naplnit reprezentační a společenské ambice majitelů, je ze strany čestného dvora přízemní, v zahradě se průčelí objevuje jako jednopatrová budova s centrálním sálem uprostřed a mohutnou kupolí. Interiéry jsou bohatě zdobené štuky a freskami. Horní zámek, později nazývaný Flora, byl souborem hospodářských budov. Souběžně se stavbou zámku probíhaly i úpravy parku. Původní podoba zahrad byla ve francouzském stylu, koncem 18. a v 19. století přibýlo množství exotických dřevin a následně byla zahrada rozšířena o anglický park. Po vymření rodu původních majitelů, Petřvaldů, se zámek dostal do rukou Berchtoldů. Z jejich iniciativy byl na počátku 20. století upraven tzv. Horní zámek. Hospodářské zázemí bylo pozměněno na pokoje pro hosty. Přibýly rovněž konírny a dolní vrátnice.

I přes určité stavební úpravy patří buchlovický zámek spolu se zámeckým parkem k našim nejvzácnějším barokním památkám.

Celý areál zámku je bezbariérový, jakož i prohlídková trasa, která je v přízemí a zahrnuje historické interiéry se sbírkami rodu Petřvaldů a Berchtoldů. Vede do ní jen malý schůdek, který ovšem není problém překonat. Na zámku jsou rovněž k vidění výstavy fuchsů, jež jsou také bezbariérově přístupné. Toalety jsou bez problémů přístupné, ale bohužel nejsou upraveny pro vozíčkáře. Parkoviště se nachází cca 50m od hlavního vstupu do objektu, nicméně řidiči s tělesně postiženými zastavují u hlavního vstupu.

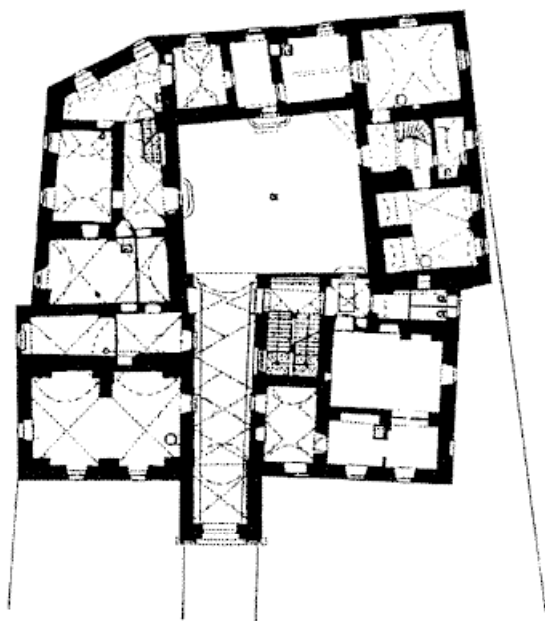
687 08 Buchlovice
tel./fax: 572 595 110
www.zamky-hrady.cz
zamek@zamek-buchlovice.cz

Buchlovice

Červená Lhota, zámek (NKP)

Jihočeský kraj

Dnešní zámek stojí v místě středověké tvrze, která byla značně poškozena v průběhu husitských válek. V roce 1530 získali zdejší panství Kábové z Rybňan, kteří celou tvrz přestavěli v renesančním duchu. Následně vystřídal objekt několik dalších majitelů, mezi nimiž byl např. Vilém Slavata, majitel jindřichohradského zámku, nebo baron Ignác Stillfried. Jako jeho host tu pobýval i významný hudební skladatel a spoluzakladatel německé opery Karel Ditters z Dittersdorfu, jenž je pochován nedaleko, v Deštné. Až do doby znárodnění vlastnili zámek Schönburgové z Hartensteina, kteří podnítli svého času módní novogotickou úpravu. V letech 1903-1912 pak objekt prošel ještě romantickými novorenesančními změnami, které odstranily všechny novogotické prvky. Zámek je situován na romantickém místě na skalnatém ostrově uprostřed vodní hladiny.

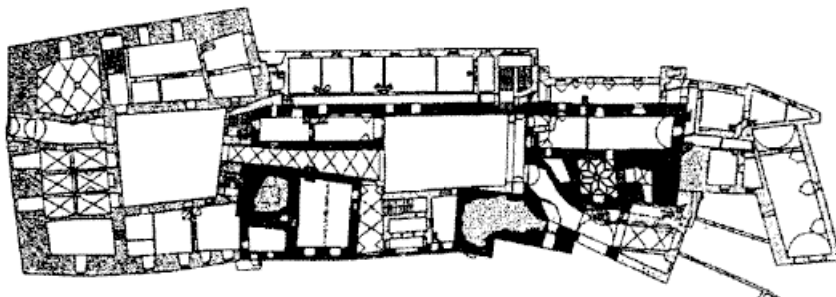
Spojen s hrází je kamenným mostem, vlastní stavba je čtyřkřídlá, jednopatrová. Najdeme zde původní renesanční dekorativní nástěnnou malbu, v interiérech je dochovaná raně barokní štuková výzdoba od Giacoma Tencally a Innocenta Comety. Díky svému půvabnému umístění v romantické atmosféře krásného přírodního prostředí se zámek stal místem filmování mnoha pohádek a inspirací i pro další autory.

Návštěvníkům na vozíčku je s pomocí přístupný celý objekt zámku. Expozice je v 1. patře, kam je možné se dostat s pomocí, následný pohyb po prohlídkové trase je bezbariérový. K vidění jsou stylové zámecké interiéry se sbírkou nábytkového zařízení, kvalitní obrazový fond a soubor porcelánu. Bez problémů je rovněž možná návštěva zámeckého parku. Toalety se nacházejí mimo objekt, cca 100m od zámku, ale jsou přístupné po třech schodech. Parkoviště je cca 300m od zámku, s tělesně postiženými je možné přijet přímo před hlavní vstup.

378 21 Kardašova Řečice
tel./fax: 384 384 228
www.pamatky-jc.cz
www.zamky-hrady.cz
zamekcervenalhota@razdva.cz

Český Krumlov, hrad a zámek (NKP, UNESCO)

Jihočeský kraj

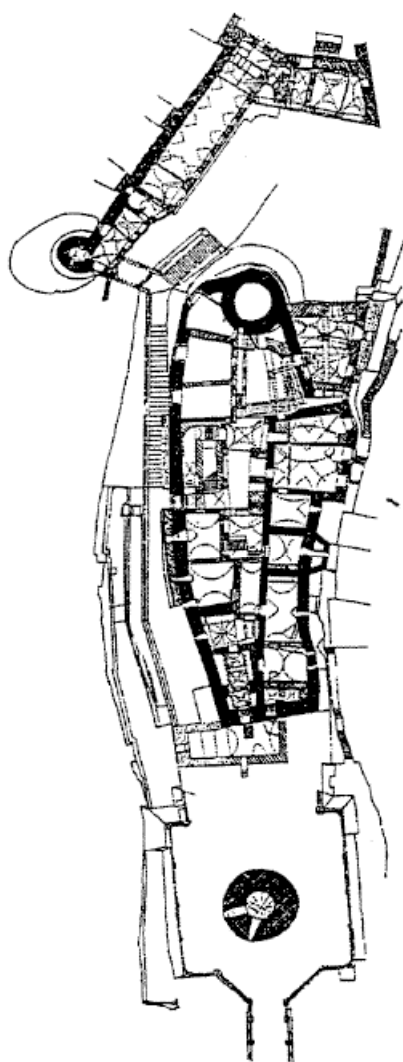
Původní hrad Vítkovců, poprvé v historii připomínaný v roce 1253, byl postaven na protáhlém skalnatém ostrohu se svažujícím se terénem při řece Vltavě. Hrad byl postupně rozšířen o tzv. Horní hrad a předhradí. Když v roce 1302 vymřeli páni z Krumlova, usadila se zde téměř na 300 let druhá rodová větev Vítkovců - Rožmberkové. S nimi je spojen rozvoj krumlovského podhradí, které se postupně přeměnilo na město. Ve výstavbě hradu se čile pokračovalo, před polovinou 15. století vznikl nový palác, navazující na starou zástavbu, čímž bylo vytvořeno druhé hradní nádvoří. Jednou z nejvýraznějších postav rodu Rožmberků byl Vilém z Rožmberka, který se zasadil na počátku 50. let 16. století v paláci o vybudování pokojů s renesančními freskami. Následně byl rozšířen zámecký areál o další novou stavbu purkrabství a hlavní věž byla zvýšena o arkádový ochoz. V této době byla také založena zámecká obora a v zahradě vybudován letohrádek. Po smrti Petra Voka, posledního příslušníka rodu Rožmberků, byli na nedlouho držiteli zámku Habsburkové. Po nich se stali majiteli Eggenbergové. Ti realizovali barokní úpravy uvnitř Horního hradu. V 18. století přibyl v zahradě pavilón zvaný Bellarie. Posledními majiteli Krumlova byli Schwarzenbergové, za nichž byla před vstupem do zahrady vystavěna ve 40. letech 18. století jízdná, o rok později vznikl Maškarní sál a v roce 1766 byla dokončena stavba zámeckého divadla. Po polovině 19. století Krumlov ustoupil zájmu Schwarzenbergů, ti své hlavní sídlo přenesli na Hlubokou nad Vltavou. Ke konci 19. a v průběhu 20. století již nedošlo k žádným zásadním stavebním úpravám, menších změn se dočkaly pouze interiéry, jako například v zrcadlové síni byla instalována zámecká knihovna.

Pro handicapované návštěvníky je s asistencí dostupný celý areál zámku i se zámeckou zahradou, je ovšem nutné počítat s překonáním několika schodů. K vidění jsou renesanční, barokní a rokokové interiéry, obrazárna, maškarní sál, interiéry z 19. století, lapidárium s barokními plastikami a veškeré zajímavé exteriéry. Parkoviště je v bezprostřední blízkosti objektu. Podrobný průvodce i s mapami pro handicapované je na internetové adrese: www.ckrumlov.cz/handicap

381 01 Český Krumlov
tel./fax: 380 704 721, 380 704 710
www.ckrumlov.cz
www.pamatky-jc.cz
www.zamky-hrady.cz
castle@ckrumlov.cz

Český Šternberk, hrad a zámek

Středočeský kraj

Významný raně gotický český hrad nad řekou Sázavou, jeden z nejstarších u nás, byl založen v roce 1241 Zdeslavem z rodu Divišovců. Dnešní podoba hradu je výsledkem řady stavebních úprav, původní gotická hmota je ukryta v jádru stavby. Na severní straně hrad chránila mohutná břitová zeď, na straně jižní hranolová věž se štítovou zdí. Nedobytnost hradu byla později ještě umocněna vybudováním předsunutých věží - hranolovou na severu, válcovou a samostatně opevněnou břitovou věží na jihu. Nicméně přes veškerá obranná opatření byl hrad v roce 1467 dobyt vojsky krále Jiřího z Poděbrad. Následné stavební úpravy se týkaly spíše interiérů - obytných i reprezentačních prostor, jež byly obohaceny o raně barokní štuky. Mezi jinými byl jejich autorem i italský mistr Carlo Brentano.

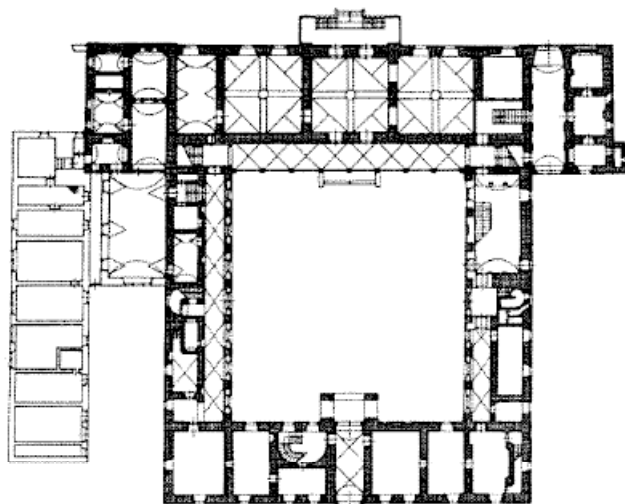
Návštěvníkům na vozíčku je bez potíží přístupné nádvoří a exteriéry zámku, po včasném ohlášení návštěvy je jim s pomocí umožněna i prohlídka zámecké expozice, kde žádné větší překážky nejsou. Objekt nabízí reprezentační interiéry s rodovými sbírkami Sternbergů, mezi nimiž je ojedinělý soubor grafických listů z doby třicetileté války, který je jedním z největších v Evropě. Další památky pak připomínají mimo jiné i osobnost významného přírodovědce Kašpara Sternberga, spoluzakladatele Národního muzea v Praze.

Parkoviště je vzdáleno cca 250m od objektu, bezbariérová toaleta bohužel k dispozici není.

257 27 Český Šternberk
tel./fax: 317 855 101, 317855166
www.zamky-hrady.cz
hradcs@iol.cz

Dačice, zámek (NKP)

Jihočeský kraj

Dnešní empírový zámek stojí v místě původního renesančního, později barokně upraveného sídla. Stavbu čtyřkřídle budovy se čtvercovým nádvořím iniciovali Krajířové z Krajku. Architektonický návrh pochází zřejmě od italského architekta Francesca Garofa de Bisson. V 17. století vlastnili panství Berkové z Dubé, avšak k větším stavebním zásahům došlo až za nových majitelů, Osteinů. Barokní přestavba v 1. polovině 18. století byla realizována na základě návrhu Francesca Camelliho. Po přelomu století bylo sídlo dále upraveno v empírovém stylu. Stavitele Riedla zde vystřídal vídeňský architekt Schleps, který se zasloužil o vnitřní úpravu zámku a především o monumentální schodišťovou halu s mramorovým památníkem Bedřicha K. Dalberga-Osteina. V hlavním zrcadlovém

sále jsou instalovány portréty významných historických osobností, mezi další vystavené obrazy v salónech patří například díla malířů J. Abela, K. Agricoly a dalších. Zámeckou knihovnu zdobí mimo jiné i podobizna básnířky Terezie Dalbergové od malíře Františka Kupky.

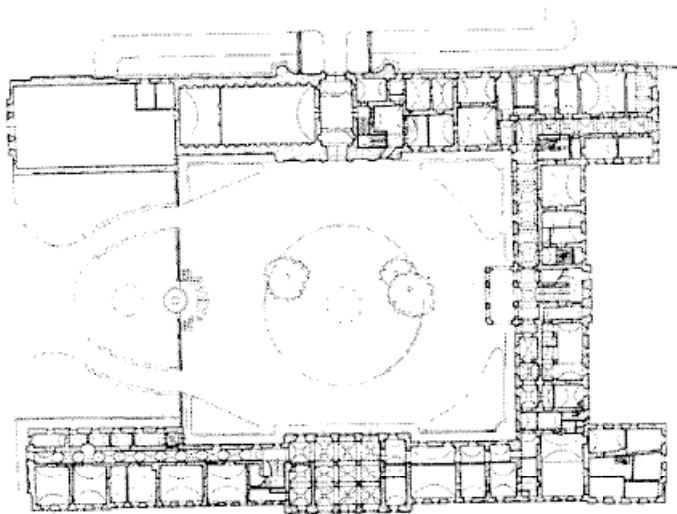
Návštěvníkům na vozíčku je zámek přístupný v omezeném rozsahu. Zcela volně je možné se pohybovat po nádvoří a krásném, dobře udržovaném zámeckém parku v přírodně krajinářském stylu s kapličkou a rozmanitými druhy stromů, keřů a bylin. Po překonání dvou schůdků se lze dostat i do přízemí zámku, kde může návštěvník shlédnout část prohlídkové trasy. S pomocí se lze dostat i do expozice a sezónních výstav Městského muzea a galerie v jižním křídle.

Bezbariérová toaleta k dispozici v objektu není, parkoviště je v těsné blízkosti zámku.

380 01 Dačice
tel./fax: 384 420 246
www.zamekdacice.cz
info@zamekdacice.cz

Dobříš, zámek

Středočeský kraj

Dnešní zámek, stojící v místě staršího renesančního sídla z konce 16. století, prošel během své existence řadou stavebních úprav. Roku 1630 prodal císař Ferdinand II. Dobříš známému vojevůdci z doby třicetileté války, Bruno Mansfeldovi. Jeho syn se zasloužil o přestavbu renesančního zámku na barokní a s tím byly podniknuty i náležité úpravy okolí. Roku 1720 však celý objekt vyhořel a jeho další vývoj řídil Jindřich Pavel Mansfeld, který ho nechal kompletně přestavět podle projektu francouzského architekta Julese Roberta de Cotte. O malířskou výzdobu a zařízení interiérů se postaral zřejmě Florentin Giovanni Niccolo Servandoni. Sňatkem Marie Isabelly, Jindřichovy dcery, s Františkem Gundakarem Colloredem

se spojil majetek, znak i jména obou rodů na Colloredo-Mansfeld. Tento rod vlastnil zámek až do roku 1945, v 90. letech jim pak byl majetek vrácen. Významnou součástí zámeckého areálu je i obnovený park ve francouzském stylu s řadou soch, z nichž některé jsou od známého klasicistního sochaře Ignáce Platzer. Hlavní pohledovou osu zakončuje v zahradě oranžerie. Za ní navazuje anglický park, založený kolem roku 1800.

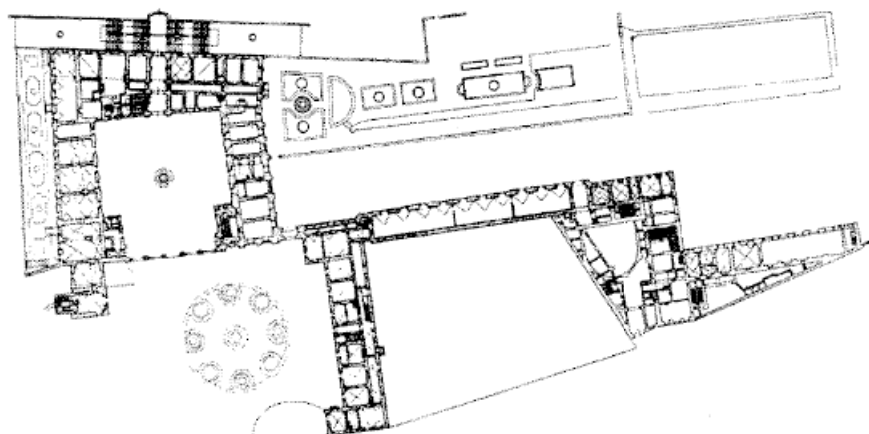
Pro návštěvníky na vozíčku je zámek dostupný s asistencí. Bez problémů je možná prohlídka zámeckého parku - francouzské a anglické zahrady. Do expozice, která je v 1. patře, je přístup možný s pomocí po zdolání schodů. Následný pohyb po expozici není obtížný, vstupy do jednotlivých místností jsou dostatečně široké. Zpřístupněné jsou reprezentační sály a soukromé hostinské pokoje se štukovou a malířskou výzdobou, nábytkový fond ve francouzském stylu 18. století či obrazové sbírky s rodovými podobiznami, květinovými zátišími nebo italskými vedutami.

Parkování je možné přímo před zámkem na hlídaném parkovišti. Upravená toaleta pro vozíčkáře je v zámecké restauraci.

263 01 Dobříš
tel./fax: 318 521 240, 318 522 176
www.zamekdobris.cz
www.zamky-hrady.cz
info@zamekdobris.cz

Duchcov, zámek (NKP)

Ústecký kraj

Ve 2. polovině 17. století byl na místě hradu pánů z Oseka a později renesančního sídla podle plánů Ulrika Aostalliho postaven barokní zámek. Přestavba byla realizována na základě plánů architekta Jeana Baptista Matheye. Do finální podoby dovedl adaptace František

Maxmilián Kaňka. Do počátku 18. století byla dokončena přestavba hlavního traktu a připojena k němu dvě boční křídla. Součástí zámeckého areálu se stal i barokní kostel Zvěstování Panny Marie. Výzdoba interiérů je prací nejvýznamnějšího českého barokního freskaře Václava Vavřince Reinera, bohatá sochařská výzdoba od vrcholně barokního sochaře Matyáše Bernarda Brauna. V 18. století sloužil zámek jako centrum společenského života, navštěvovala ho řada významných hostů, mezi kterými byl například J. W. Goethe, Frederyk Chopin nebo L. van Beethoven. Ve službách Valdštejnů zde pracoval jako knihovník i proslulý G. Cassanova, který zde i zemřel. Po pozemkové reformě v roce 1920 byl Duchcov zkonfiskován a posléze zakoupen okresním úřadem. Jeho sbírky (kabinet přírodnin a rarit a sbírka zbraní) byly rozptýleny na zachované valdštejnské zámky (Mnichovo Hradiště a Doksy). Od 60. let 20. století byl využíván pro kulturní účely a postupně rekonstruován.

Vstup do zámku i pohyb po Knížecí zahradě je bezbariérový. Expozice se nachází v 1. patře, kam je možné se dostat s pomocí - je nutné zdolat schodiště. Celá prohlídková trasa je pak bez bariér, na konci prohlídky je nutné vozíček opět snést po schodech dolů. Expozice dokládají historický vývoj nábytku, v křídle, kde bydlel a zemřel Cassanova, je instalována expozice s ním spojená. Přístupné jsou rovněž poklady z depozitářů.

Parkování je možné v bezprostřední blízkosti zámku, bezbariérová toaleta pro vozíčkáře je v přízemí zámku.

419 01 Duchcov
tel./fax: 417 835 301, 417 835 170
www.zamky-hrady.cz
zamekdux@proactive.cz

Fryštát, zámek

Moravskoslezský kraj

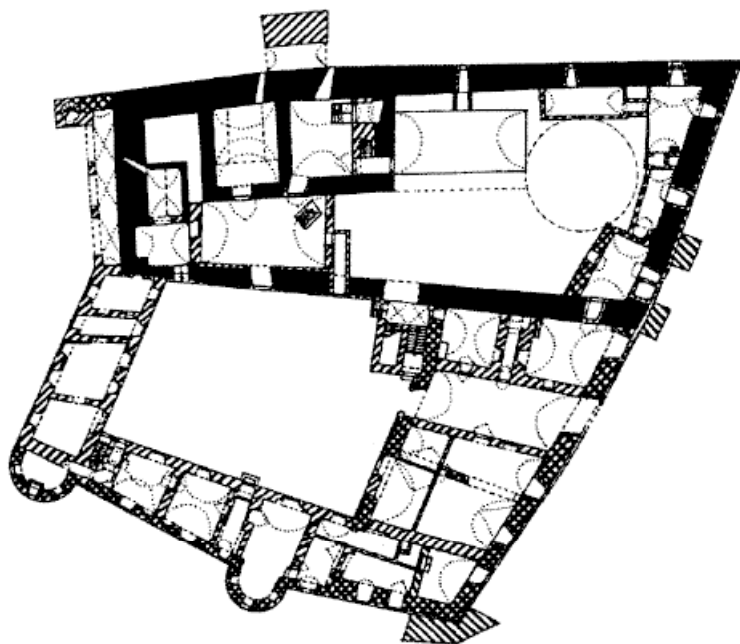
Trojkrídlá patrová empírová stavba stojí v místě středověké tvrze neznámého vzhledu, která počátkem 16. století vyhořela. Během staletí vystřídal objekt celou řadu majitelů. Mezi nejvýraznější patří hraběcí rod Larisch-Mönnichů, který zámek koupil v roce 1792. S ním je také spojena náročná přestavba objektu, která upravovala předešlé barokní adaptace. Zámek pak získal ušlechtilý empírový vzhled. V interiérech se projevila bohatost a nároky Larisch-Mönnichů, úspěšných podnikatelů v zemědělství i průmyslu, sbírkou vynikajících výtvarných děl a historizujícím charakterem salónů. Okolní park byl upraven v anglickém stylu. Na sklonku 19. a počátkem 20. století se stal zámek přitažlivým cílem návštěv řady významných panovnických osobností - členů rodu Habsburků, německého císaře i bulharského cara. Po dokončení novodobé obnovy zde byla zřízena památková interiérová instalace a podařilo se sem navrátit i část původních kmenových sbírek - historický nábytek, portréty a předměty uměleckého řemesla. Obnovena byla i klasicistní iluzivní výmalba části interiérů zámku.

Pro návštěvníky na vozíčku je bez problémů přístupná expozice České umění 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze a samozřejmě i zámecký park, kde jsou vysázené vzácné dřeviny a ve střední části, poblíž bývalých koníren, vybudován zookoutek s výběhem pro vysokou zvěř a drobným vodním ptactvem. S pomocí a po předchozím telefonickém objednání je dostupná prohlídková trasa zámku, v rámci níž jsou k vidění umělecko-historické sbírky 16. až 20. století. Nejvíce jsou zastoupeny sbírky a nábytek posledních majitelů, Larisch-Mönnichů, soubor barokních rytin s loveckými motivy, vídeňský a míšeňský porcelán. Zvláště cenný je knižní fond bývalé zámecké knihovny a rovněž je zde znamenitý soubor ručně vázaných koberců francouzské výroby 18. století. Bezbariérová toaleta je k dispozici v zámecké vinárně v budově zámku. Parkování je možné cca 20m od vstupu do objektu na neplaceném parkovišti u hlavní pošty.

733 24 Karviná-Fryštát
tel./fax: 596 318 382, 596 387 400, 596 318 381-2
www.karvina.org
info@karvina.org
zamek-frystat@karvina.org

Grabštejn, hrad a zámek

Liberecký kraj

Původní hrad na ostrohu u Hrádku nad Nisou založili okolo poloviny 13. století pánové z Donína. Navzdory opakovanému dobývání, zůstal hrad v majetku Donínů až do roku 1562. Tehdy koupil zadlužený panství německý vicekancléř v Čechách Jiří Mehl ze Střelice a středověký hrad velkolepě přestavěl na reprezentativní renesanční zámek s rozsáhlým parkem a vzácnými dřevinami. Tuto podobu si z větší části uchoval objekt do dnešní doby. Grabštejn byl posléze v držení několika dalších majitelů, avšak výraznější stavební úpravy pocházejí až z 80. let 18. století, kdy zámek vlastnili Clam-Gallasové. Úpravy se týkaly především interiérů, které byly barokně adaptovány. Po roce 1843 zámek utrpěl vážnější poškození při požáru, následné opravy vněj-

ších fasád proběhly v pozdně klasicistním stylu a zároveň byl objekt o jedno patro snížen. Dodnes je v jádru zámku patrný pozůstatek původního středověkého hradu - zachovala se velká okrouhlá věž a část obvodového zdiva. Mezi nejzajímavější části patří kaple sv. Barbory z konce 60. let 16. století s cennými freskami, vybudovaná v místě starší svatyně ze 14. století.

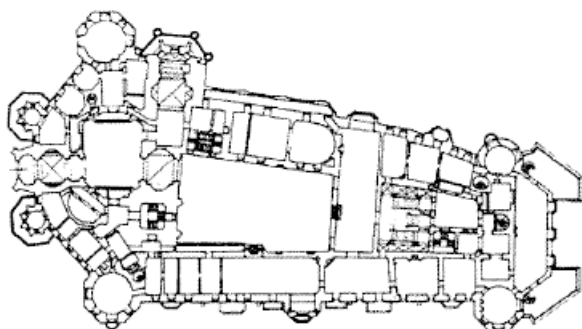
Přístup tělesně handicapovaných návštěvníků na Grabštejn je možný s pomocí. Bez asistence je možný pohyb po velkém nádvoří, spojený s prohlídkou zámeckých exteriérů. Prohlídku interiérů je nutno dohodnout předem, vozíčkář je pak vynesena do patra, kde může absolvovat prohlídkovou trasu po historických interiérech s expozicí nábytku a dřevorezby ze sbírek Severočeského muzea v Liberci. Věž a některé části objektu jsou pro invalidní osoby nedostupné.

Na zámku jsou k dispozici toalety, které může invalidní návštěvník použít s asistencí, zcela bezbariérové toalety se plánují realizovat do roku 2006. Přípravuje se také realizace výtahu. Parkování je možné předem domluvit přímo u zámku.

463 34 Hrádek nad Nisou
tel./fax: 482 724 301, 482 724 208
www.zamky-hrady.cz
grabstejn@volny.cz

Hluboká nad Vltavou, zámek (NKP)

Jihočeský kraj

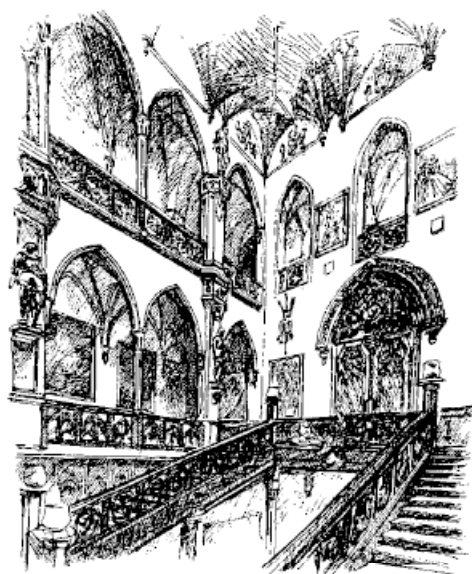
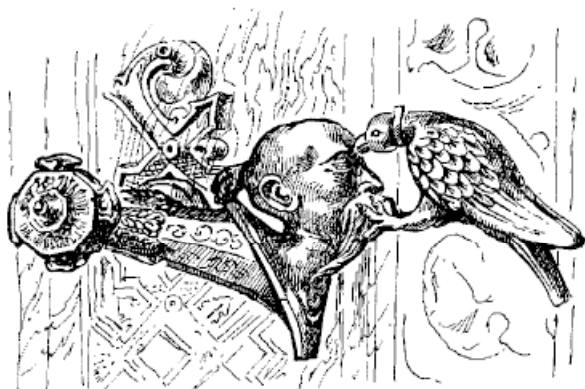
Jádro dnešního zámku tvoří hrad Frohnburg ze 13. století. Vystřídalo se zde mnoho majitelů, mezi významné patřil Vilém z Pernštejna, páni z Hradce, Schwarzenbergové a jiní. V 60. letech 16. století se páni z Hradce zasloužili o postupnou přeměnu původního hradu na zámek. Na stavebních úpravách se podílel i jeden z největších renesančních architektů, Baldassare Maggi. Po něm pokračoval stavitel Domenico Benedetto Cometta. Z této doby,

tedy z 90. let 16. století, pochází pravidelná dispozice zámku se dvěma uzavřenými dvory. O něco později byla ohrazena okrasná zahrada a v ní postaven letohrádek. Do dalších dějin zámku se výrazně zapsal Adam František Schwarzenberg, za něhož byl objekt barokně přestavěn podle plánů architekta Pavla Ignáce Bayera. V barokním slohu byly upraveny jak interiéry, tak i sjednoceny fasády. Dnešní podoba zámku však vychází z rekonstrukcí v duchu novogotiky a anglické renesance v 19. století, inspirované vzorem královského hradu Windsor v Anglii. V tomto stylu byly řešeny i zámecké interiéry, pro něž je typické využití originálního staršího zařízení v kombinaci s novodobými předměty. Byly sem přeneseny vzácné kusy nábytku, obrazové fondy, nástěnné koberce, soubory porcelánu, keramiky skla i cenných zbraní. Zámek se stal předním schwarzenberským sídlem a jedním z nejreprezentativnějších objektů v Čechách.

Návštěvníci na vozíčku mohou bez obtíží navštívit zámecký park a prohlédnout si exteriéry zámku. Prohlídková trasa je v 1. patře a v suterénu, je dostupná pouze s pomocí po schodech, samotná trasa je bez bariér. K vidění jsou pak bohatě řezbářsky a štukatérsky zdobené stylové interiéry s významným mobiliářem.

Toalety upravené pro invalidní občany v objektu nejsou. Pro parkování jsou vyhrazena dvě místa cca 300m od zámku za Alšovou jihočeskou galerií. Hlavní parkoviště je 1500m daleko.

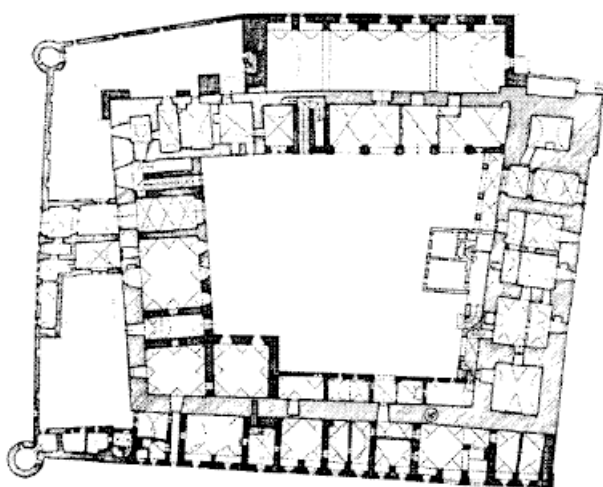
373 41 Hluboká nad Vltavou
tel./fax: 387 843 911, 387 965 526
www.zamky-hrady.cz
www.pamatky-jc.cz
zamekhluboka@volny.cz

Hluboká nad Vltavou

Horšovský Týn, hrad a zámek (NKP)

Plzeňský kraj

Jádro dnešního zámku tvoří původní hrad s kaplí Nejsvětější Trojice ve věži z poloviny 13. století. Hrad se nacházel nad důležitým brodem přes řeku Radbuzu. Až do doby husitských válek patřil církvi. Dnešní podoba zámku pochází z období renesance, ze 16. a počátku 17. století. Tehdy ho vlastnili Lobkowiczové, kteří se zasloužili o vybudování hlavních zámeckých křídel a vyzdobení nástěnnými malbami. Po třicetileté válce vlastnil objekt rod Trauttmansdorffů. Byly provedeny některé další stavební úpravy zámku i přilehlého okolí, ale nebylo už narušeno stavebně cenné starší jádro stavby. Převážná část změn se soustředila na novou parkovou úpravu.

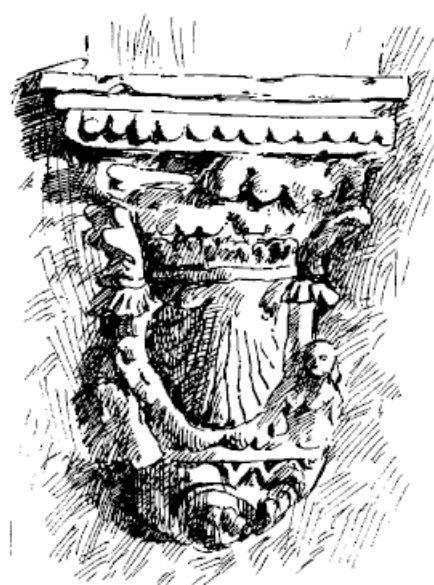
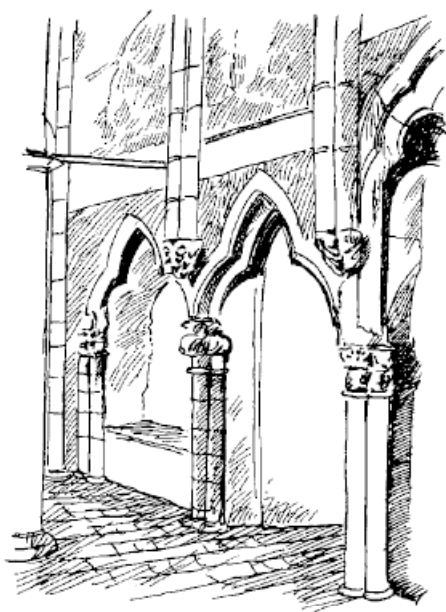
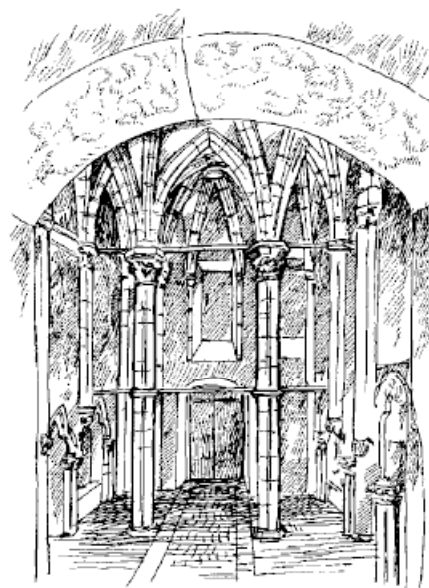
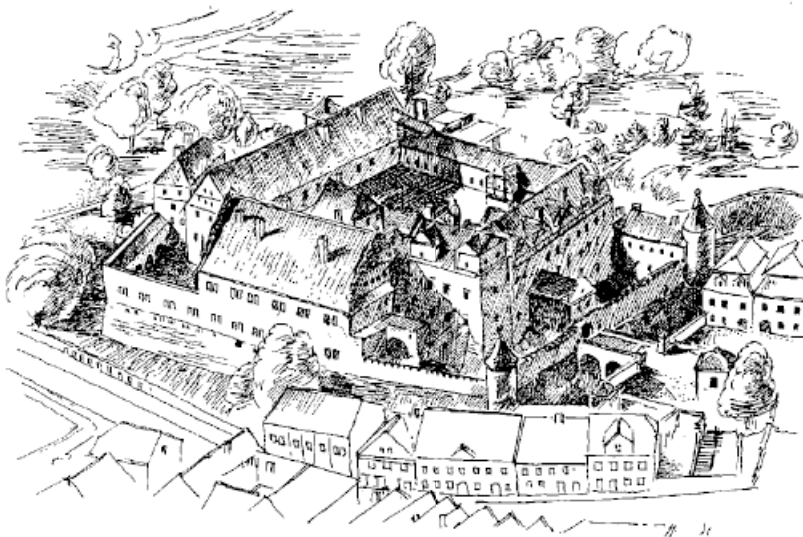
Na restauračních pracích koncem 19. století se podílel i významný architekt a profesor české techniky Josef Schulz.

Po předem ohlášené návštěvě je návštěvníkům na vozíčku poskytnuta veškerá pomoc s vystoupením po schodech do 1. patra, kde se nachází hlavní zámecká expozice. Celá prohlídková trasa v tomto patře je téměř bez bariér, nachází se zde také toaleta pro vozíčkáře. V přízemí je expozice velmi čitelná s množstvím schodů, prohlídka vyžaduje rovněž pomoc. Návštěvník může shlédnout hradní interiéry (unikátní gotickou biskupskou kapli, zbrojnici, hodovní síň), historické interiéry zámku (taneční sál, knihovnu, galerii českých panovníků), expozici historických zajímavostí (osvětlovacích těles, cestovních a hygienických potřeb, dětského nábytku a hraček, expozici kuchyně s původním vybavením nádobí) a zámeckou jízdárnu, ochozovou chodbu a interiéry purkrabství s etnografickými sbírkami. Bez problémů je přístupný zámecký park.

Parkování je možné na náměstí před zámkem. V rámci plánované rekonstrukce náměstí se počítá se zřízením vyhrazeného parkoviště pro invalidy.

Běžně jsou realizovány také prohlídky pro mentálně postižené. Pro sluchově postižené jsou k dispozici psané průvodcovské texty. Pro nevidomé jsou k dispozici vybrané exponáty, které si mohou osahat.

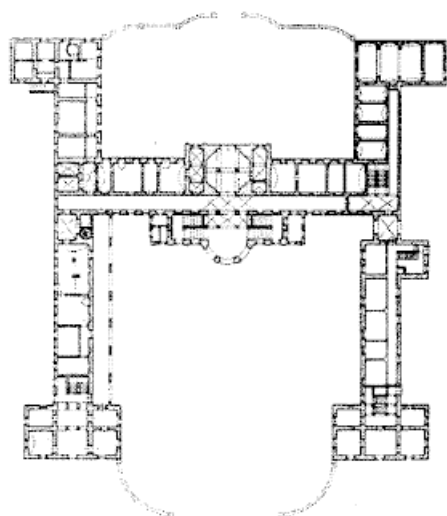
346 01 Horšovský Týn
tel./fax: 379 423 111, 379 423 113
www.cestujme.cz/npu
www.zamky-hrady.cz
hz.htyn@arcom.cz

Horšovský Týn

Hořovice, zámek (NKP)

Středočeský kraj

Původní panské sídlo v místě dnešního zámku pochází ze 13. století. K panství náležel i hrad, obojí ve vlastnictví pánů z Žirotína. Po nich objekt vystřídal řadu dalších majitelů. Za hrabat z Vrbna prošla stavba zásadními stavebními úpravami, neboť jejich záměrem bylo vybudování reprezentativního barokního zámeckého sídla. K centrálnímu objektu byla přistavěna dvě zámecká křídla a jejich protažením do zahradní části v nižším provedení bylo vytvořeno hospodářské zázemí. Celkové půdorysné řešení zámku odpovídá tvaru písmene H. Další výraznější adaptace se objekt dočkal ve 2. polovině 19. století, kdy přišli noví majitelé, Hanavští, a byly dokončeny arkády a skleněná galerie u jihovýchodního a severovýchodního křídla. Definitivní podobu získal zámek

po úpravě ve 20. letech 20. století podle projektu mnichovského architekta Ernesta Hagera. Z původní barokní výzdoby interiérů se dochovala nástropní freska v zámeckém vestibulu a tzv. Slavíkův sál. Mřížová brána zahradního průčelí a Sluneční brána v parku je zdobena sochami z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Zámecký park byl navržen ve 30. letech 18. století ve francouzském stylu.

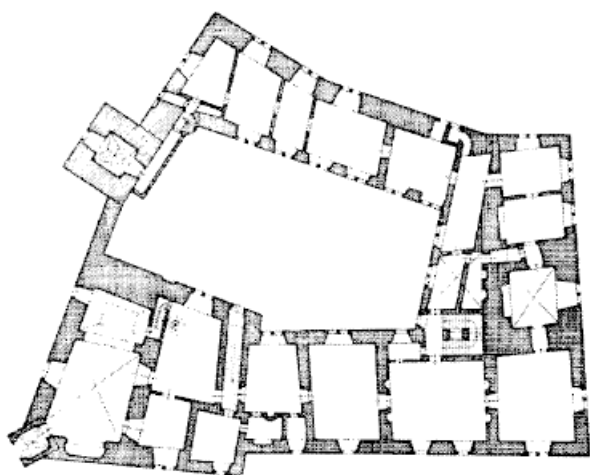
Zámek Hořovice je pro návštěvníky na vozíčku dostupný s pomocí. Park a exteriéry jsou přístupné bez bariér, do expozice je nutná pomoc při vynesení do schodů. V obou patrech, kde se nachází expozice, jsou vnitřní komunikace bezbariérové, jsou zde široké dvojkřídlé dveře. Zámecká expozice nabízí prohlídku historických interiérů s barokním a empírovým historickým zařízením, výstavu hracích strojů a galerii umělecké litiny.

Toaleta je bezbariérově přístupná, ale není upravená pro vozíčkáře, je nutná asistence doprovodu. Možnost parkování je přímo v dosahu objektu u parku.

Vrbnovská 22, 268 01 Hořovice
tel./fax: 311 512 479, 311 516 549
www.zamky-hrady.cz
horovice@stc.npu.cz

Hrubý Rohozec, zámek (NKP)

Liberecký kraj

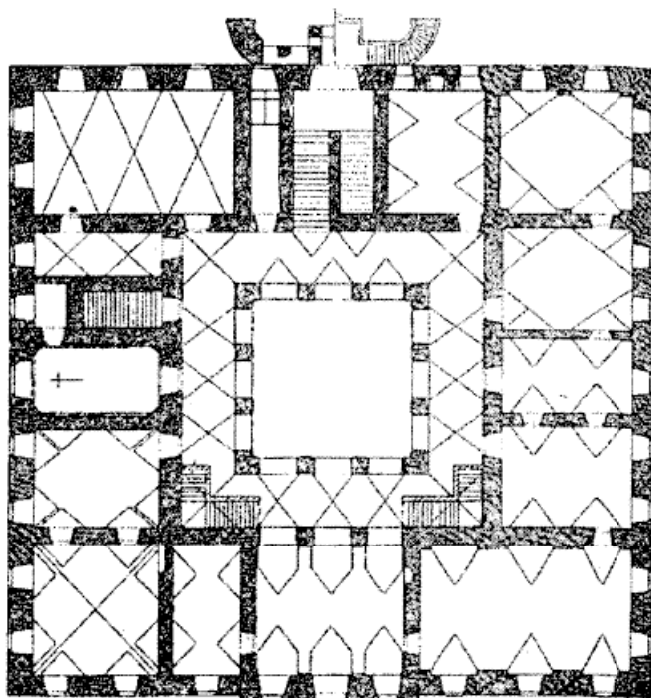
V místě zámku na okraji Turnova stával původně středověký hrad z počátku 14. století, v etapách pozdně goticky přestavovaný. O pozdně renesanční úpravu se zasloužil Karel z Vartemberka, v jehož majetku byl objekt od roku 1593. Z této doby se dodnes zachoval původní renesanční krov. Renesanční adaptace byly ukončeny roku 1631, kdy se zámek dostal do vlastnictví rodu Desfoursů. V rodině Desfoursů zůstal Hrubý Rohozec až do roku 1945. Ve 20. letech 19. století objekt klasicistně modernizoval architekt Jan Filip Joendl, což se projevilo například klasicistně rustikovanými omítkami fasád. Dále byly upravovány i interiéry a zámecká zahrada. Klasicistní podoba průčelí nakonec zanikla při úpravě po roce 1880.

Návštěvníky na vozíčku uvítá bezproblémový přístup do zámeckého parku v anglickém stylu na rozloze 2,5ha s řadou cizokrajných rostlin a stromů. Dále jsou bez bariér přístupné exteriéry nádvoří. Do expozice je nutná pomoc při vynesení do schodů, pohyb po prohlídkové trase je bez obtíží. K vidění jsou stylové dobové interiéry s expozicí vývoje kultury bydlení a odívání jednotlivých historických slohů od renesance až po secesi ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze. Bezbariérová toaleta v objektu není, parkoviště je cca 200m od budovy zámku.

511 01 Turnov
tel./fax: 481 321 012
www.zamky-hrady.cz
h.rohozec@iol.cz

Chotěboř, zámek

Kraj Vysočina

V místě dnešního chotěbořského zámku stála ve 13. století osada pánů z Lichtemburka, jíž posléze Karel IV. potvrdil svobodu a právo. Do 30. let 17. století ji vlastnili Trčkové z Lípy. Těm byla Chotěboř zkonfiskována a darována Jaroslavu Sezimovi Rašínovi z Rýzmburka za odměnu při svědectví o spiknutí Albrechta z Valdštejna. O následujícím vývoji objektu mnoho zpráv nemáme, pozdější svědectví hovoří o barokním zámku, který na základech starší stavby postavil Vilém Leopold Kinský na přelomu 17. a 18. století. Části starší stavby byly do projektu nového zámku zapojeny, v původním stavu se dochovala bohatě štukově zdobená kaple Nejsvětější Trojice. Ve 2. polovině 19. století se zámek dočkal novorenesanční přestavby, kterou podnikli Dobrzenští z Dobrzenic. Další vlnou větších oprav prošel zámek po požáru v roce 1927. Po druhé světové válce byl objekt využíván pro potřeby Městského muzea, dnes je zpřístupněn jako soukromý majetek rodiny Dobrzenských zároveň s expozicí muzea.

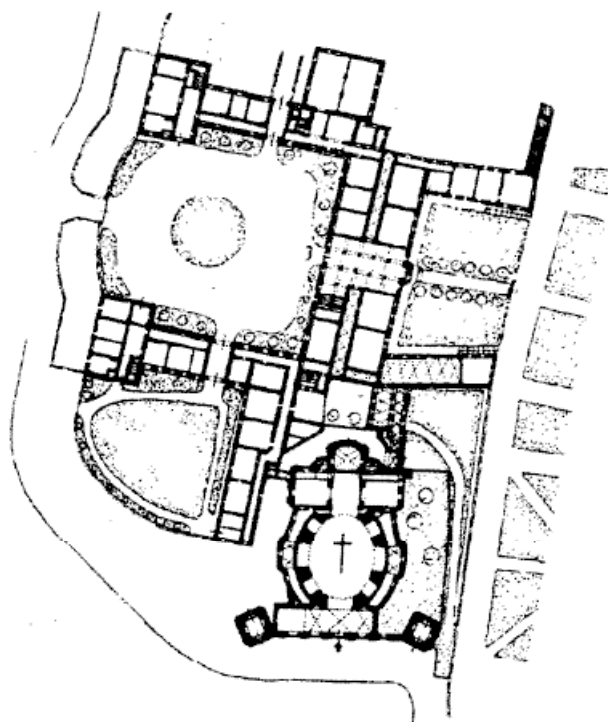
Handicapovaným návštěvníkům jsou volně přístupné exteriéry zámku s přilehlým anglickým parkem, kde je možné se pohybovat bez pomoci. Výstavní prostory se nacházejí v 1. patře, kam se lze dostat s pomocí po schodech. Je zde instalována historicko-vlastivědná expozice "Chotěboř náš domov", "Osobnosti Chotěboře" a "Okresní hejtmanství Chotěbořské". Na zámku se rovněž konají sezónní výstavy.

Bezbariérová a pro vozíčkáře upravená toaleta na zámku není, parkoviště je cca 100m od objektu.

583 01 Chotěboř, P.O.BOX 80
tel./fax: 569 623 293, 569 626 276
www.muzeum-chotebor.org
mm@muzeum-chotebor.org
muzeum.chotebor@cbox.cz

Jaroměřice nad Rokytnou, zámek (NKP)

Kraj Vysočina

Velkolepý komplex honosné barokní rezidence je spjat se jménem hraběte Jana Adama z Questenberga, který v místě svého moravského zámeckého sídla realizoval rozsáhlý projekt architekta Domenica d'Angeli. V rámci těchto prací byl také upraven přílehlý kostel sv. Markéty. Na bohaté malířské a štukové výzdobě interiérů se podíleli moravští, rakouští a italsí mistři. Další barokní úpravy probíhaly podle návrhu architekta Jakuba Prandtauera. Pozornost byla soustředěna i na rozlehlý zámecký park, do něhož byla umístěna řada plastik z dílny Kašpara Obera. Zámek byl již v době hraběte Questenberga bohatě kulturně využíván a to především díky tomu, že hrabě, poučený cestami po Evropě, velmi podporoval operní představení i jiné umělecké projekty. Na začátku 30. let 18. století se na zámku budovalo divadlo, ve kterém byla zřejmě provedena první česká opera zámeckého kapel-

níka Františka Václava Miči. Pro některá divadelní představení byl využíván i přivěitý prostor parku. V téže době se dále upravovaly interiéry, do jejichž podoby hrabě často výrazně zasahoval. Po roce 1737 vlna velkých stavebních úprav ustala a další činnost se soustředila jen na dílčí změny interiérů. V současné době je objekt vedle klasické prohlídkové trasy využíván na mnohá kulturní představení, jakými jsou například pravidelně pořádané koncerty operních umělců a vážné hudby v podmanivých prostorách zámeckého parku.

Pro handicapované návštěvníky je bez problémů přístupný krásný zámecký park s exteriéry a také část prohlídkové trasy v přízemí objektu. Zde lze navštívit salóny zámeckého křídla, hostinské pokoje, bývalou lázeň v grottě a salu terrenu. Druhá část expozice je v 1. patře, kam je nutno vozíček vynést po schodišti. Dále je pak tato trasa také bezbariérová. V rámci expozice může návštěvník vidět stylové barokní interiéry v hlavním obytném křídle i orientální kabinet a taneční sál s unikátní nástěnnou a nástropní malbou.

V objektu je k dispozici bezbariérová toaleta pro vozíčkáře, parkování je možné v bezprostřední blízkosti zámku.

675 51 Jaroměřice nad Rokytnou

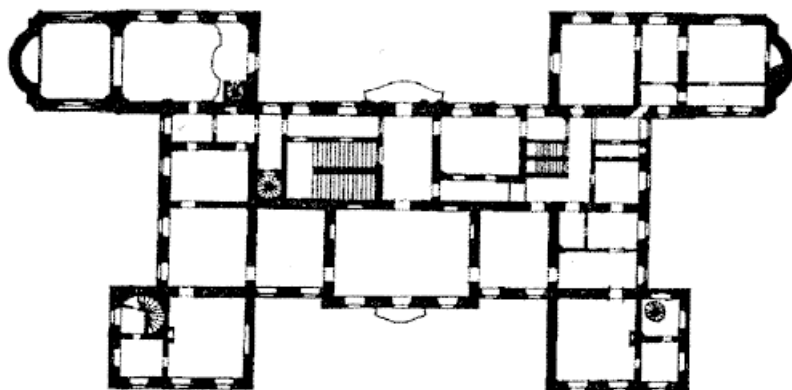
tel./fax: 568 440 237

www.zamky-hrady.cz

zamek_jaromerice@wo.cz

Jemniště, zámek

Středočeský kraj

Zámek Jemniště vznikl jako novostavba kolem roku 1724 západně od starší tvrze. Stavba podle projektu významného českého barokního stavitel Františka Maxmiliána Kaňky je situována na mírném návrší. Na vnitřní výzdobě se podílel další vynikající umělec té doby, malíř Václav Vavřinec Reiner. Krátce po polovině 18. století postihl

zámek požár, po němž následovaly úpravy interiérů v rokokovém stylu. Koncem století se pak na zámku projevily ještě klasicistní vlivy. Objekt však již nedoznal výraznějších změn, jeho dnešní podoba je tedy vcelku neporušeného barokního vzhledu. Na sklonku 18. století byla také přeměněna geometricky členěná zahrada francouzského typu na anglický park. Posledními majiteli zámku byli Sternbergové, kteří ho zakoupili v roce 1868 a znovu získali po revoluci v roce 1989. Dnes jsou zpřístupněné zámecké interiéry s dobovým nábytkem, sternberskými sbírkami a rovněž kaple sv. Josefa.

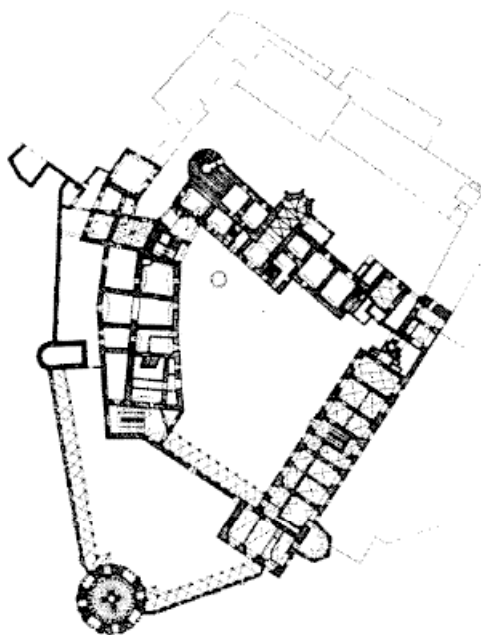
Prohlídková trasa zámku se nachází v 1. patře, kam je nutné vozíčkáře vynést po schodišti. Poté je možné prohlídku expozice absolvovat. Bez bariér jsou přístupné exteriéry, prohlídka nádvoří, případně vestibulu a především kaple sv. Josefa, jež se nachází v přízemí a je přístupná z nádvoří. Dále je volně přístupný zámecký park a po domluvě s personálem je možné zadním vchodem navštívit i zámeckou kavárnu.

Toaleta pro vozíčkáře v objektu je, ale vedou k ní dva schody. Parkování je možné ve vzdálenosti cca 100m od zámku.

257 01 Postupice
tel./fax: 317 796 212
www.zamky-hrady.cz
zamek@jemniste.cz

Jindřichův Hradec, hrad a zámek (NKP)

Jihočeský kraj

Jádrem dnešního rozlehlého komplexu na skalnatém ostrohu je raně gotický hrad, zmiňovaný již v roce 1220 jako "Nový hrad", postavený Jindřichem z rodu Vítkovců. Ten byl ve 2. polovině 13. století rozšířený a do jisté míry určil dnešní podobu zámku. Dominantou se stala mohutná válcová věž, přistavěn byl palác s kaplí, částečně dodnes dochovaný i s gotickými nástěnnými malbami cyklu svatojiřské legendy. Na systém vodních příkopů kolem hradu navazovaly městské hradby. Koncem 20. let 16. století, za Jindřicha IV. z Hradce, byla zahájena intenzivní přestavba hradu na reprezentativní renesanční zámek. Jako novostavba vzniklo tzv. Adamovo stavení, které koncem 80. let 16. století dokončil italský stavitel Baldassare Maggi. Renesanční úpravy završila stavba kruhového pavilonu (rondelu) ve výběhu ostrohu, obklopená zahradou s arkádovými chodbami. Autorem realizace je Giovanni Maria Facconi, štukovou výzdobou přispěl Giovanni Pietro Martinelli, freskami Georg Widmann. Po pánech

z Hradce vlastnili zámek Slavatové, poté až do roku 1945 Černínové z Chudenic. V 80. letech 20. století prošel zámek celkovou rekonstrukcí.

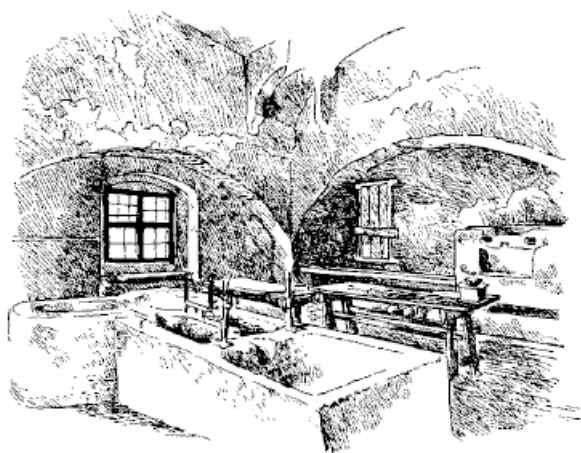
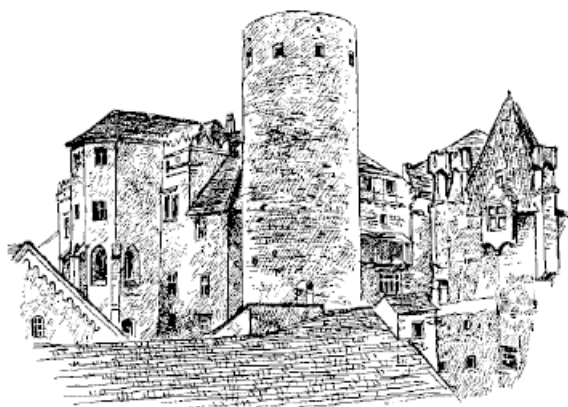
Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci je pro vozíčkáře bez větších problémů přístupný v rozsahu všech tří nádvoří, zahrady a hudebního pavilonu situovaného v rondelu. Je však nutné brát ohled na komunikaci z prvního na třetí nádvoří - povrch je pokryt kočími hlavami. Třetí nádvoří je v rovině, povrch tvoří drobný štěrk. Z interiéru je s pomocí dostupná kaple sv. Ducha, černá kuchyně a rondel. K vstupu do těchto interiéru je nutné překonat dva až tři schody.

Bezbariérová toaleta pro vozíčkáře se nachází na prvním nádvoří, parkování je možné na náměstí cca 150m od areálu.

377 01 Jindřichův Hradec
tel./fax: 384 321 279, 384 321 391
www.pamatky-jc.cz
www.zamky-hrady.cz
zamekjindrichuvhradec@elsynet.cz
zamek@j-hradec.cz

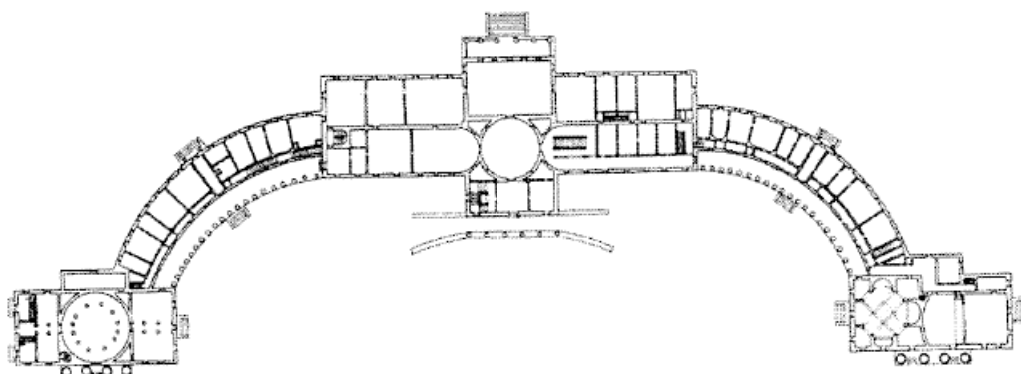
Jindřichův Hradec

Jindřichův Hradec

Kačina, zámek (NKP)

Středočeský kraj

Jednu z nejvýznamnějších staveb českého empíru uprostřed obory Kačín si nechal postavit počátkem 19. století hrabě Jan Rudolf Chotek. Na její architektonické podobě se převážnou měrou podílel Jan Filip Joendl. Charakter objektu byl od samého počátku řízen požadavky na reprezentativnost, což se na první pohled promítlo především do mohutných kolonád bočních křídel a velkolepých sloupových portiků. Jimi nesené tympanony zdobí reliéfy od sochaře Schrotta, jemuž posloužily jako předlohy návrhy pražského malíře Josefa Berglera. V roce 1822 byl zámek dokončen, současně s ním proběhla i úprava přilehlého parku v anglickém stylu. Koncem století přibýlo v parku několik dřevěných romantických staviček. Bohužel se z nich žádná nedochovala. Z písemných dokladů víme, že zde byla také četná vodní díla, která ovšem také zanikla. Na západní straně od zámku byl vysázen les s pravidelnou osnovou cest. Až do roku 1911 žili na Kačíně Chotkové, poté zámek zdědil synovec posledního Chotka, Quido Thun Hohenstein. Po druhé světové válce byl znárodněn a v roce 1950 byl přidělen Zemědělskému muzeu pro jeho stálé expozice. V 90. letech minulého století zde zpřístupnilo Muzeum českého venkova chotkovskou knihovnu, zámecké divadlo i rozsáhlou chotkovskou expozici.

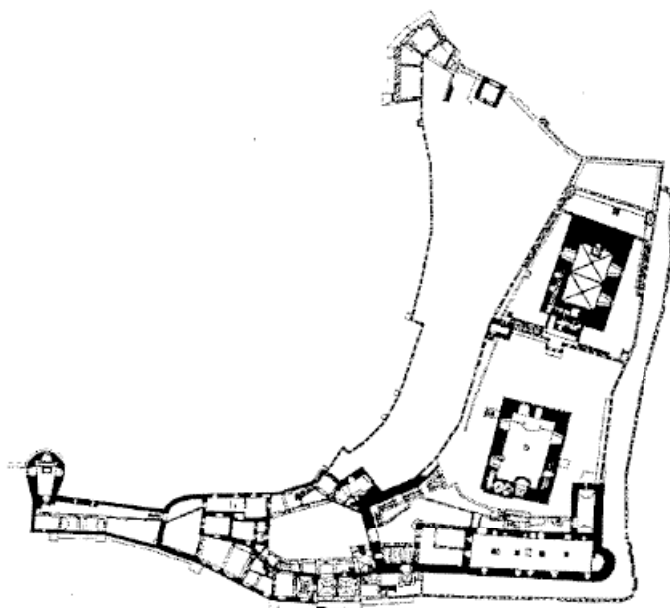
Návštěvníkům na vozíčku je zpřístupněna celá jedna prohlídková trasa, která je v přízemí zámku a je bezbariérová. Trasa zahrnuje stylové zámecké interiéry s ukázkou životního stylu české šlechty a dějin rodu Chotků, knihovnu, historickou lékárnu, galerii, dobové divadlo a další. Vozíčkářům jsou také přístupné příležitostné výstavy výtvarných děl v zámecké kapli a přilehlý park. Pro vlastní vstup do zámku jsou k dispozici nájezdové rampy.

Bezbariérové toalety v objektu nejsou, parkoviště se nachází cca 200m od zámku.

285 31 Nové Dvory
tel./fax: 327 571 170, 327 571 274
www.zamky-hrady.cz
www.kacina.cz
kacina@kacina.cz

Karlštejn, hrad (NKP)

Plzeňský kraj

Hrad Karlštejn patří k našim nejvýznamnějším a také nejvíce navštěvovaným památkám. Mezi českými hrady zaujímá zvláštní postavení, neboť nebyl založen jako správní centrum či královské sídlo, ale od samého počátku o něm bylo uvažováno jako o "trezoru" na sbírky relikvií a říšských korunovačních klenotů císaře Karla IV. Hrad byl založen v roce 1348, ale již v roce 1355 byl podle dobových kronik připraven k pobytu císaře. Od svého vzniku plnil funkci symbolu Českého království. K nejvýznamnějším prostorům hradu patří kaple sv. Kříže se 130 deskovými obrazy Mistra Theodorika, unikátně dochovaná galerie gotického výtvarného umění. Po udržení svého postavení během husitských válek byl za Vladislava Jagellonského vyčleněn z přímého vlivu panovníka a úřad karlštejnského purkrabí-

ho se stal jedním z nejdůležitějších v rámci království. Po období gotických přestaveb se za Rudolfa II. dočkal hrad renesančních úprav. Práce probíhaly na základě plánů architekta Ulrica Aostalliho. Po éře rozkvětu a velkolepých stavebních realizací následovalo období úpadku a postupného chátrání hradu, k němuž nemalým dílem přispělo i vyloupení Švédy v roce 1646. Znovu nabytého zájmu se dočkal v době romantismu v 19. století. Tehdy byl celkově puristicky restaurován do dnešní podoby architektem Josefem Mockerem.

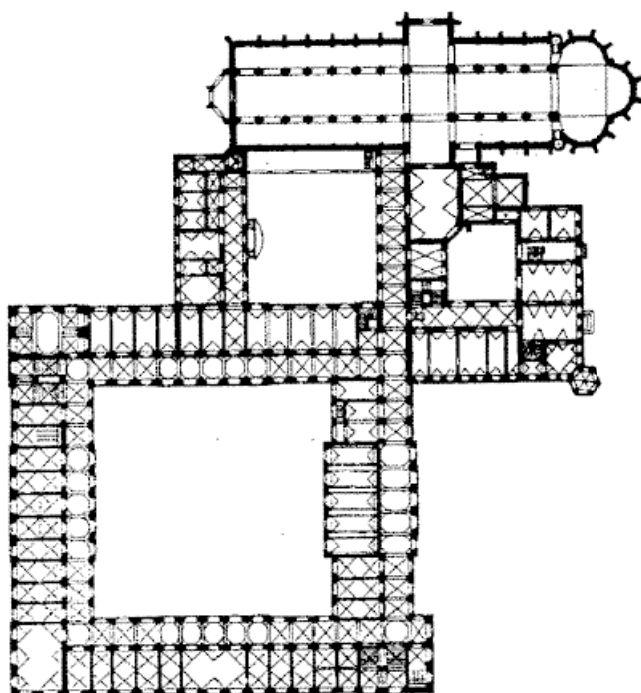
Pro návštěvníky na vozíčku je Karlštejn jedním z těch náročnějších objektů. S pomocí doprovodu se však lze dostat jak do areálu hradu, tak i na prohlídkovou trasu. Nutná je však v tomto případě výrazná asistence a předchozí ohlášení návštěvy. Prohlídka historických interiérů se pak přizpůsobuje možnostem handicapovaného návštěvníka.

Speciální toaleta pro postižené je na objektu k dispozici, parkování je v omezeném počtu možné po předchozím ohlášení blíže u hradu, oficiální parkoviště je ve vzdálenosti cca 1500m.

267 18 Karlštejn
tel./fax: 311 681 617, 311 681 695, 311 681 211
www.zamky-hrady.cz
www.karlstejn.cz
karlstejn@stc.npu.cz

Kladruby u Stříbra, klášter (NKP)

Plzeňský kraj

Benediktinský klášter založil v roce 1115 kníže Vladislav I. Románské klášterní stavby s trojlodní bazilikou však byly dokončeny až počátkem 30. let 13. století. V průběhu 13. století získal klášter významné postavení, odehrálo se zde mnoho důležitých politických jednání a schůzek. Ve 14. století byl upraven hlavní chrám, zřízena kaple Všech svatých a celý areál opatřen novým opevněním. Po dobytí kláštera během husitských válek se objekt dočkal dalšího stavebního rozvoje. Počátkem 16. století byl znovu vysvěcen kostel a přibýly i další nové stavby (hospodářský dvůr, pivovar a latinská škola). K opětovnému poničení klášterních budov došlo za třicetileté války, avšak i poté se podařilo získat novou podporu pro jejich obnovu. Velký stavební rozkvět nastal v 18. století. Tehdy došlo z iniciativy opata

Fintzguta k realizaci přestavby kostela. Plány ve stylu barokní gotiky připravil architekt Jan Blažej Santini-Aichl. Následovala stavba nové barokní prelatury, zřejmě podle návrhu architekta Kiliána Ignáce Dientzenhofera. V roce 1785 klášter Josef II. zrušil, novým majitelem objektu se stal ve 20. letech 18. století knížecí rod Windischgrätzů. V majetku tohoto rodu zůstaly Kladruby až do konce 2. světové války.

Návštěvníkům je v klášteře přímo připravena bezbariérová prohlídková trasa, která zahrnuje kostel Nanebevzetí Panny Marie, ambitovou chodbu, zimní refektář, lapidárium soch Matyáše Bernarda Brauna a část knihovny Windischgrätzů. Na této trase jsou pouze nízké prahy u dveří. Výtah zatím k dispozici není, jeho výstavba se však již plánuje. Bez bariér a volně přístupné je rovněž nádvoří a okolí kostela.

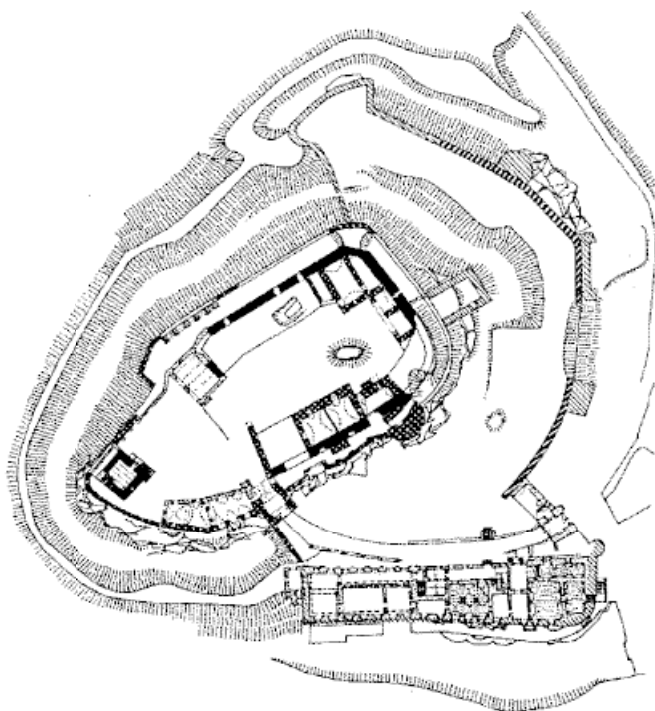
Bezbariérové toalety jsou v objektu k dispozici, parkování je možné přímo u vstupu do kláštera.

349 61 Kladruby u Stříbra
tel./fax: 374 631 773
www.kladruby.euweb.cz
kladruby@mybox.cz

Klenová, hrad a zámek

Plzeňský kraj

Areál tvoří zřícenina hradu, jenž chránil zemskou stezku z Čech do Bavor v údolí řeky Úhlavy spolu se stavbou novogotického zámku. Historie hradu se váže k rodu pánů z Klenové, kteří se zasadili o přestavbu svého sídla s důrazem na obranný charakter. Po polovině 16. století se stal majitelem hradu Jiří Harant z Polžic a Bezdruzic. Posléze bylo přistavěno renesanční křídlo, zdobené sgrafity a s velkým sálem s nástěnnými malbami. V následujících letech objekt několikrát změnil majitele, což se projevilo i na jeho stavební povaze, kdy hrad postupně zcela zchátral a již roku 1737 se o něm mluví jako o zřícenině. Dalšího stavebního vývoje se pak hrad dočkal v 19. století, kdy byl v rámci romantizujících snah za Františka Václava Veitha výrazně přestavěn. Byla dokončena hlavní věž se zakončujícím cimbuřím, vnější hradní příkop byl zasypan a na jeho ploše založena zahrada. Jednopatrová stavba ze 17. století byla přestavěna v novogotickém stylu. Na výzdobě pří-

zemních sálů se podílel i jeden z nejvýznamnějších českých malířů 19. století, Josef Navrátil.

Přístup pro tělesně handicapované návštěvníky je možný do přízemí zámku a na první, druhé i třetí nádvoří. Vstup není možný do zříceniny hradu a do 1. patra zámku. Návštěvník si tedy může volně prohlédnout veškeré zajímavé exteriéry hradní architektury areálu, kde je také instalovaná stálá expozice soch a plastik. S pomocí by se měl dostat i na pravidelně pořádané výstavy v galerii soudobého umění.

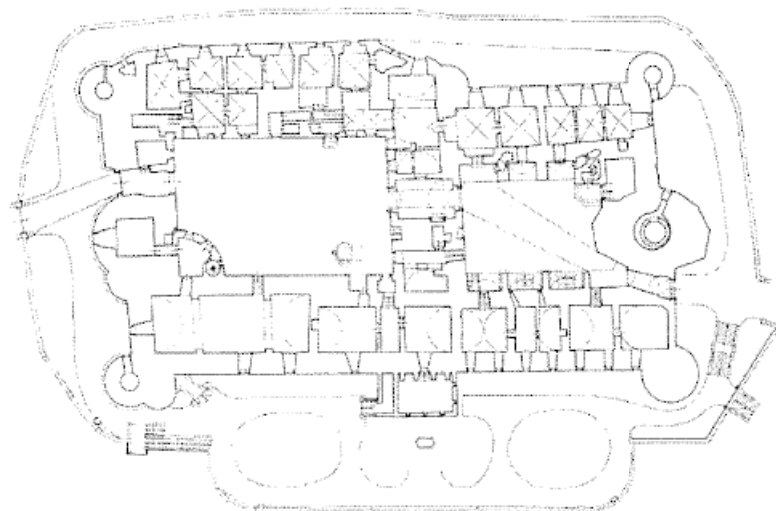
Toaleta upravená pro vozíčkáře v objektu není, parkování je možné přímo u vstupní brány do areálu.

Klenová 1, 340 21 Janovice nad Úhlavou
Tel./fax: 376 392 208, 376 312 049
www.gkk.cz
www.zamky-hrady.cz
info@gkk.cz

Konopiště, zámek (NKP)

Středočeský kraj

Na místě dnešního zámku stával středověký hrad, zřejmě z konce 13. století. Hrad krátce po jeho založení získali Šternberkové, kteří ho počátkem 16. století přestavěli v duchu pozdní gotiky. Další vlnou úprav především obytných částí prošel hrad v době pozdní renesance. Upravován byl tehdy především palác, aby lépe vyhověl vyšším nárokům panstva na pohodlné bydlení. K významným

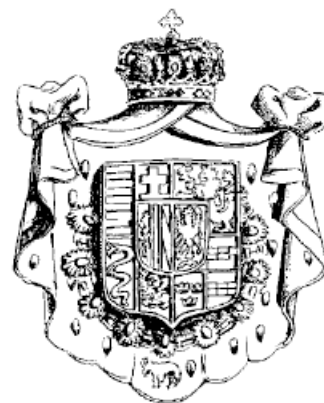

stavebním úpravám došlo kolem poloviny 18. století za majitele Františka Václava z Vrtby. Přibyla honosná barokní brána podle návrhu Františka Maxmiliána Kaňky, jež byla ozdobena sochami Matyáše Bernarda Brauna. Od konce 19. století, kdy zámek koupil arcivévoda František Ferdinand d' Este, se intenzivně upravovalo i okolí sídla. Do objektu byly soustředěny rozsáhlé sbírky celé rodiny - četné památky z exotických cest, lovecké trofeje, sbírky obrazů, textilu, pohřebních štítů a náhrobních desek. V interiérech zůstala i přes veškeré pozdější úpravy zachována i dřívější barokní výzdoba.

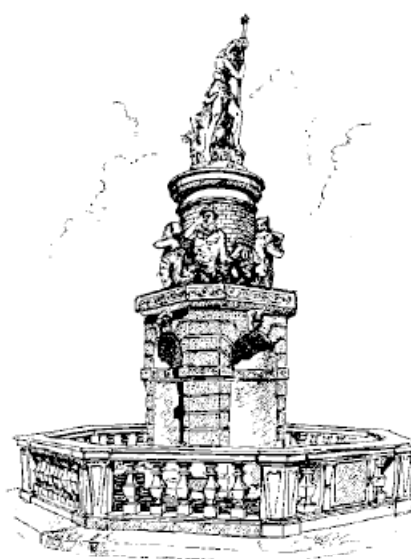
Pro návštěvníky na vozíčku je bez problémů dostupný zámecký park v přírodně krajinářském stylu s Růžovou zahradou, založenou kolem roku 1900. Park doplňuje i řada soch, z větší části kopie italských mistrů. V interiéru objektu je nutno počítat s překonáním několika schodů, návštěva je tedy možná s asistencí. Přístupná je pro vozíčkáře trasa 1. prohlídkového okruhu - reprezentační interiéry v 1. patře. Samotná prohlídková trasa je bez dalších bariér.

Pro nevidomé návštěvníky jsou připravené vybrané exponáty, které si v rámci prohlídky mohou osahat.

V zámku je k dispozici bezbariérová toaleta upravená pro invalidy; parkoviště je cca 500m od zámku, po dohodě lze zajet s autem blíž.

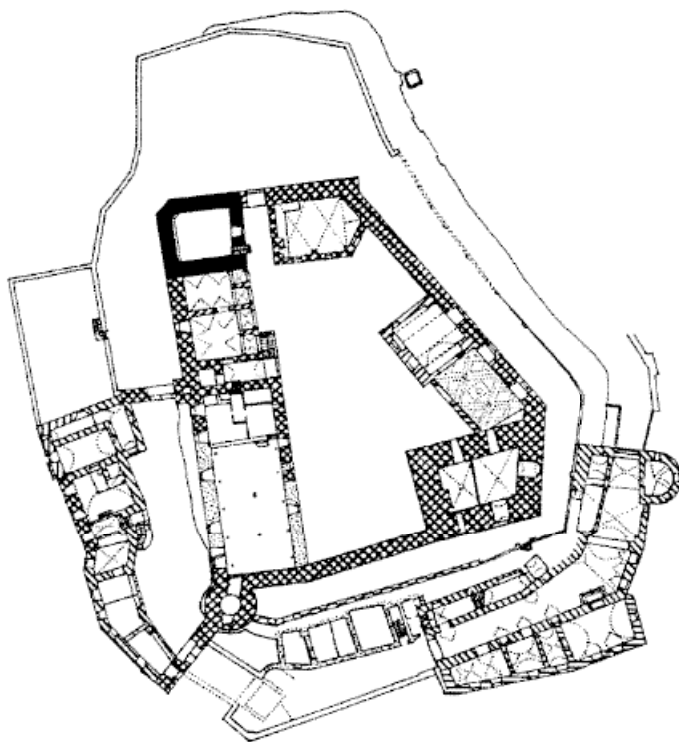
256 01 Benešov u Prahy
tel./fax: 317 721 366, 317 724 271
www.zamky-hrady.cz
konopiste@stc.npu.cz

Konopiště

Kost, hrad

Královéhradecký kraj

Hrad v údolí pískovcových skal Českého ráje založil zřejmě Beneš z Vartemberka před rokem 1349. Jádro původní stavby tvořila hránolová Bílá věž s obrannou i obytnou funkcí a tzv. vartemberský palác. Další stavební úpravy probíhaly vždy s příchodem nových majitelů, výrazná přestavba je spojená s rodem Biberštejnů, kteří hrad rozšířili a renesančně upravili. Roku 1635 zasáhl sídlo ničující požár a hrad tak definitivně ztratil svoji rezidenční funkci. Dále byl objekt využíván pouze k hospodářským účelům, především jako sýpka. Na počátku 18. století bylo adaptováno 1. patro biberštejnského paláce a také došlo k zastřešení velké věže. V průběhu 2. světové války však hrad znovu vyhořel a byl nově zastřešen.

Při rekonstrukčních pracích v 50. letech byly objeveny zbytky nástěnných maleb a prostory paláce byly adaptovány pro výstavní účely Národní galerie. V současné době jsou zde v souvislosti s restitucí majetku po roce 1990 zpřístupněny sbírky rodiny Kinských.

Hrad Kost je pro návštěvníky na vozíčku částečně dostupný s pomocí. S asistencí si je možné prohlédnout hradní exteriéry z nádvoří a podívat se také do kaple a pod věž. Do paláců je možné se dostat po vynesení vozíčku do schodů. Poté může návštěvník shlédnout dobové hradní interiéry se sbírkami rodiny Kinských.

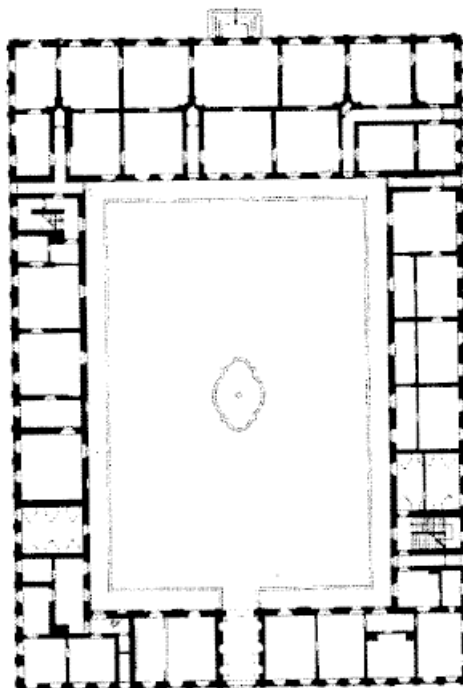
Bezbariérová toaleta je na parkovišti, které se nachází pod hradem ve vzdálenosti cca 100m od vstupu do objektu.

507 45 Mladějov
tel./fax: 493 571 144, 493 571 114
www.zamky-hrady.cz
kinsky.kost@seznam.cz

Kozel, zámek (NKP)

Plzeňský kraj

Klasicistní, původně lovecký zámček, si nechali vystavět v 80. letech 18. století Černínové podle návrhu pražského stavitele Václava Haberditze. Krátce poté, v 90. letech téhož století, objekt rozšířil architekt Ignác Jan Nepomuk Palliardi. Přidáním dvou samostatných budov tak přeměnil původní lovecký zámek na letní sídlo Černínů. Interiéry byly vyzdobeny plastikami od sochaře Ignáce Platzer a nástěnnými malbami od Antonína Tuvory. Ve 30. letech 19. století bylo na zámku na přání nových majitelů - Valdštejnů, dodatečně zřízeno divadlo. Valdštejnové se také zasloužili o přeměnu původní anglické romantické zahrady s charakteristickými dřevěnými stavbami na přírodně krajinářský park. Čtyřkřídlový přízemní zámek s obdélníkovým vnitřním nádvořím byl nepřetržitě obydlen až do konce 2. světové války, kdy byl Valdštejnům zkonfiskován. Díky tomu je poměrně dobře zachován, především je zde bohatá kolekce kvalitního rokokového a klasicistního nábytku. Z obrazového fondu jsou kromě jiných zajímavé jemné pastelové podobizny z 2. poloviny 18. století.

Celý zámecký areál je bezbariérový. Návštěvníci na vozíčku se také bez problémů dostanou do expozice v přízemí, jízdárny, kaple a konírny, kde se nachází i kavárna.

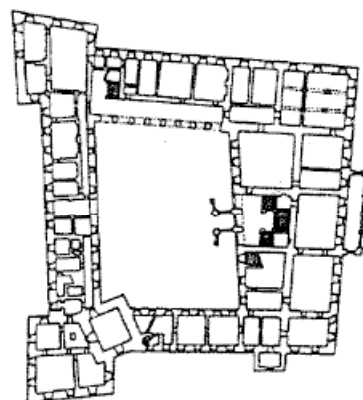
V objektu jsou veřejné bezbariérové toalety, parkování je možné přímo uvnitř areálu.

332 03 Štáhlavy
tel./fax: 377 969 040, 377 923 710
www.zamky-hrady.cz
www.zamek-kozel.cz
hz.kozel@telecom.cz

Kroměříž, zámek (NKP, UNESCO)

Zlínský kraj

Předchůdcem dnešní čtyřkřídle dvoupatrové rezidence, obklopené zahradami a parky, byl gotický hrad. Ten byl z iniciativy biskupa Stanislava Thurza na přelomu 15. a 16. století přestavěn na renesanční zámek. Na těchto velkých stavebních úpravách se podíleli i někteří italsí renesanční umělci. Objektu s nárožními věžičkami dominovala dodnes dochovaná velká věž a již tehdy zámek obklopovala zahrada. V době třicetileté války zámek vyhořel, svého obnovení se dočkal koncem 80. let 17. století. Z iniciativy biskupa Karla Lichtensteina-Castelcornu byl k obnovovacím pracím povolán Filibert Luchese a Giovanni Pietro Tencalla. Interiéry zámku byly bohatě vybavovány dobovým zařízením a sbírkami. Podle návrhu Luchese vznikl také tzv. Libosad (Květná zahrada) a upravena byla Podzámecká zahrada, s níž byl zámek spojen salou terrenou, bohatě zdobenou štuky a nástěnnými malbami. V roce 1752 zámek opět vyhořel, na nových výmalbách interiérů se podílel například F. A. Maulbertsch a J. Stern. Další malby přibýly v 19. století. Významnou událostí se na kroměřížském zámku stalo zasedání říšského sněmu v letech 1748 - 1749. V současnosti je objekt mimořádně cenný pro svou vynikající architekturu, přilehlé zahrady a rozsáhlý park stejně jako výjimečně bohatě vybavenou obrazárnu, o čemž svědčí i fakt, že je jako jeden z několika památek u nás zapsán na seznam UNESCO.

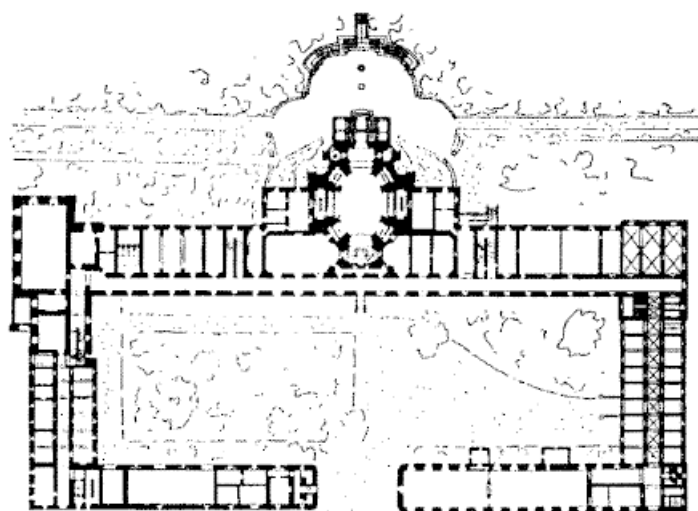

Prohlídková trasa zámku je návštěvníkům na vozíčku přístupná s pomocí - je nutné zdolat schodiště do 1. a 2. patra, následný pohyb po expozicích je bezbariérový. Návštěvní okruhy nabízejí historické interiéry s dobovým zařízením a sbírkami a především unikátně dochovanou obrazovou galerii. Zastoupení jsou malíři světového významu, např. P. Veronese, L. Cranach, A. van Dyck, Tizian a další. Dále je k vidění i knihovna s 86 000 svazky, hudební archiv či numismatická sbírka.

Vozíčkáři se však mohou sami bez větších obtíží pohybovat po celé Podzámecké a Květné zahradě. Podzámecká zahrada nabízí 64ha krásné přírodní "rezervace" s četnými potůčky, rybníčky, bohatou skladbou rostlin, doplněných romantickými stavbami (Pompejanská kolonáda, Paví dvůr, Rybářský pavilon, Colloredova kolonáda) a sochařskou výzdobou. Do zahrady anglického typu je zasazen i čínský pavilon, vybudovaný na mírném návrší u Divokého rybníka. Park je významný i pro své jedinečné zastoupení rozličných druhů cizokrajných dřevin z jižní Evropy, Severní Ameriky či východní Asie. Květná zahrada (Libosad), přestože prošla v průběhu času mnohými úpravami, si dodnes zachovala původní raně barokní dispoziční rozvrh. Součástí této jedinečné zahrady jsou dvě boční budovy tropického a studeného skleníku spolu se správním a obytným zázemím. Procházkou po Libosadu může návštěvník shlédnout centrální rotundu, osmibokou stavbu v ose zahrady, kolonádu s přehlídkou antických soch v nadživotní velikosti a bust, a také voliéru - ptačinec. Bezbariérová upravená toaleta je na nádvoří zámku, parkování je možné přímo před objektem.

767 01 Kroměříž
tel./fax: 573 502 011, 573 339 218
www.kromeriz.cz
www.zamky-hrady.cz
zamek@azz.cz

Kuks, Špitál a Betlém (NKP) Královéhradecký kraj

Stavba jedinečného barokního komplexu, založeného Františkem Antonínem Šporkem v roce 1692, probíhala pod stavebním dohledem významného barokního stavitele Giovanniho Battisty Alliprandiho. Nejprve byla vybudována na levém břehu Labe při léčivých pramenech lázeňská část se zámkem, poté vznikl na pravém břehu špitál s kostelem Nejsvětější Trojice a rodinnou kryptou. V prostoru před průčelím kostela a špitálu je umístěn soubor soch z dílny Matyáše Bernarda Brauna, zobrazující alegorie Náboženství, Ctností

a Neřestí. Po Šporkově smrti sláva zdejších lázní postupně upadala, lázeňské budovy i zámek chátraly a nakonec byly zcela rozebrány a strženy. Monumentalitu celého areálu můžeme dnes vidět pouze zachycenou na dobových rytinách, ale významným pozůstatkem velkoleposti projektu je i dodnes dochovaný špitál s barokní lékárnou, kaplí, kostelem Nejsvětější Trojice, galerií soch, klášterní zahradou a lapidáriem originálů Braunových plastik.

Součástí areálu NKP je rovněž soubor Braunových soch v Novém lese, vzdáleném asi 3km. Braun zde využil zdejšího přírodního terénu - rozličných skalisek a kamenů ke své unikátní galerii kamenných soch a reliéfů. V roce 1726 vznikl výjev Narození Krista, jenž dal název celému areálu - Betlém. Vzhledem k extrémně nepříznivým přírodním podmínkám, rychle destruuujícím tuto ojedinělou památku, byl areál zařazen mezi 100 nejohroženějších památek světa pro léta 2000/2001.

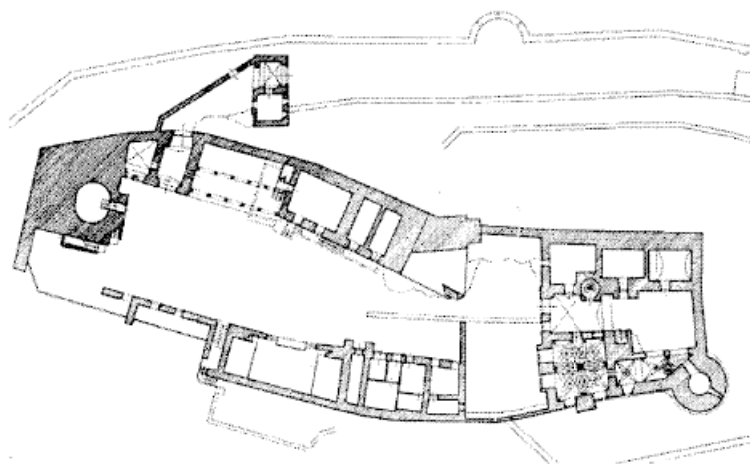
Expozice špitálu je pro vozíčkáře dostupná v plném rozsahu. V pokladně je pouze třeba nahlásit přítomnost takového návštěvníka, aby mu mohla být poskytnuta pomoc prostřednictvím bezbariérového vstupu z nádvoří do lapidária. Vnitřní expozice se nachází pouze v přízemí a vozíčkáři se zde mohou pohybovat i bez cizí pomoci. Zahrada je volně přístupná a rovněž bezbariérová. Jediným nepřístupným místem z důvodu obtížného terénu je Braunův Betlém v Novém lese. Bezbariérová toaleta je v hlavním objektu, nejbližší parkoviště je ve vzdálenosti cca 100m.

Hospital také spolupracuje s nedalekým Domovem sv. Josefa v Žirči, což je nestátní zdravotnické zařízení, které poskytuje komplexní péči lidem nemocným roztroušenou sklerózou.

544 43 Kuks
tel./fax: 499 692 161, 499 692 136
www.pupce.cz
hospital.kuks@tiscali.cz

Kunětická Hora, hrad (NKP)

Pardubický kraj

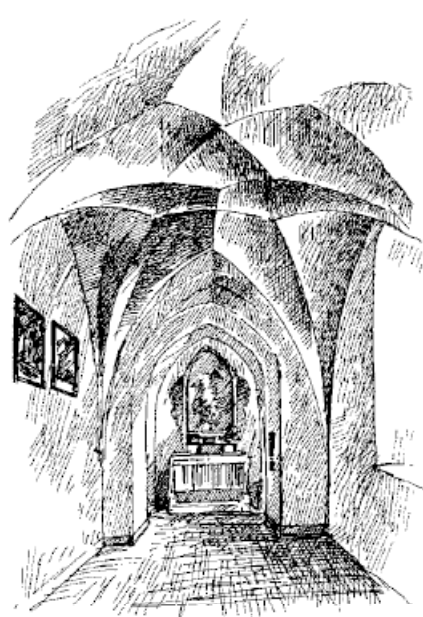
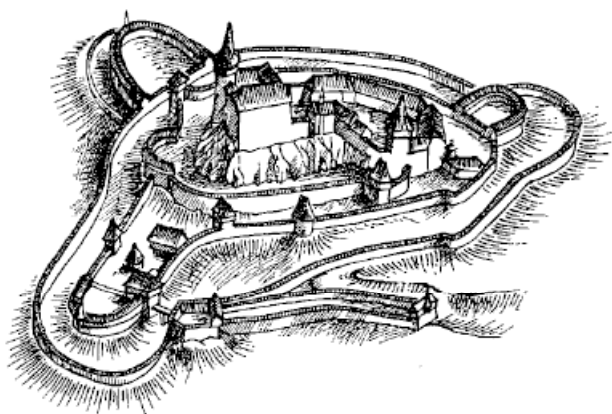
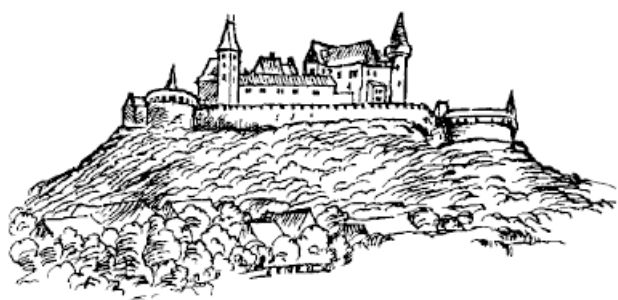
Kunětický hrad se nachází na návrší blízko Pardubic, v krajině, která byla osídlená již v období pravěku. Bližší zprávy o založení vlastního hradu nejsou známy, zřejmě existoval již ve 2. polovině 14. století. Významným místem se stal za husitských válek, kdy byla oceněna především jeho strategicky výhodná poloha. Za husitského hejtmána Diviše Bořka z Miletínka byl posílen

obraný systém a předhradí posloužilo k ubytování a zimování vojsk. Největšími stavebními úpravami prošel hrad v 1. polovině 16. století, kdy byl přestavěn v gotickém a renesančním slohu. Později, koncem třicetileté války, byla Kunětická Hora dobyta švédskými vojsky a vypálena. Z této pohromy se hrad nikdy nevzpamatoval a poměrně rychle chátral. Svoji roli v tom sehrál i nedaleký lom, v němž se těžil kámen ještě na počátku 20. století. Později byla zahájena obnova hradního areálu podle projektu architekta Dušana Jurkoviče. Po 2. světové válce pokračovala další vlna záchranných a průzkumných prací. Dnes je hradní areál přístupný veřejnosti včetně věže a barokní kapličky z konce 17. století.

S ohledem na charakter objektu je pro návštěvníky na vozíčku prohlídka hradu omezena, nicméně s pomocí je částečně možná. Bez velkých obtíží se vozíčkáři mohou podívat na nádvoří, odtud do přízemí paláce a Rytířského sálu.

Toaleta pro invalidní osoby je v objektu k dispozici, parkování je možné po předchozím ohlášení přímo u hradu.

533 52 Staré Hradiště
tel./fax: 466 415 428
www.zamky-hrady.cz
www.kuneticka.hora.cz
kuneticka.hora@cmail.cz

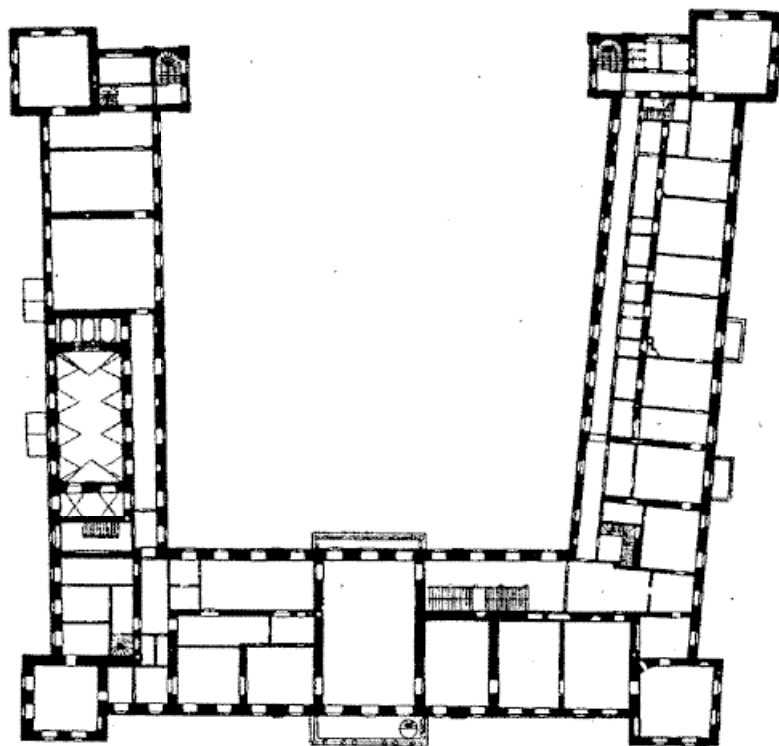

Kunětická Hora

Kynžvart, zámek (NKP)

Karlovarský kraj

V místě dnešního barokního zámku stával středověký hrad, jenž byl za třicetileté války vypálen a po dlouhou dobu zůstal opuštěný. O přestavbu zpusťlého sídla na raně barokní zámek se zasloužili Metternichové, kteří zdejší panství koupili a vlastnili ho až do roku 1945. Až do 20. let 19. století si jednopatrový trojkřídový zámek uchoval svou původní barokní podobu, poté byl klasicistně přestavován k docílení většího a pohodlnějšího knížecího sídla. Hlavním autorem těchto adaptací byl vídeňský architekt Pietro Nobile. Stavební úpravy zachovaly dřívější barokní dispozici exteriérů i interiéru, ovšem celkově dostala stavba ráz vídeňské klasicistní architektury. Nobile pak ještě doplnil přilehlý zámecký park anglického romantického

stylu drobnými stavbičkami, jakými je například lesní kaple, Dianin chrámek nebo obelisk na paměť Františka I. Do sídla byly postupně soustředěny bohaté metternichovské sbírky, knihovna, kabinet uměleckých a přírodních kuriozit, orientální soubory, medaile, mince, obrazy i miniatury. V 19. století se tento sbírkový fond dále rozšiřoval i o dary předních evropských osobností a novými nákupy.

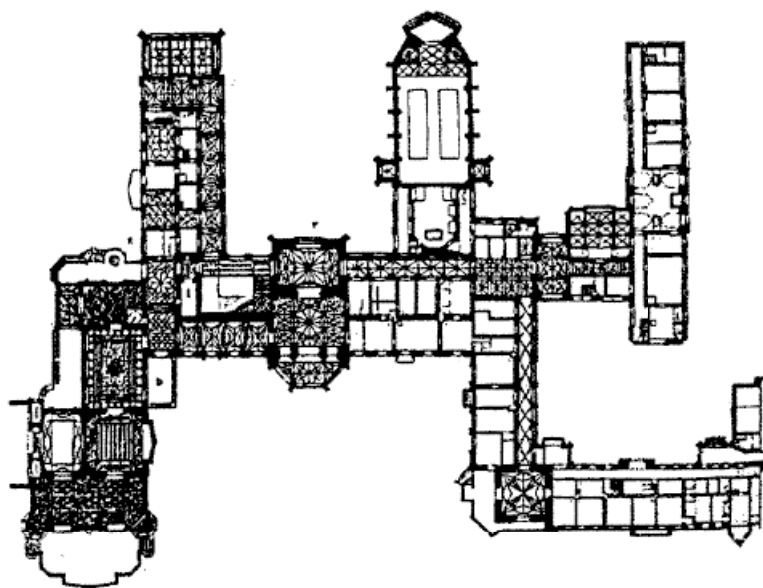
Zámek Kynžvart je jako jeden z mála objektů tohoto typu návštěvníkům na vozíčku plně zpřístupněn. Je v plném rozsahu bezbariérový - bez bariér jsou všechny vnější i vnitřní komunikace v obou podlažích (v přízemí i v patře) ve stejném rozsahu, jako pro běžné návštěvníky. Je zde k dispozici i speciální výtah pro vozíčkáře. Návštěvník tedy může shlédnout veškeré zpřístupněné zámecké interiéry s dobovým vybavením a sbírkami, jakož i celý venkovní areál parku.

Bezbariérová toaleta je v objektu, k parkování je přímo u zámku vyhrazené stání pro vozíčkáře.

354 91 Lázně Kynžvart
tel./fax: 354 691 269, 354 691 361, 354 691 424
www.kynzvart.cz
www.zamky-hrady.cz
info@kynzvart.cz

Lednice, zámek (NKP, UNESCO)

Jihomoravský kraj

Komplex zámku s hospodářským zázemím, zahradami a parky mimořádného významu je v historických zprávách zmiňován již v roce 1222. Od 70. let 14. století vlastnili Lednici s výjimkou krátké přestávky v 16. století Lichtensteinové, kteří si ji udrželi až do konce druhé světové války. Objekt prošel ve své historii řadou zásadních změn. V 16. století vznikl z původní gotické tvrze renesanční zámek, který byl dále v 17. století přebudován v raně barokním slohu podle návrhu Johanna Bernarda Fischera z Erlachu. V této době prošla úpravami i stará zámecká zahrada.

Z klasicistní přestavby pochází dnešní čestný dvůr u jižního průčelí a minaret maurského stylu v zámeckém parku. Poslední velké stavební úpravy jsou ze 40. let 19. století, kdy za knížete Aloise II. Lichtensteina vznikl rozměrný skleník ze železné konstrukce v místě původního zámeckého divadla. Poté následovala podle projektu vídeňského architekta Jiřího Wingelmüllera velkolepá romantická přestavba hlavní zámecké budovy, a to s využitím co nejvíce autentického ostrovního tvarosloví - architekt kvůli této zakázce podnikl několik cest do Anglie a Skotska. Skvělou práci řezbářů a truhlářů můžeme obdivovat v reprezentačních sálech i ostatních interiérech na podlahách, obložení stěn i stropěch. V Modrém sále tak návštěvník uvidí mimo jiné i kazetový strop z lipového dřeva, jenž je označován za jeden z nejkrásnějších novogotických stropů ve střední Evropě.

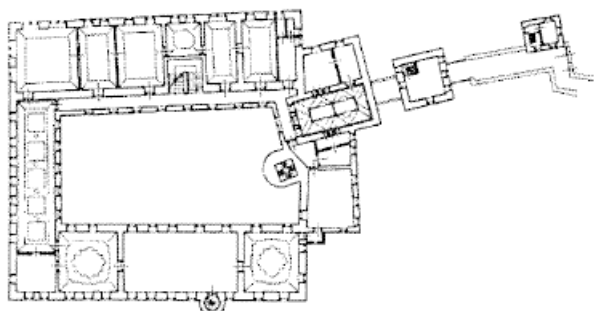
Návštěvníci na vozíčku se v objektu mohou po překonání cca čtyř schodů pohybovat po celém I. prohlídkovém okruhu, který je v přízemí. Zde si mohou prohlédnout reprezentační sály s bohatým stylovým zařízením. Bez problému dostupná je prohlídka celého areálu parku a neméně zajímavých exteriérů. Dobovou touhu po exotice a tajemnu představuje stavba minaretu, smysl pro romantickou architekturu vystihuje Janův hrad na konci východní aleje zahrady, konec jedné z osmi parkových alejí uzavírá obelisk egyptského typu.

Bezbariérová toaleta v objektu k dispozici není, parkoviště se nachází cca 300m od zámku.

691 44 Lednice na Moravě
tel./fax: 519 340 128, 519 340 210
www.zamky-hrady.cz
szlednice@iol.cz

Lemberk, zámek (NKP)

Liberecký kraj

Z původního středověkého hradu Markvarticů je v dnešním zámku zachováno velmi málo. Po vymření rodu bývalých majitelů hradu vlastnili panství Vartemberkové, páni z Dubé a mnozí další. Nejdéle vlastnili zámek Clam-Gallasové. K výraznějším stavebním úpravám renesančního zámku, jenž byl z gotického hradu přestavěn zřejmě za Jindřicha Berky z Dubé koncem 16. století, došlo po roce 1660, kdy se uplatnily raně barokní prvky. V rámci těchto adaptací bylo částečně využito i starších návrhů architekta Niccola Sebgondioho. Z této doby pochází dneš-

*ní podoba zámku. Raně barokní je i většina interiérů, výjimku tvoří dochovaný malovaný pozdně renesanční strop "bajkového sálu" v 1. patře západního křídla. Interiéry vynikají bohatou štukovou výzdobou, na níž se podíleli i italští dekoratéri. Mezi nejvýznamnější prostory zámku patří již zmíněný sál bajek, na jehož kazetovém stropě jsou zobrazeny výjevy z Ezopových bajek, hlavní zámec-
ký sál s dramatickými výjevy z doby třicetileté války, kaple s bohatou štukovou dekorací a také stará kuchyně ze 17. století.*

Zámek Lemberk je vozíčkářům poměrně dobře přístupný. Celý jeden prohlídkový okruh, muzeum sv. Zdislavy z Lemberka, se nachází v přízemí, přístupný je přímo z nádvoří a vozíčkáři celkem dobře zvládnou přejet i jednotlivé pískovcové prahy v místnostech. S doprovodem je pro ně možná návštěva i druhé prohlídkové trasy v 1. patře. Vozík je nutné vynést po širokém dřevěném schodišti. V tom případě mohou návštěvníci shlédnout všechny dostupné stylové interiéry (sál bajek, kapli a další) a rovněž mohou navštívit i stálou expozici soudobého sklářského umění.

Upravená toaleta pro vozíčkáře je k dispozici přímo v objektu, parkoviště je vzdáleno cca 500m od zámku, ale pokud je auto či autobus označen cedulkou pro ZTP/P, lze parkovat přímo před vstupem do objektu.

PO.BOX 3, 471 25 Jablonné v Podještědí

tel.: 487 762 305, 482 724 208

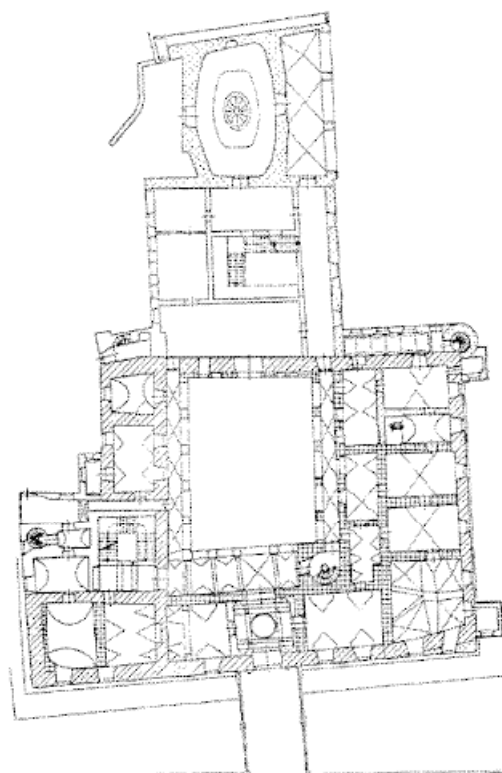
www.zamky-hrady.cz

szlemberk@quick.cz

Lysice, zámek (NKP)

Jihomoravský kraj

Je pravděpodobné, že předchůdcem dnešního zámku byla středověká tvrz. V suterénu zámku je dodnes zachováno masivní zdivo, vyšší patra jsou zcela přestavěná. Důvodem posledních radikálních stavebních úprav se stal požár zámeckého barokního divadla na počátku 20. století. Dřívější tvrz přestavěl na zámek Jiří Březnický z Náchoda v 1. třetině 17. století. V téže době byla v renesanční zahradě postavena manýristická sala terrena s kupolí pokrytou rozvilinovými malbami. Později dostala zámecká fasáda vrcholně barokní členění s pilastry vysokého řádu, bohatými štukovými omítkami a kuželkovou parapetní balustrádou. Do dnešní podoby zámek přestavěl ve 30. letech 19. století místní stavitel František Vašíček. Vytvořil klasicistně upravené sídlo s antikizujícím schodištěm a krytým ochozem na sloupové pergole, která uzavírá východní část zahrady. Následovaly historizující úpravy interiérů, do nichž byl umístěn cenný fond orientálních předmětů, zbraní a knih Ervína Dubského.

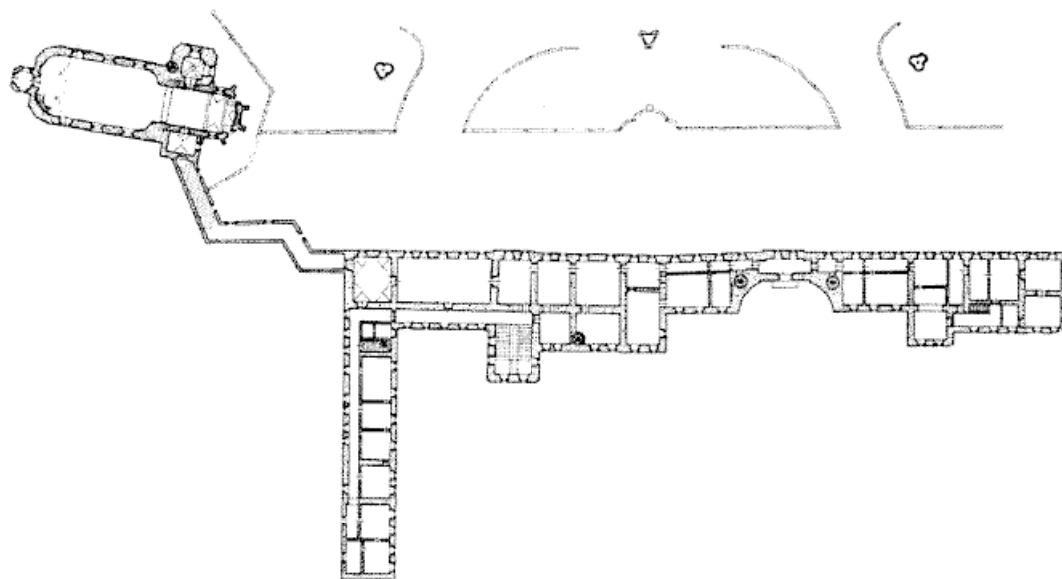
Návštěvníci na vozíčku si mohou bez problémů prohlédnout veškeré exteriéry, především pak zámecký park a zahradu, ve které upoutá pozornost sloupová kolonáda, sala terrena, zámecké zahradnictví a oranžerie. S pomocí je možné absolvovat prohlídku interiérů prvního patra, kde se nacházejí reprezentační místnosti, knihovna, dámské apartmá a zbrojnice.

Upravená toaleta pro vozíčkáře je na prvním nádvoří, parkoviště je přímo před zámkem, včetně vyhrazených míst pro invalidy.

679 71 Lysice
tel./fax: 516 472 235, 516 472 752
www.zamky-hrady.cz
szlysice@bosnet.cz

Manětín, zámek (NKP)

Plzeňský kraj

V základech dnešního manětínského zámku jsou ukryté zbytky dřívější tvrze a kláštera, který v tomto místě nechali postavit johanité. Později, zřejmě koncem 16. století, zde nechal Jeroným Hrobčický z Hrobčic postavit zámek. V průběhu času vystřídal objekt mnohé majitele, až ho za třicetileté války získal hraběcí rod Lažanských z Bukové. V jejich majetku zůstal až do konce druhé světové války. Ničivý požár v roce 1712 podnítil celkovou přestavbu zámku zřejmě podle plánů Tomáše Haffeneckera. Výsledkem je barokní jednopatrová budova s řadou dekoračních prvků. Zámek je také spojen s prací řady významných uměleckých osobností té doby, jakými byli například malíř Petr Brandl či architekt Jean-Baptiste Mathey. Součástí dnešní zámecké instalace jsou i ukázky unikátního portrétního umění rodových podobizen a cyklus obrazů zámeckého služebnictva z dílny malíře Václava Dvořáka z počátku 18. století.

S pomocí je návštěvníkům na vozíčku přístupný téměř celý objekt. Do expozice v patře je nutné překonat schodiště, dále je pohyb po vnitřních komunikacích vcelku bez problémů, v cestě jsou jen menší prahy. Návštěvník si zde může prohlédnout dobové interiéry se sbírkami rodu Lažanských a také příležitostné výstavy s různou tematikou. Volně je možné si prohlédnout exteriéry a přilehlý zámecký park.

V objektu je k dispozici toaleta pro vozíčkáře, možnost parkování je cca 100m od vstupu do areálu.

331 62 Manětín čp. 1

tel.: 373 392 283

www.top.cz/pamatky-plz

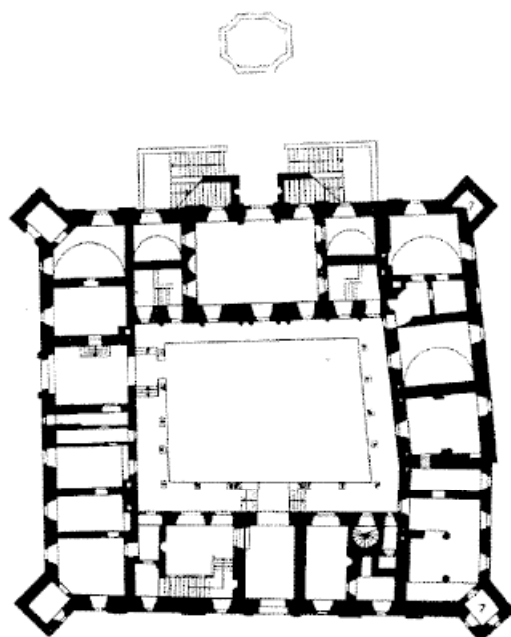
www.zamky-hrady.cz

zamek-manetin@volny.cz

Milotice, zámek (NKP)

Jihomoravský kraj

Předchůdcem dnešního zámku byla tvrz v močálovitém terénu, jež je v pramenech doložená k roku 1437. Nechal ji postavit zřejmě člen větve Vítkovců, Jan z Moravan, jako dobře opevněné sídlo. Okolní bažiny byly později přeměněny v rybníky. Podobu renesančního zámku získal objekt pravděpodobně za pánů ze Žerotína po polovině 16. století. Přeměna na čtyřkřídlovou stavbu však probíhala postupně, současně vznikalo i renesanční opevnění s velkými nárožními bastiony. K radikálním stavebním úpravám přistoupil Karel Anton Serényi po roce 1720, který zámek přepatroval, objektu dodal nové fasády s trojosými rizality vstupního a zahradního průčelí s pilastry vysokého řádu. Přibyla také sala terrena a bohatá barokní sochařská výzdoba Jakuba Kryštofa Schletterera a Jana Kristiána Pröbstla. Na malířské výzdobě interiérů se podílel malíř F. Kohl spolu s Mildorferem a Ecksteinem. K původní francouzské barokní zahradě podle návrhu Antona Zinnera přibyl ve 2. polovině 18. století lovecký letohrádek a umělá zřícenina v pseudogotickém stylu.

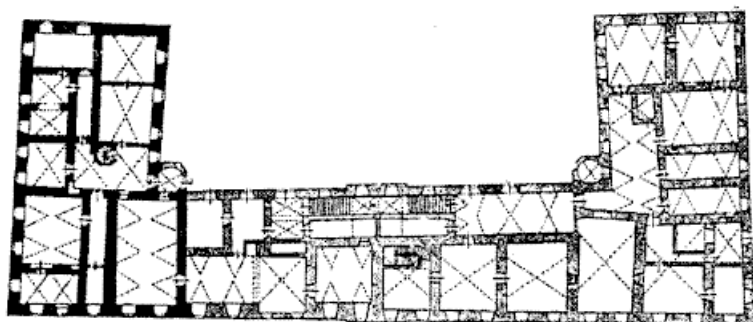

S pomocí je návštěvníkům na vozíčku milotický zámek zpřístupněný v celém rozsahu. Do patra je nutné překonat schodiště, následný pohyb po expozicích je možný. V interiérech si návštěvníci mohou prohlédnout stylové vybavení sálu předků, knihovny, kaple a dalších prostor. Za návštěvu dále rozhodně stojí rozlehlá zámecká zahrada a park. V průběhu roku se zde konají i různé kulturní akce. Toaleta pro vozíčkáře je v objektu k dispozici, parkování pro invalidní osoby je možné přímo na nádvoří zámku.

696 05 Milotice u Kyjova
tel./fax: 518 619 643, 518 619 660
www.zamky-hrady.cz
www.milotice.cz/texty/pamatky.htm
zamek.milotice@cmail.cz

Mnichovo Hradiště, zámek (NKP)

Středočeský kraj

Na místě středověké tvrze, uváděné v literatuře k roku 1557, vybudoval na počátku 17. století Václav Budovec z Budova pozdně renesanční zámek. Ten brzy získali Valdštejnové, díky nimž se z Mnichova Hradiště stalo rezidenční sídlo rodu. Od konce 17. století se na stavebních úpravách zámku podílel valdštejnský dvorní stavitel Marcantonio Canavalle,

k výzdobě přispěl významný štukatér Giovanni Spazzi. Jeho práce se však nedochovaly, byly zničeny při požáru ve 20. letech 18. století. Na nové štukové výzdobě pracoval zřejmě litoměřický umělec Mates Tollinger. Ve výmalbě interiérů se uplatnili J. J. Hertl a J. Hisler. Velkolepé barokní přestavby skončily na počátku 18. století. Zámek byl zvýšen o jedno patro a byly přistaveny konírny, sala terrena, oranžerie a nová, tzv. hodinová věž. Netypicky pak vzniklo v prvním patře i zámecké divadlo, umístěné v rozích budovy. V reprezentativních salónech v prvním patře jsou olejomalby s panoramatickými krajinnými a figurálními výjevy, z nichž je většina spojena s historií zdejšího panství. Mezi různými pohledy na zámecký areál zachycují nástěnné malby i několik památek z okolí Mnichova Hradiště. Na zámku našel své místo i bohatý soubor delfské fajánse a orientálního porcelánu.

Zámek je návštěvníkům na vozíčku zpřístupněný s pomocí téměř v plném rozsahu. Exteriéry a zámecký park si mohou návštěvníci prohlédnout neomezeně. Samotný vstup do objektu je bezbariérový, komunikace po expozici jsou taktéž bezbariérové. Nutné je překonat schodiště do prvního patra. Poté může návštěvník shlédnout bohatě vybavené zámecké interiéry s rodovými valdštejnskými sbírkami, knihovnu, spravovanou v 18. století G. Cassanovou, empírové divadlo, lapidárium pís-kovcových barokních soch a mnohé další.

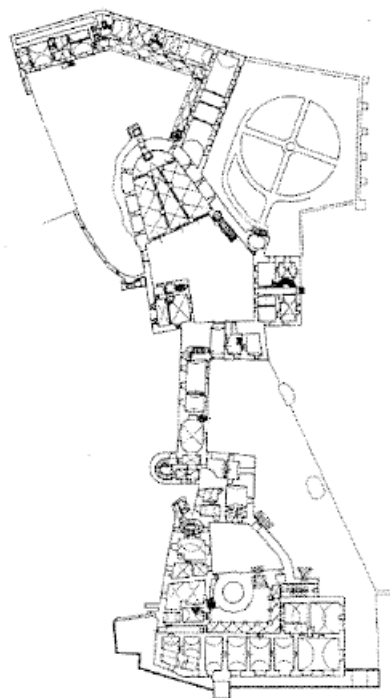
V objektu je k dispozici bezbariérová toaleta, parkoviště se nachází cca 100m před zámkem.

295 01 Mnichovo Hradiště
tel./fax: 326 773 098, 326 772 198
www.zamky-hrady.cz
www.pruvodce.com/mnichovohradiste/
mhradiste@stc.npu.cz

Náchod, zámek (NKP)

Královéhradecký kraj

Na základech středověkého hradu, založeného před polovinou 13. století na strategicky výhodném místě, vyrostl postupně ve dvou stavebních etapách zámek. První větší renesanční úpravy byly dokončeny počátkem 60. let 16. století. Po požáru následovaly další renesanční dostavby. Ve 30. letech následujícího století získal náchodský zámek za válečné zásluhy a zradu Albrechta z Valdštejna Francesco Ottavio Piccolomini. Dále pak probíhalo přestavování a opevňování zámku podle plánů Carla Luraga a Giovanniho Pieroniho. Části objektu byly zvýšeny a interiéry ozdobeny náročnou plastickou dekorací. Významný je z tohoto hlediska Španělský sál, kde se nachází oslavná nástropní freska a bohatý štukový dekor. Jsou zde připomenuty události třicetileté války na plátně Pietra Snayerse i portrét Ottavia Piccolominiho od Joachima Sandrarta. Koncem 18. století koupil náchodské panství vévoda Petr Biron. Příležitostně zde pobývala i jeho dcera - Kateřina Vilemína Zaháňská, kterou známe z Babičky Boženy Němcové. Od 40. let 19. století vlastnili zámek členové rodu Schaumburg-Lippe. V interiérech se dochovala ojedinělá kolekce cenných tapiserií s výjevy "Život na venkovském sídle" a z cyklu tzv. Pastorálií. V obrazové sbírce jsou zastoupeny portréty členů rodu Piccolominiů a také soubor barokních květinových zátiší.

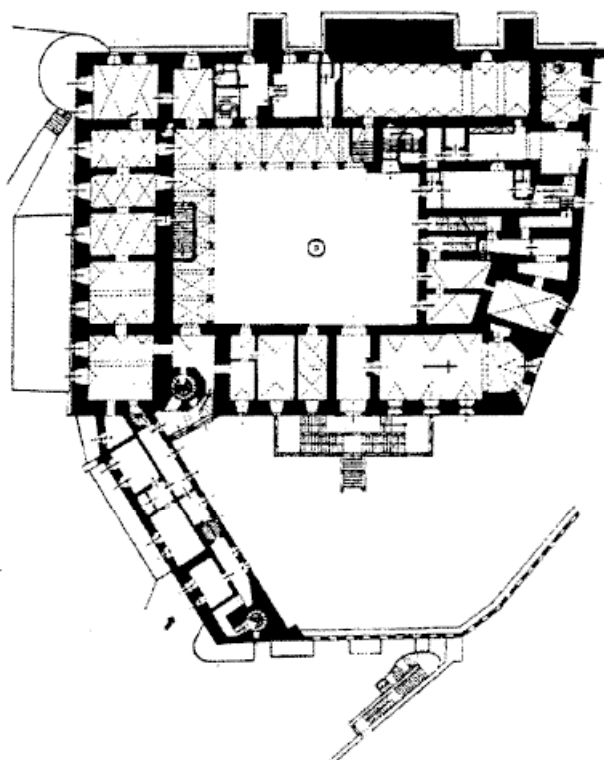

Interiéry náchodského zámku jsou návštěvníkům na vozíčku poměrně těžce dostupné, obě stávající expozice se nacházejí v patrech, částečná prohlídka by přicházela v úvahu po vynesení vozíčku do schodů. Poté by návštěvník mohl shlédnout stylové zámecké interiéry, rodovou obrazárnu Piccolominiů a další zajímavosti. S menšími obtížemi ale může vozíčkář absolvovat prohlídku zámeckých nádvoří s kašnami včetně výhledu do medvědária se dvěma hnědými medvědy Ludvíkem a Dášou. Po zdolání několika schodů se také dostane do tzv. Piccolominské zahrady a anglického parku. Zajímavá pak může být i projížďka alejí kněžny Kateřiny Zaháňské, jež byla vysázena na konci 18. století a vede směrem od zámku k vojenskému hřbitovu.

547 01 Náchod
tel./fax: 491 426 201, 602 883 842
www.zamky-hrady.cz
sz.nachod@worldonline.cz

Náměšť nad Oslavou, zámek (NKP)

Kraj Vysočina

Čtyřkřídový renesanční zámek vznikl přestavbou hradu ze 13. století, založeného pány z Lomnice. Ve 2. polovině 16. století se Žerotínové zasloužili o renesanční úpravy. Z této doby se dodnes zachovalo hlavní hradní jádro, zámecká křídla i upravená původní obytná věž. Za doby Žerotínů sloužil zámek jako středisko náboženského a kulturního dění. Na samotné stavbě jsou aplikovány architektonické řády v posloupnosti od toskánského v přízemí, iónského až po korintský ve druhém patře. Na bohaté plastické výzdobě arkád se uplatnil italský kameník Gialdi, který vytvořil i kamennou kašnu se sochou Neptuna na nádvoří. Po bitvě na Bílé hoře vystřídal zámek několik majitelů, posledními a dlouholetými držiteli se v roce 1752 stali členové rodu Haugwitzů. Ti panství spravovali až do konce druhé světové války. I oni podporovali kulturní život na zámku, pěstovali zde malířství a hudbu. V rámci posledních stavebních úprav došlo ke konci 18. století ke zbourání hradeb a vybudování mostu s barokními plastikami. Současně byl založen i zámecký park. Po roce

1945 zde pobýval při svých návštěvách Moravy prezident Edvard Beneš. Nakonec zde byla instalována stálá expozice gobelínů od 1. poloviny 16. století až do poloviny 19. století.

Bezbariérově je přístupné první nádvoří a zámecký park, ostatní zámecké prostory jsou velmi členité, s několika úrovněmi. Během sezóny je na nádvoří zámku restaurace s bezbariérovým přístupem. Zároveň se v zámecké knihovně a na nádvoří pravidelně konají koncerty vážné i folkové hudby, které tak navazují na tradice z počátku 19. století. Do zámecké knihovny se návštěvníci na vozíčku mohou dostat s asistencí - je nutné překonat čtyři schůdky.

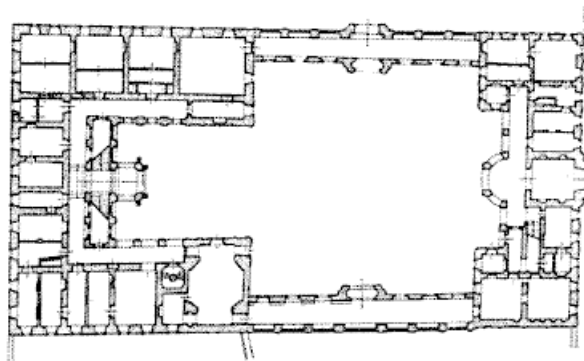
Toaleta je bezbariérově přístupná, ale šířka dveří neumožňuje vjezd na vozíčku. Parkování je pro invalidy možné na příjezdové cestě k zámku. Na nádvoří a do parku je to odtud cca 100m.

675 71 Náměšť nad Oslavou
tel./fax: 568 620 319, 568 620 201
www.zamky-hrady.cz
www.zamek-namest.cz
namest@brno.npu.cz

Nebílovy, zámek

Plzeňský kraj

Jádro dnešní stavby tvoří renesanční zámček postavený zřejmě Janem Hradišským z Hořic. Ten byl počátkem 18. století rozšířený a přestavěn do dnešní podoby. Na stavbě z podnětu Adama Jindřicha ze Steinau pracoval stavitel Jakub Auguston mladší, definitivně byla stavba dokončena až za Černínů, kteří přišli na zámek po roce 1715. V té době byla také založena francouzská zahrada. Na bohaté malířské výzdobě interiérů se podílel malíř Antonín Tuvor a vytvořil zde fresku s námětem iluze pozemského ráje. Z původního zámeckého mobiliáře se nic nedochovalo. Původně měly zámek zdobit barokní malby a nizozemské tapiserie. V rámci nově vytvořené expozice bylo zvoleno téma "Přírodní motivy ve výtvarném umění" a k tomuto účelu byly využity sbírkové fondy památkových depozitářů. Byly sem převezeny olejomalby zátiší, nábytek a porcelán s rostlinným dekorem. Rostlinné téma se prolíná i prezentovanou sbírkou grafických listů. V roce 2001 byl zámek zařazen do programu výstav Barokní Čechie.

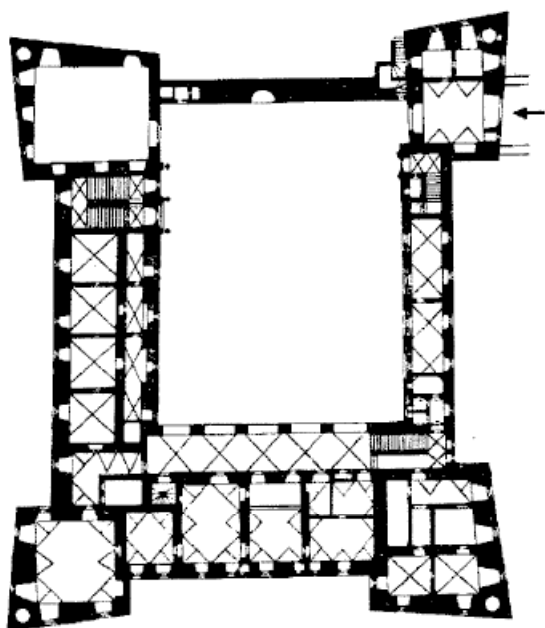

Vozíčkářům je zámek Nebílovy dostupný s pomocí. Pokud je možnost vozík vynést do patra po zhruba dvaceti schodech, po expozici se návštěvníci mohou pohybovat bez větších obtíží. Prohlédnout si tak mohou v předním zámeckém traktu historický nábytek, porcelán, květinové zátiší, grafické listy a další; v zadním traktu velký sál s nástěnnou malbou a dalšími prostorami. Na nádvoří a do zámecké kaple je vstup bez bariér. Po předchozí domluvě je také možné přizpůsobit prohlídku zrakově a sluchově postiženým, kterým je umožněno si vybrané exponáty osahat a podobně. Bezbariérová toaleta v objektu není, parkoviště je přímo před zámkem.

332 07 Nezvěstice
tel./fax: 377 917 090
www.zamky-hrady.cz
nebilovy@mybox.cz

Nelahozeves, zámek

Středočeský kraj

Zámek vznikl jako renesanční novostavba v 50. letech 16. století pro Floriana Gryspeka z Grysbachu. Stavba byla na čas přerušena, pokračovalo se až počátkem 17. století. Autorem projektu byl Bonifác Wohlmüt. V době třicetileté války objekt koupila Polyxena z Lobkowicz, jež se posléze stala jednou z nejmocnějších osobností pobělohorské doby. V majetku Lobkowiczů zůstal zámek až do roku 1948, ti zde však často nepobývali. Oproti mnohým jiným příkladům renesančních staveb byl nelahozeveský zámek ušetřen pozdějších radikálních stavebních úprav a dodnes tak reprezentuje významnou ukázkou stavitelství této epochy u nás. Stavba na vysokém kamenném soklu je zdobena nárožní bosáží a sgrafitovým dekorem s lunetovou římsou. Podoba interiérů se až na výjimky nedochovala, jedním z mála autentických je tzv. Rytířský sál s kamenným krbem a nástropní malbou. V roce 1914 utrpěla již dlouho neobývaná stavba při požáru - shořely krovy a renesanční dřevěné stropy ve druhém patře.

V 50. letech byla na Nelahozeves převezena část roudnických sbírek a posléze zde byla vybudována síň místního rodáka Antonína Dvořáka spolu s expozicí hudebního oddělení Národního muzea. Počátkem 90. let 20. století byl zámek vrácen Lobkowiczům. Dnes jsou zpřístupněna obě patra, nejvýznamnější je sbírka obrazů takových mistrů, jakými jsou Bruegel, Canaletto, Velasquez, Rubens, Veronese a je zde také umístěna jedna z největších sbírek španělských portrétů 16. a 17. století uložených mimo Španělsko. K vidění jsou rovněž staré hudební nástroje a Beethovenovy i Mozartovy rukopisy.

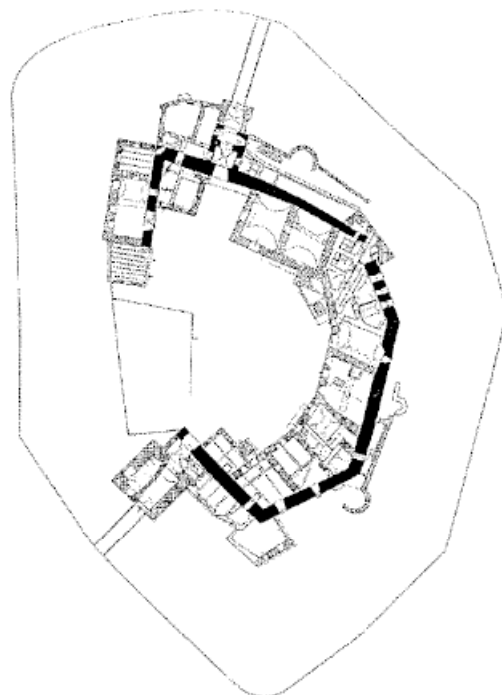
Pro vozíčkáře je možný bezbariérový vstup na nádvoří z horního parkoviště přímo u zámku. Sami se mohou volně podívat i do zámecké prodejní galerie. Ostatní komunikace v objektu bezbariérové nejsou, záleží na pomoci asistentů, kam vozíček případně vynesou. V takovém případě může návštěvník shlédnout alespoň část výše uvedeného zámeckého mobiliáře. Bezbariérová toaleta pro vozíčkáře v objektu není.

277 51 Nelahozeves
tel./fax: 315 709 111, 315 709 121, 315 709 122
www.zamky-hrady.cz
rezervace@lobkowicz.cz

Nové Hrady, hrad (NKP)

Jihočeský kraj

Středověký hrad byl postaven v místě ještě staršího hradiště. V písemných pramenech je hrad na soutoku Stropnice a Novohradského potoka poprvé doložen k roku 1279. Počátkem 14. století ho vlastnili pánové z Landštejna. Ti ho v 50. letech téhož století prodali Rožmberkům, v jejichž majetku zůstal po více než 250 let. Výrazných stavebních úprav se hrad dočkal po roce 1425, kdy byl dobyt a vypálen husity. Staré opevnění doplnily nové bašty, celý obranný systém byl posílen a podpořen novými stavbami. Dalším destruktivním zásahům se však hrad nadlouho neubráníl. V 70. letech 16. století poškodil objekt výbuch střelného prachu, velká věž byla zasažena bleskem a v roce 1590 postihlo město poměrně vzácné zemětřesení. Po krátké éře Švamberků přišli na hrad Buquoyové, kteří se zasloužili o zvelebení sídla a na počátku 19. století přistavili ještě nový dvoupatrový empírový zámek. V letech 1985 - 2000 prošel hrad rozsáhlou rekonstrukcí.

Hradní areál je pro návštěvníky na vozíčku poměrně dobře přístupný. Bez větších obtíží se vozíčkáři dostanou na nádvoří, odkud si lze dobře prohlédnout exteriéry. Prohlídkovou trasu je taktéž možné absolvovat, je zde však nutná pomoc při vynesení vozíčku do cca dvaceti schodů. Návštěvníci pak mohou shlédnout historické interiéry včetně buquoyových sbírek, jež zahrnují mimo jiné i dochovaný soubor akvarelových kreseb zachycujících podobu původních interiérů v 19. století.

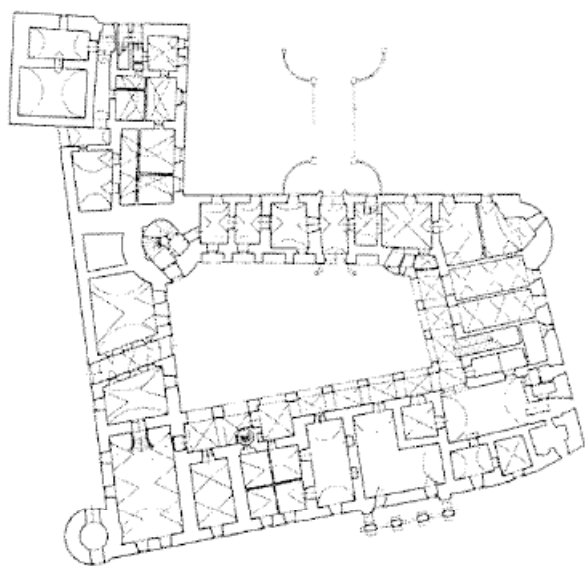
Za návštěvu také stojí blízké Terezino údolí, pojmenované po manželce Johanna Buquoye. Jedná se o krásný přírodní park s dobře udržovanými cestami se vzácnými dřevinami a různými dekorativními stavbami.

Toaleta pro vozíčkáře je v hradní restauraci, parkoviště je na náměstí, cca 300m od hradu.

373 33 Nové Hrady
tel.: 386 362 135, 386 361 311
www.zamky-hrady.cz
www.novehrady.cz
novehrady@quick.cz

Nové Město nad Metují, zámek

Královéhradecký kraj

V místě dnešního zámku byla počátkem 16. století založena středověká tvrz. Její zakladatel, Jan Černický z Kácova, ji po ničivém požáru ve 20. letech 16. století prodal Vojtěchovi z Pernštejna. Hrad byl poté renesančně upraven do čtyřkřídle dispozice s dominantní věží, jež vcelku odpovídá současné podobě zámku, s dodnes pod omítkou uchovanou chiaroscurovou výzdobou (iluzivní malbou) na fasádách. Barokních úprav se sídlo dočkalo po roce 1634, kdy se jeho majitelem stal skotský šlechtic Walter Leslie. Hlavním zájmem byla barokní výzdoba interiérů, na níž se podíleli štukatér Battista Bianchi a malíř Fabián Václav Harovník. Rovněž bylo zvoleno nové uspořádání oken, přibýly nové sály a zámecká kaple. Počátkem 19. století již nebylo sídlo trvale obydleno, což vedlo k postupnému zchátrání stavby. Téměř o sto let později zámek koupili čeští průmyslníci z Náchoda a zahájili

rekonstrukci objektu. Jejich cílem bylo vybudování moderního reprezentativního sídla. Stavebními úpravami byl pověřen Dušan Jurkovič. Tomu se podařilo využít původní historické části stavby a začlenit je do nového celku. Na podobě interiérů se podílela celá řada významných osobností české umělecké scény té doby: architekt Pavel Janák, malíř František Kysela, keramička Helena Johnová či výtvarnice Marie Teinitzerová, z jejíž dílny pocházejí gobelíny. Zámeckou zahradu navrhl Jurkovič a přenesl do ní braunovské postavy trpaslíků z Lysé nad Labem.

Návštěvníkům na vozíčku je volně bez bariér přístupné zámecké nádvoří, pokladna a výstavní síň v přízemí s pravidelně instalovanými expozicemi. Je zde i prodejna suvenýrů a uměleckých předmětů. Ostatní prostory jsou přístupné s pomocí - komunikace obsahují schody jak v interiérech po prohlídkových trasách, tak i do zahrady. Po vynesení vozíku je možné shlédnout stylové vybavení zámeckých interiérů, české umění, art deco, rodinné sbírky, malby Vojtěcha Sedláčka a další. Za návštěvu stojí i zámecká zahrada, která je dochovaná v Jurkovičově návrhu i s krytým dřevěným přemostěním ve stylu lidové architektury moravskoslovenského pomezí.

Bezbariérová toaleta je v objektu k dispozici, parkoviště je na náměstí cca 100m od zámku.

549 01 Nové Město nad Metují

tel./fax: 491 470 523, 491 470 418, 491 470 159

www.zamky-hrady.cz

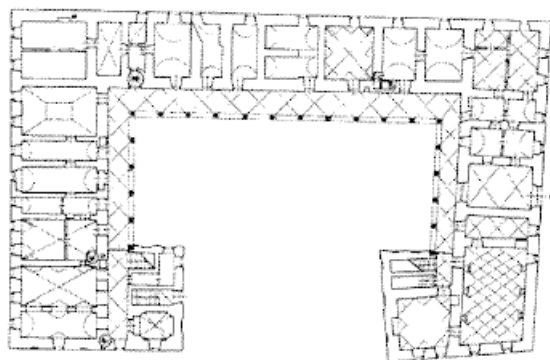
www.novemestonm.cz/zamek

zamekkultura@statkybarton.cz

zamek@statkybarton.cz

Opočno, zámek (NKP)

Královéhradecký kraj

Na místě dnešního zámeckého objektu byl ve středověku postaven hrad, který je doložen již v Kosmově kronice roku 1068. Za husitských válek byl dobyt a zničen. Poté se zde vystřídala řada majitelů, až v roce 1495 získali zámek Trčkové z Lípy, jeden z nejbohatších rodů v Čechách. Z jejich iniciativy byla z původního hradu vybudována reprezentativní renesanční rezidence. Důležitou roli v těchto stavebních úpravách sehrála zkušenost Viléma Trčky z pobytu v Itálii s její renesanční architekturou. Počátkem 17. století přibyla v zámeckém areálu i míčovna a jednopatrový letohrádek. Součástí leto-

hrádku byla palírna s kořennou zahrádkou kolem. Po vymření rodu Trčků po meči získali zámek Colloredové. Ti iniciovali barokní úpravy na přelomu 17. a 18. století, zřejmě pod vedením stavitele Giovanniho Battisty Alliprandiho. Po sňatku Františka I. Gundakara Colloreda s Marií Isabelou z Mansfeldu došlo k rozšíření jména majitelů na Colloredo-Mansfeld. V jejich držení byl opočenský zámek až do druhé světové války. Současný vzhled interiérů je výsledkem úprav v letech 1903 - 1912, ovlivněných novoromantickým stylem. Instalována zde byla obrazárna Colloredo-Mansfeldů, rozsáhlá knihovna a bohatá sbírka zbraní.

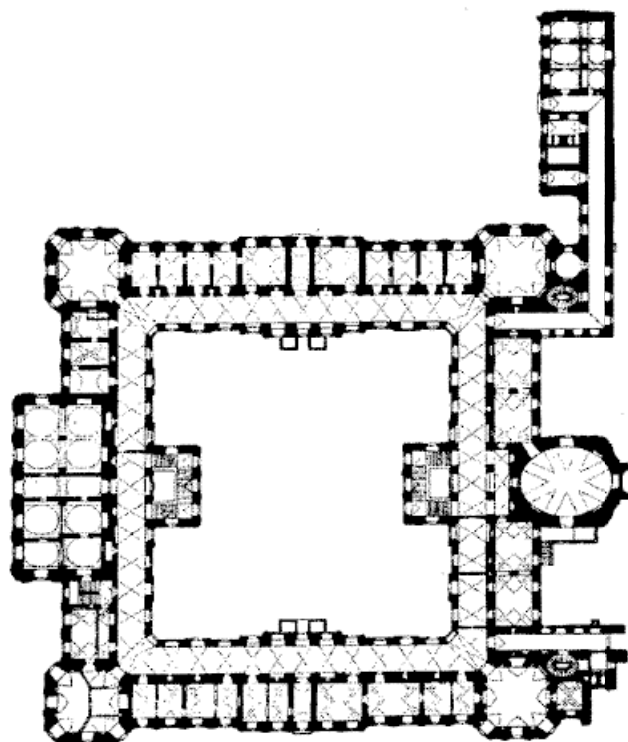
Návštěvníci na vozíčku mohou v zámeckém areálu navštívit vcelku bez problémů zámecký park, který vyniká svou malebností a bohatostí. Na rozloze 22ha, v prostředí mnoha vzácných druhů dřevin a rybníčků, najdou návštěvníci oranžerii, altánek a letohrádek. Bezbariérově je dále přístupná vstupní tzv. africká hala a na hlavním nádvoří galerie pod arkádami, kde jsou pravidelně pořádány výstavy současného umění. S pomocí, po překonání schodiště, se mohou vozíčkáři pohybovat po prohlídkových trasách v obou patrech, kde si prohlédnou bohatě vybavené historické interiéry s cennými solitérními kusy mobiliáře, náznakovou expozicí vývoje nábytku, sbírky obrazů, evropské i asijské zbraně, různé etnografické předměty z Afriky a Ameriky i mnohé další.

Bezbariérové toalety na zámku nejsou, parkování je možné v bezprostřední blízkosti objektu.

517 73 Opočno
tel./fax: 494 668 216, 494 667 802
<http://zamekopocno.hyperlink.cz>
www.zamky-hrady.cz
zamek.opocno@tiscali.cz

Plasy, klášter (NKP)

Plzeňský kraj

Monumentální barokní areál cisterciáckého kláštera, založeného před rokem 1146 knížetem Vladislavem II. v údolí řeky Střely, byl původně budován jako bazilika. Za krále Václava I., jenž sám v klášteře pobýval, zažil klášter období rozkvětu. To však bylo násilně ukončeno vypálením husitskými vojsky a rozdáním klášterních pozemků stoupencům císaře Zikmunda. Zcizené pozemky klášter těžce získával zpět, pomohl tomu až císař Ferdinand II. v 17. století. Ke konci 20. let 17. století tak mohla být zahájena velkolepá barokní přestavba celého klášterního areálu. Stavba vznikala na základě plánů architekta Giovanniho Santiniho Aichela a Kiliána Ignáce Dienzenhofera. Nařízením císaře Josefa II. byl však klášter v roce 1785 zrušen; koncem 20. let 19. století pak panství spolu s příslušnými budovami koupil kníže Klement Lothar Metternich. V majetku tohoto rodu zůstal klášter až do roku 1945.

Všechny vstupy do místností jsou pro návštěvníka na vozíčku bez bariér, expozice se však nachází v prvním patře. Je nutné vynést vozíček po schodech, následný pohyb po prohlídkové trase je bezproblémový. Jsou zde zpřístupněné mj. prostory konventu, lékárna a barokní knihovna. Další prohlídkové okruhy (sýpka, hrobka Metternichů, výstavy a galerie) jsou ve druhém patře a jsou se schody. Bez asistence si může vozíčkář prohlédnout exteriéry kláštera a přilehlý park.

V objektu jsou bezbariérové, speciálně upravené toalety s madly a nájezdovou rampou, parkování je možné cca 100m od kláštera.

Plzeňská 2, 331 01 Plasy

tel./fax: 373 322 174

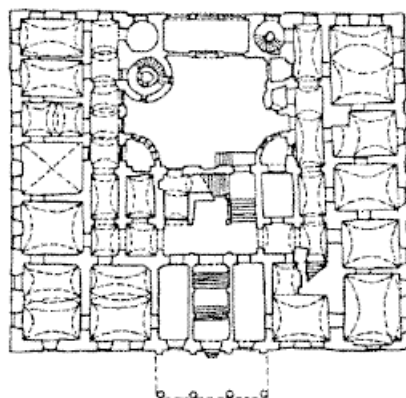
www.plasy.cz

klaster@plasy.cz

Raduň, zámek

Moravskoslezský kraj

V místě dnešního zámku bývala středověká tvrz, která je doložená k polovině 15. století. Koncem tohoto století získali zámek Tvorkovští z Tvorkova a Kravař, kteří ho vlastnili téměř nepřetržitě až do poloviny 17. století. V roce 1550 byla zahájena přestavba středověkého sídla na pohodlný renesanční zámek s parkem, rybníkem a skleníky. Zámecký areál doplňoval i pivovar se sladovnou a hospodářský dvůr. Období stavebního rozkvětu vystřídala doba chátrání a celkového úpadku. Do dalšího vývoje zasáhli noví majitelé - Larisch-Mönnichové, za nichž byla stržena zchátralá renesanční stavba a nahrazena novou zámeckou budovou v empírovém slohu. Plány ke stavbě vypracoval opavský architekt K. J. Englisch. Došlo i k úpravám zámecké zahrady ve stylu anglického parku. Dalším majitelem,

vlastnící zámek až do konce druhé světové války, se stal anglický šlechtický rod Blücherů. Blücherové Raduň upravovali v romantickém duchu. Vedle hospodářského dvora nechali vystavět empírový ovčín a přibyla také masivní hradební zeď. Do dnešní podoby se zámek vyvinul ještě přístavbou dvou romantických válcových věží v rozích dvora.

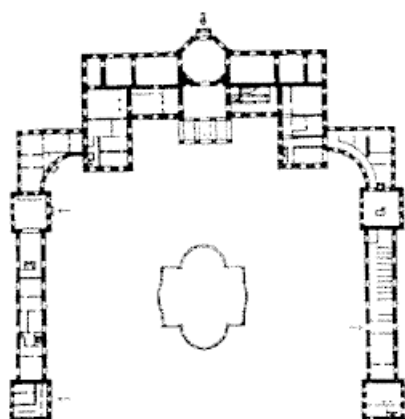
Bezproblémově přístupné jsou zámecké exteriéry spolu s nově zpřístupněnou zahradou a parkem. Po čtyřech schůdcích je přístupná nově otevřená oranžerie s vchodem ze zahrady. Od příští sezóny se připravuje pomocná prkenná rampa, kterou bude možné na požádání přistavit na schody. Na prohlídku zámeckých interiérů je možné se dostat s pomocí - je nutné vynést vozíček po zhruba třiceti nízkých schodech. Následná prohlídka většiny expozice je pak již bez problémů. Návštěvník si zde může prohlédnout mimo jiné bývalé soukromé apartmá členů rodu Blücherů a rozsáhlou zámeckou knihovnu.

Toaleta pro vozíčkáře v objektu není, parkování je možné ve vzdálenosti cca 200m od zámku.

747 61 Raduň
tel./fax: 553 796 119
www.zamky-hrady.cz
zamek.radun@cmail.cz

Rájec nad Svitavou, zámek (NKP)

Jihomoravský kraj

Dnešní významný zámecký komplex ve staré osadě Rájec stojí zřejmě na základech středověké tvrze. Na renesanční sídlo nechal tvrz přebudovat rod Drnovických, ovšem roku 1756 objekt zcela vyhořel. Ze zbylého materiálu bylo postupně v těsném sousedství budováno nové sídlo. V 60. letech 18. století zadal hrabě Antonín Josef Salm-Reifferscheidt projekt nové stavby vídeňskému architektovi Marcantoniovi Canevallemu. Současně byla založena i zámecká zahrada, mnohými úpravami prošly veškeré zámecké exteriéry. Na malířské výzdobě se podílel prostějovský malíř František Antonín Šebesta spolu s Kajetánem Schembergerem. Období největšího rozkvětu zažilo zdejší panství za éry Hugo Salma. Všeestranně založený Hugo Salm se zasloužil o to, aby se z rájeckého zámku stalo centrum

kulturního a společenského života. Mimo jiné se postaral i o vybavení proslulé zámecké knihovny a založení obrazárny. Dnešní podoba zámku reprezentuje typ tehdejší francouzské architektury, dispozičně se jedná o patrovou budovu ve tvaru U s mansardovým podlažím a balkonovým podjezdem v ose čestného dvora. K objektu přiléhá rozlehlá zahrada, která byla v 1. polovině 19. století upravena ve velký přírodně krajinářský park.

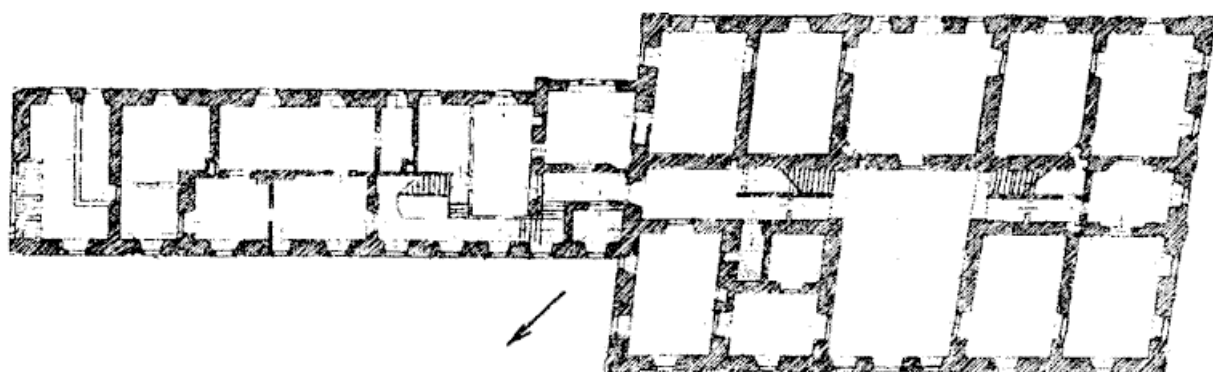
Zámek je pro návštěvníky na vozíčku přístupný v přízemí. Zde se nacházejí reprezentační místnosti rodiny Salmů - slavnostní jídelna, kabinet rytin, rodinná galerie či bohatě vybavená knihovna s 60 000 svazky. Volně mohou vozíčkáři navštívit zámecký park.

Toaleta pro vozíčkáře je na zámku k dispozici, parkoviště se nachází přímo u objektu.

679 02 Rájec - Jestřebí
tel./fax: 516 432 013
www.zamky-hrady.cz
rajec@brno.npu.cz

Ratibořice, zámek (NKP)

Královéhradecký kraj

Předchůdcem dnešního zámku, proslaveného románem Babička od Boženy Němcové, je původní barokní zámeček z počátku 18. století, který nechal postavit Lorenzo Piccolomini. V 19. století prošel zámek klasicistní přestavbou. Výraznější změny byly uskutečněny v interiérech, zatímco vnější fasády si částečně uchovaly barokní podobu. V této době byl založen přírodně krajinářský park, který zahrnuje zajímavou stavbu empírového pavilonu. V 19. století, jak dokládá také "Babička", byl ratibořický zámek velmi oblíbeným sídlem. Sídlii zde členové rodu Schaumburg-Lippe, kteří zároveň obývali i nedaleký náchodský zámek. Právě jim je věnovaná část expozice v přízemí s jejich rodinnými podobiznami z konce 19. a počátku 20. století.

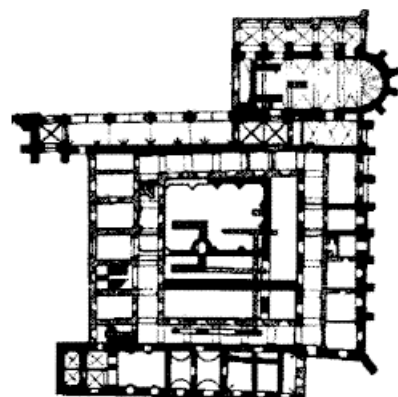
Návštěvník na vozíčku může po předchozím ohlášení bez bariér navštívit přízemí zámku s dobově zařízenými salony a sbírkami posledních majitelů, jakož i celý zámecký park s pomníkem "Babičky s vnoučaty" od Otakara Guttfreunda. Park o rozloze 5,58ha je pestrou směsicí dřevin z různých oblastí světa a patří mezi nejvýznamnější historické zahrady ve východních Čechách. Součástí prohlídkových okruhů tzv. Babiččina údolí jsou i některé další historické objekty. Pro vozíčkáře je zpřístupněn mlýn a Staré bělidlo, kde jsou na požádání k dispozici mobilní nájezdy. Bezbariérová toaleta v objektu zámku není, parkoviště je v bezprostřední blízkosti se čtyřmi vyhrazenými stáními pro invalidy.

552 03 Česká Skalice
tel./fax: 491 452 123, 491 487 624
www.zamky-hrady.cz
www.ratiborice.cz/město/index.htm
sz.ratiborice@tiscali.cz
sz.ratiborice@worldonline.cz

Sázava, zámek, bývalý klášter (NKP)

Středočeský kraj

Klášter, založený knězem Prokopem na popud knížete Oldřicha, je doložený již počátkem 11. století. Podle jedné z legend se Prokop, poustevník žijící v sázavských lesích, setkal s knížetem, jemuž nabídl v dřevěné číši vodu, která se proměnila ve víno. V místě jeho poustevnické osady společně založili klášter, řídící se tehdy rozšířenými západoevropskými normami mnišských pravidel sv. Benedikta. Avšak v průběhu několika málo let se stal klášter významným centrem slovanské vzdělanosti a kultury se silnou vazbou na východní Evropu, například na Kyjevskou Rus. Ke konci 11. století byli slovanští mniši z kláštera vyhnáni a nahrazeni mnichy latinskými. I oni dále rozvíjeli duchovní život a pracovní činnosti pod benediktinským heslem "Ora et labora" ("Modli se a pracuj") a vytvořili mnohé důležité památky v oblasti písemnictví, architektury i jiných druhů umění. Jejich zásluhou také došlo v roce 1204 k Prokopově svatořečení. Bohatý mnišský život v klášteře násilně ukončil císař Josef II., když ho v roce 1785 nechal zrušit. V dražbě na počátku 19. století získal objekt nové majitele, kteří se koncem století postarali o rozsáhlé stavební úpravy. Ty zajistily přeměnu kláštera na pohodlné zámecké bydlení s nově přistavenou věží a terasou. Upraveny byly rovněž interiéry. Jako zámecké sídlo sloužila budova poznamenaná stavebními fázemi od románštiny po novorenesanci až do doby jejího zestátnění.

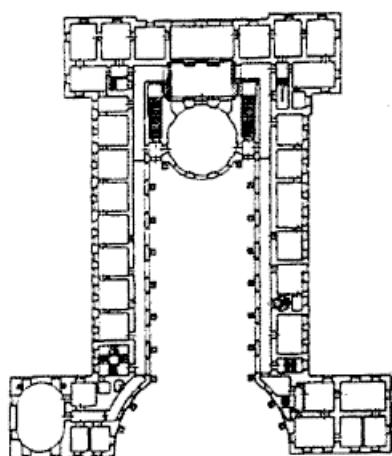
Dostupnost a pohyb v areálu kláštera pro osoby se sníženou schopností orientace a vozíčkáře je možná s asistencí. Bez problémů je přístupné nádvoří se zahradou, s pomocí je možné si prohlédnout interiéry - prostor bývalého kláštera a kostel sv. Prokopa. Zrakově postižení si mohou po předchozí domluvě hmatově prohlédnout vybrané exponáty.

Bezbariérová toaleta v objektu není, s asistencí je možné využít veřejné WC na nádvoří. Parkování je možné v bezprostřední blízkosti zámku.

285 06 Sázava čp. 72
tel./fax: 327 321 177, 327 321 339
www.spusc.cz/objekty/sazava
sazava@stc.npu.cz

Slavkov, zámek

Jihomoravský kraj

Historie zámku je spjatá s řádem německých rytířů, kteří na návrší nad náměstím založili řádovou komendu. Ta v průběhu času získala podobu hradu. Jeho fragmenty jsou dodnes uchovány v jednom z křídel zámku. Počátkem 16. století se zde usadil rod Kouniců, který se zasloužil o přestavbu původní tvrze na trojkřídlý zámek se sloupovými lodžiemi a hranatou schodišťovou věží. Stavební úpravy probíhaly na základě projektu významného italského architekta Domenika Martinelliho. Interiéry byly vybaveny bohatou štukovou a freskovou výzdobou. Štuky jsou dílem Santini Bussiho, malby z počátku 18. století vytvořil Ital Andrea Lanzani. K zámku přiléhá rozlehlá zahrada, původně geometricky členěná bazény, fontánami, bludištěm a různými osovými kanály. Podobu zahrady ve francouzském stylu vystřídala úprava ve stylu anglickém, která však respektovala danou osovou dispozici.

V současné době jsou reprezentativní interiéry zámku vybaveny vynikajícími ukázkami výtvarného umění, především kounicovskou portrétní galerií. Nemůže zde samozřejmě chybět ani Napoleonská expozice, připomínající historické události z doby tzv. bitvy tří císařů z roku 1805.

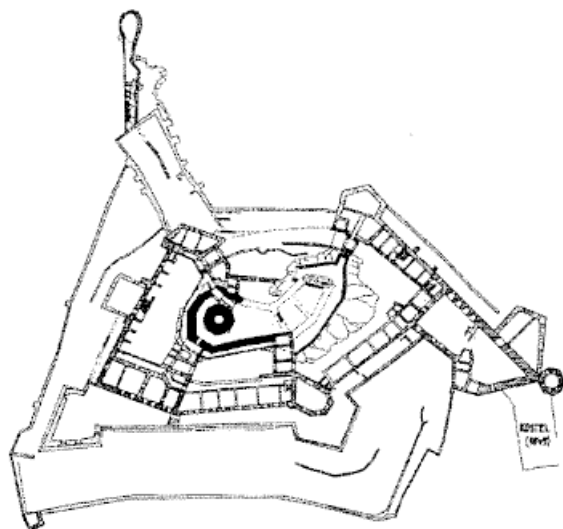
Návštěvníci na vozíčku si mohou zámek prohlédnout vcelku bez větších problémů. Prohlídka exteriérů a zámecké zahrady je bezbariérová. Expozice se nachází v prvním patře, kam je nutné vozíček vynést po schodišti, ale samotná prohlídková trasa je dále bezbariérová. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout bohatě zdobené stylové interiéry se sbírkami Kouniců. V druhé polovině roku 2005 bude na zámku při 200. výročí bitvy u Slavkova instalována výstava s napoleonskou tematikou, která bude v přízemních prostorách a bude bezbariérová.

Bezbariérová toaleta se nachází na nádvoří, parkování je možné po předchozím ohlášení dohodnout přímo u brány na nádvoří.

684 01 Slavkov u Brna
tel./fax: 544 221 204, 544 221 685
www.zamky-hrady.cz
www.zamek-slavkov.cz
zamek-slavkov@email.cz

Sovinec, hrad

Moravskoslezský kraj

Hrad na širokém skalním ostrohu v hornatém údolí Nízkého Jeseníku založili v 1. třetině 14. století páni ze Sovince. V době husitských válek sloužil hrad jako jedna z husitských pevností a místo důležitých politických porad. Sídlo se rozrůstalo a přibývalo zejména několik hospodářských budov. Ve 20. letech 17. století se novými majiteli stali členové řádu německých rytířů, kteří podnikli některé další stavební úpravy, nyní již v renesančním slohu. Ve snaze ubránit Sovinec v době třicetileté války byla z hradu vybudována téměř dokonalá pevnost. Zpevnily se hradby, došlo k výstavbě nových bašt propojených podzemními chodbami a celý obranný projekt korunovala polygonální dělová věž - Remtr. Navzdory všem těmto preventivním krokům Švédové hrad dobyli. Následně upadal z řad německých rytířů o poškozenou stavbu zájem a hrad postupně chátral. Z pozdějších stavebních zásahů je zřejmě nejvýraznější stavba pozdně empírového kostela

sv. Augustina z 19. století. Smutný osud naplnila 2. světová válka, kdy si ze Sovince zřídili nacisté vězení a základnu jednotek SS. V roce 1945 navíc zasáhl objekt ničivý požár, jehož důsledkem se z původního mobiliáře zachoval pouhý zlomek.

Návštěvníci na vozíčku mohou navštívit hrad Sovinec téměř v plném rozsahu. Bez pomoci mohou projet až na páté nádvoří z celkových sedmi a prohlédnout si tak exteriéry. Sami se dostanou také do dvou z pěti expozic připomínajících historii hradu, do ostatních potřebují pomoc. Objekt je také hojně využíván pro četné kulturní akce, zejména pro vystoupení šermířských skupin, různých divadelních souborů a odehrávají se zde také koncertní vystoupení. Všechny tyto programy jsou bezbariérově přístupné.

Bezbariérové toalety pro postižené jsou v objektu k dispozici, parkoviště je cca 150m od hradu.

793 51 autopošta Břidličná
tel.: 554 295 113
www.zamky-hrady.cz
www.hradsovinec.cz
www.bruntal-zamek.cz/sovinec.htm
hrad.sovinec@worldonline.cz

Strž, památník Karla Čapka

Středočeský kraj

Památník významného českého spisovatele Karla Čapka je umístěn ve vile nedaleko Dobříše, u obce Stará Huť. Tento dům propůjčil Čapkovi a jeho manželce, herečce a spisovatelce Olze Scheinpflugové, k letnímu pobytu Václav Palivec. Právě on, vzdálený Čapkův příbuzný, koupil tuto vilu po první světové válce od původních majitelů, Colloredo-Mansfeldů. Čapek si z jednopatrové empírové vily vytvořil moderně vybavené pohodlné sídlo a také vlastními silami upravoval přilehlé okolí. Strž, kam často zval své pražské přátele, se pro něho později stala útočištěm před narůstající hrozbou fašismu a válečného dění. Naposledy navštívil toto místo krátce před svou smrtí v roce 1938. V současné době vilu vlastní opět rodina Palivcova, v interiérech je zachována expozice odkazující na památku Karla Čapka i Olgy Scheinpflugové s mnoha osobními památkami a dokumentačním materiálem a od roku 1998 je v podkroví i samostatná expozice novináře a spisovatele Ferdinanda Peroutky.

Památník je pro invalidní vozíky přístupný částečně – po zdolání nájezdových ramp je možná prohlídka přízemí Čapkova domu. Bez problémů je přístupná zahrada památníku. Nevidomým je poskytován výklad průvodce, v rámci něhož si mohou osahat vybrané exponáty, jako například bustu Karla Čapka a podobně.

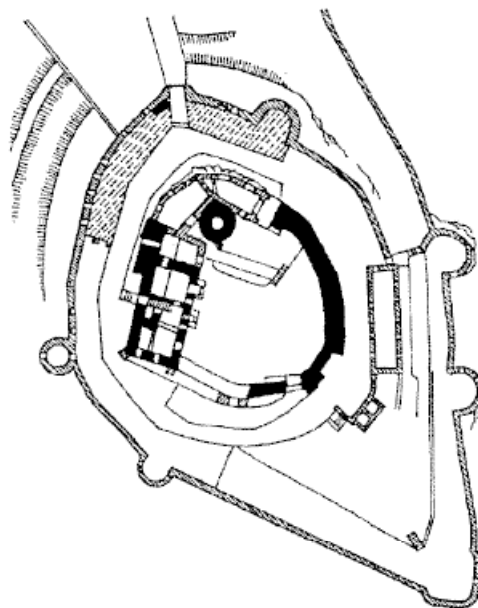
Bezbariérová toaleta je v přízemí, parkování je pro invalidní osoby možné přímo v areálu památníku.

262 02 Stará Huť
tel./fax: 318 522 265
www.capek-karel-pamatnik.cz
pamatnik.vanova@tiscali.cz

Svojanov, hrad

Pardubický kraj

Hrad založil kolem roku 1265 Přemysl Otakar II. na důležité obchodní stezce mezi českým a moravským územím. Zároveň sídlo sloužilo jako opora královské moci v nově osídleném pohraničním kraji. Koncem 13. století byl Svojanov v majetku Závěše z Falkenštejna, později se o něm zmiňuje Karel IV. v Majestas Carolina. V 70. letech 15. století byl za Ješka z Boskovic pozdně goticky přestavěn a dále upravován v 16. století, kdy ho vlastnili Trčkové. Po požáru v roce 1569 přistoupili noví majitelé k přestavbě středověkého hradu na renesanční zámek. Během třicetileté války dobyli Svojanov Švédové a značně ho pobořili. Podobný osud se opakoval i při pruských válkách a tak bylo sídlo využíváno již jen jako správní centrum panství. Ve 40. letech 19. století byl Starý palác přestavěn v empírovém stylu, ovšem původní renesanční křídlo zůstalo i nadále ruinou. Dnešní podoba hradu vychází z rozsáhlé rekonstrukce, o kterou se zasloužil pardubický Krajský ústav památkové péče v 70. letech minulého století.

Hradní areál je pro návštěvníky na vozíčku částečně bezbariérový. Na nádvoří, kde se pravidelně konají různé kulturní akce (Dětské dny na hradě, Loutkářská pouť, Středověký jarmark, folkový festival a další), a do restaurace se vozíčkáři dostanou bez problémů. Vstup do interiérů vyžaduje asistenci.

Nevidomým návštěvníkům je umožněn kontakt s vybranými keramickými plastikami ve stálé expozici Jana Kutálka.

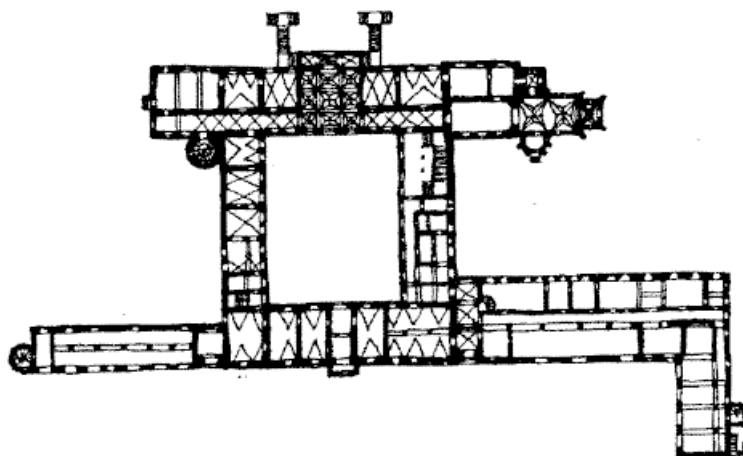
Bezbariérová toaleta je v objektu k dispozici, příjezd auta s invalidní osobou je možné předem domluvit přímo do areálu hradu.

569 73 Svojanov
tel./fax: 461 744 124
www.zamky-hrady.cz
www.svojanov.cz
info@svojanov.cz

Sychrov, zámek (NKP)

Liberecký kraj

Dnešní romantický zámek stojí na místě původního barokního objektu z konce 17. století, jehož zbytky jsou dodnes uchovány v jádru stavby. Od roku 1820 vlastnili sídlo Rohanové, jeden z nejstarších a nejvýznamnějších francouzských rodů. V době jejich působení získal zámek svou dnešní podobu. Plány k přestavbě poskytl architekt František Bayer a Bernard Grueber, dokončovací práce pak vedl rohanský architekt Josef Pruvot. V novogotickém stylu jsou

upraveny interiéry s bohatou řemeslnou výzdobou od převážně českých umělců. Mnohé sochařské práce pocházejí od známých dobových sochařů a malířů, jakými byli například E. Max, J. Z. Quast, V. Kandler, E. Veselý a další. Z původního mobiliáře je zachována bohužel jen část, nicméně je zde uchován bohatý knižní fond a jedna z nejvýznamnějších sbírek portrétů francouzských králů a členů rodu Rohanů ze 17. a 18. století, která je zároveň největší svého druhu ve střední Evropě. Zámek je podobně jako jiné objekty obklopen přírodně krajinářským parkem, jehož založení je doložené k roku 1820 v rámci stavebních úprav sídla. Na jeho založení má velkou zásluhu kníže Camille de Rohan, vášnivý botanik. Novou podobu získal park po polovině 19. století, kdy byl upraven v anglickém stylu s nepravidelnou sítí cest, kašnami a oranžerií. Nakonec zahradu doplnila i romantická umělá zřezanina, tzv. Arthurův hrad.

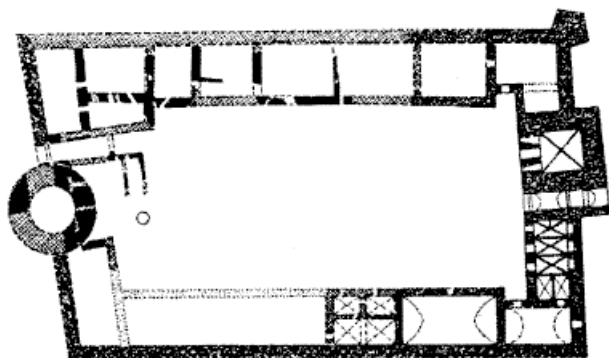
Volně je návštěvníkům na vozíčku dostupný zámecký park s expozicí dravců a exteriéry stavby. Základní prohlídková trasa se nachází v interiérech prvního patra a je přístupná po širokém schodišti s nízkými stupni. Zde je tedy vozíček nutné vynést, pak je již trasa snadno dostupná v jedné rovině s širokými dveřmi. Prohlídka zahrnuje stylové zámecké interiéry a salony v novogotickém stylu s bohatým souborem uměleckých děl.

Bezbariérová toaleta je v zámecké restauraci, parkoviště se nachází přímo před objektem.

463 44 Sychrov
tel./fax: 482 416 011, 482 416 012
www.zamky-hrady.cz
www.zamek-sychrov.cz
info@zamek-sychrov.cz

Špilberk, hrad (NKP)

Jihomoravský kraj

Hrad založil Přemysl Otakar II. kolem poloviny 13. století na skalnatém ostrohu uprostřed historického centra Brna. Původně patřil k předním královským sídlům moravských markrabat. V době husitských válek, později především za bojů mezi českým králem Jiřím z Poděbrad a uherským králem Matyášem Korvínem, se plně uplatnil jeho vojenský význam. Špilberk se stal místem důležitých jednání, centrem, odkud byly řízeny válečné operace. Podobnou funkci plnil i za třicetileté války. V 17. století

došlo k zásadní přeměně původního gotického hradu na pevnost. Některá gotická okna byla zazděna a opevnění posíleno. V následujícím století přibýly nově zbudované kasematy a Špilberk se stal nejmohutnější barokní pevností na Moravě. Součástí pevnostního systému bylo také vězení. Po Napoleonově tažení a částečnému poškození pevnosti v roce 1809 přišel hrad o svou pověst nedobytné pevnosti, ale stal se pověstnou a obávanou věznicí. V polovině 19. století zde vznikly kasárna a vojenská věznice. Až v roce 1960, kdy objekt získalo Muzeum města Brna, zde byly postupně instalovány muzejní expozice. V 80. letech minulého století byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce celého areálu. Dnes jsou zde představeny nové stálé expozice, které jsou obohaceny i dalšími příležitostnými výstavními projekty.

Jako jeden z mála hradů je Špilberk návštěvníkům na vozíčku zpřístupněn téměř v celém rozsahu. Přízemí je z větší části zcela bezbariérové a jsou zde umístěny nájezdové plošiny. První i druhé patro je taktéž převážně bezbariérové a je k dispozici výtah pro vozíčkáře. Invalidní návštěvník si tak může s menší pomocí prohlédnout všechny interiéry hradu s historickou expozicí muzea, prostory vězení a další příležitostné výstavy.

Bezbariérová toaleta je v přízemí západního křídla, parkovat lze přímo u hradu. K vjezdu je nutné povolení vjezdu od Muzea města Brna, které ho zasílá zdarma poštou nebo faxem. Na mostě přes příkop je umístěn zvonek, kde může vozíčkář zazvonit a zaměstnanec ostrahy mu pomůže nebo mu otevře bezbariérový vchod pod věží.

662 24 Brno
tel./fax: 542 123 616, 542 123 611, 542 123 613
www.spilberk.cz
muzeum.brno@spilberk.cz

Velké Březno, zámek

Ústecký kraj

Zámek Velké Březno dal postavit jako novostavbu v roce 1842 hrabě Karel Chotek, který se zde o dva roky později i se svou rodinou usadil. Autorem projektu stavby je vídeňský architekt Foerster. Ten zámek pojal jako rakouskou empírovou vilu s poměrně skromnou a jednoduchou vnitřní dispozicí. Sídlo prošlo koncem 19. století rozsáhlou novorenesanční přestavbou podle návrhu drážďanského architekta Ernsta Fleischera. Stavba typu malého šlechtického sídla je zároveň jednou z posledních feudálních staveb u nás. Hodnotnou součástí zámeckého areálu je také velký zámecký park, původně koncipovaný jako přírodně krajinářský park, volně přecházející v les, později upravený v anglickém stylu s několika místy pro různé kratochvíle. Najdeme zde fontánky, plavecký bazén, v nedávné době rekonstruovaný kuželník, různé lavičky a odpočívadla. Byly zde také vysázeny různé druhy dendrologicky zajímavých dřevin. Po znárodnění zámku byla část chotkovských sbírek odvezena, ale většinu z nich se sem již podařilo vrátit.

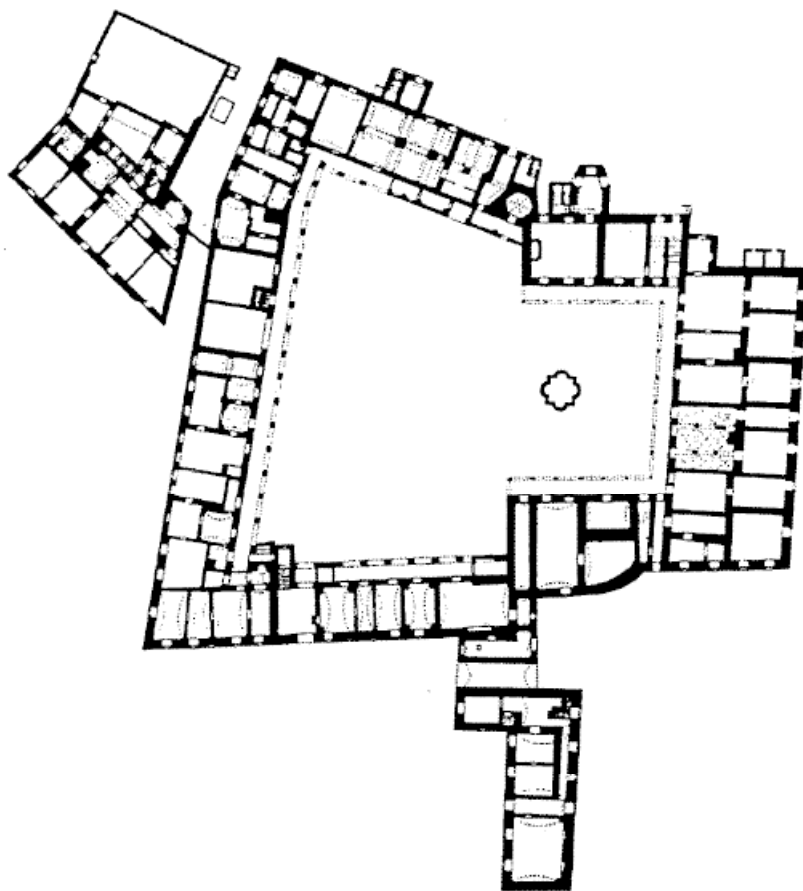
Návštěvníci na vozíčku si mohou bez větších problémů prohlédnout rozlehlý zámecký park se všemi jeho malebnými zákoutími a drobnými stavbičkami a rovněž tak exteriéry zámku. Přízemí objektu je také bezbariérové a návštěvník zde nalezne Velkou jídelnu, malý výstavní sál se sezónními výstavami a zámeckou kavárnu. S pomocí se pak dostane po schodišti i do patra, kde se nachází vlastní instalace - stylové zámecké interiéry se sbírkami rodiny Chotků.

Bezbariérová toaleta na zámku k dispozici není, parkování pro vozíčkáře je možné předem dohodnout přímo na nádvoří.

403 23 Velké Březno
tel./fax: 475 228 331
www.zamky-hrady.cz
www.zamek-vbrezno.cz
zamek.vbrezno@mbox.vol.cz

Velké Losiny, zámek (NKP)

Olomoucký kraj

V místě dnešního zámku stála tvrz, která je ještě v 60. letech v literatuře uváděná. Její pozůstatek v podobě silné zaoblené zdi a gotického portálu na východním křídle zámku můžeme nalézt ještě dnes. Na konci 15. století se na dalších více než tři sta let stali majiteli panství Žerotínové. Původní gotická tvrz byla přestavěna na honosný renesanční zámek trojkřídle dispozice se třemi arkádovými patry a šestipatrovou věží. Stavba byla dokončena v roce 1589, fasády ozdobeny sgrafity a kolem vybudována obranná zeď s vodním příkopem. V 18. století byly ještě upraveny původní hospodářské budovy na dvoupodlažní barokní křídla. Součástí zámeckého areálu byla i renesanční zahrada, později barokně upravovaná a v 19. století nakonec změněná v přírodně krajinářský park. Počátkem 19. století prodali Žerotínové panství Lichtensteinům, v jejichž majetku zůstalo až do konce

druhé světové války. Z interiérů je významná především pozdně renesanční hodovní síň a sál s portréty členů žerotínského rodu. V zámecké obrazárně je uchován soubor obrazů italských, vlámských a holandských mistrů společně se středoevropskou malířskou školou 18. a 19. století. Zámek náleží svou zachovalou renesanční podobou a bohatými uměleckými sbírkami mezi nejzajímavější objekty u nás.

Bez obtíží se mohou návštěvníci na vozíčku pohybovat po zámeckém parku a nádvoří. Samotná expozice, zahrnující stylové interiéry z období renesance, zbrojnici, galerii, hodovní síň a další, se nachází v patře, kam je nutné s pomocí vozíček vylézt.

Bezbariérová toaleta je k dispozici na nádvoří, parkoviště je ve vzdálenosti cca 200m od objektu.

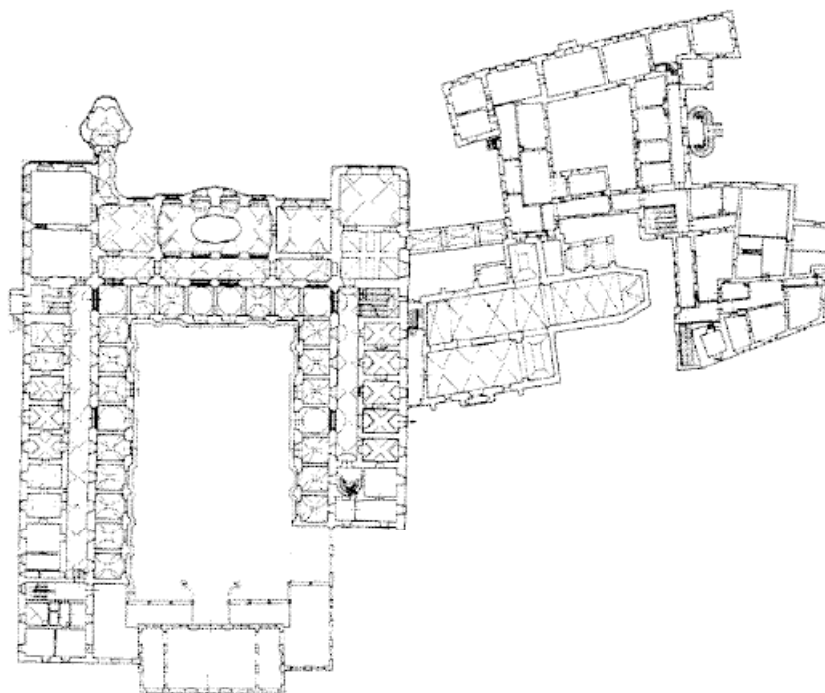
788 15 Velké Losiny
tel./fax: 583 248 380
www.zamky-hrady.cz
zamek.VelkeLosiny@seznam.cz

Velké Losiny

Zbraslav, zámek (NKP)

Hlavní město Praha

Původní cisterciácký klášter byl založen v roce 1292 Václavem II. na místě staršího knížecího dvorce. Od počátku 14. století sloužil konventní kostel jako pohřebiště přemyslovské královské rodiny, sám Václav II. je zde také pochován. O další stavební rozvoj zbraslavského zámku se zasloužila Eliška Přemyslovna, ovšem do vývoje zasáhli husité a klášter vypálili. Ani poté nebylo místu dopřáno mnoho klidu, nenávratné škody způsobila třicetiletá válka, kdy byl zcela zničen chrám Panny Marie a klášter vypleněn. Nový rozvoj nastal počátkem 18. století. Okolo roku 1740 byla dokončena stavba nového kláštera podle projektu

barokního architekta Jana Blažeje Santiniho. Po jeho smrti pokračoval v práci další slavný architekt, František Maxmilián Kaňka. Autory nástěnných maleb jsou Václav Vavřínek Reiner a František Xaver Palko, bohatou štukovou výzdobu vytvořil Ital Tomasso Soldati. Po zrušení kláštera v roce 1785 vystřídal objekt několik majitelů. Celkovou rekonstrukci zámku inicioval počátkem 20. století nový majitel, Cyril Bartoň z Dobenína. Od roku 1939 poskytuje zámek výstavní prostory pro sbírky NG.

Zbraslavský zámek je handicapovaným návštěvníkům přístupný s pomocí. Přízemí objektu je bezbariérové, je zde instalována expozice umění Japonska. Ve druhém patře si pak návštěvník prohlédne vedle stylových zámeckých interiérů umění Číny, Indie, Tibetu a další. K výstupu po schodišti je možné po předchozím ohlášení použít schodolez. Za prohlídku stojí rovněž dobře dostupný příjemlý zámecký park.

Bezbariérová toaleta je v přízemí, parkovat lze po domluvě u zaměstnaneckého vchodu v parku vedle kostela.

156 00 Praha 5

tel./fax: 257 921 638, 257 921 639

www.zamky-hrady.cz

www.zbraslav.cz/ng/index.html

asiaedu@ngprague.cz

Nezpřístupněné památkové objekty:

Bezděz hrad (NKP), Liberecký kraj

Buchlov hrad (NKP), Zlínský kraj

Kámen hrad, Kraj Vysočina

Krakovec hrad, Středočeský kraj

Letohrad zámek, Pardubický kraj

Sloup zřícenina hradu, Liberecký kraj

Stříbro klášter, Plzeňský kraj

Štramberk Trúba hrad, Moravskoslezský kraj

Trosky zřícenina hradu (NKP), Liberecký kraj

Veltrusy zámek (NKP), Středočeský kraj

Vizovice zámek (NKP), Zlínský kraj

Tato publikace vyšla za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky

Vydal Národní památkový ústav, ústřední pracoviště

Valdštejnské náměstí 3

118 01 Praha 1 - Malá Strana

P.O.BOX 84

Tel.: +420 257 010 111

Fax: +420 257 531 678

E-mail: up@up.npu.cz

Internet: www.npu.cz

Sestavil: ing. arch. Ondřej Šefců

Autorka textů: Kateřina Burešová

Autor perokreseb: ing. arch. Ondřej Šefců

Podklady pro půdorysy převzaty z těchto publikací:

Durdík, T.: Ilustrovaná encyklopedie českých hradů, Praha 1995

Mixová, V., Sedlák, V.: Státní zámek Kozel, Vydavatelství národního podniku ČEDOK v Praze, Praha 1954

Petrů, J.: Státní zámek Milotice, Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Brně, Brno 1971

Plaček, M.: Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku, Praha 1996

Vlček, P.: Encyklopedie českých zámků, Praha 1996

Vlček, P., Sommer, P., Foltýn, D.: Encyklopedie českých klášterů, Praha 1997

Sazba: Bc. Miroslav Hrášek

Tisk: C-Copy Centrum Praha s.r.o., www.copycentrum.com

Praha 2004